

31/378 ప్ర తి ది న ము వ్ర క టి ర వ ర బ డు ను
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } డెన్న్ పట్టణము 1926 వ సం॥ జూలై నెల 29-వ తేది గురువారము } No 102
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనవత్పర ఆపాదమాన బహుళ పంచమి గి. } సంచిక ౧౦౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగుదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంచీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ఇదివరకు మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు దయచేసినచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసిన

మానమకము, పనితనము, న్యాయము, మీకు విశదమగును

ప్రస్తుత సమనాగరికతకు తగినట్టి లోలాకులు, పుష్కరాగముల తోడులు, చేసరులు, క్లావరులు ముక్కుపుసుకలు అంటుపోగులు,
వెండి తిరుగుచెంబులు, టీ నెట్లు, టెన్ని సుకప్పలు, అనేక విధములగు ఉంగరములు, బహుమాన పతకములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధ
ముగా నున్నవి. లేనివి అర్జరిచ్చిన అతిక్యరలో తయారుచేసి యిచ్చెదము.
ముఖ్యగమనింపు:- సీమ వెండికి, సవరం బంగారుకు, మేలురకం పుష్కరాగములకు గారంటి యిచ్చెద
ము. తృప్తికరముగా లేనిచో పైకము వాపసు నిచ్చెదము. 1812
శ్రీకృష్ణలింగాశ్రమ } ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి, నగల వర్తకులు,
"ఉమ్మడియార్" } 25, వై నాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు.

నూతనమైన శైలి! నవీనఫక్కి! క్రొత్తకల్పనలు!

చక్కని సులభశైలితో మతాభిమానులకును పారస్వతాభిమానులకునుగూడ నింపైన కావ్యము.

శ్రీ మతోద్ధారకుడు (బసవేశ్వరచరిత్ర)
వలయువారు కృతికర్త: విద్యాకా జి. జోగి సోమయాజి బి. ఏ. ఎల్. టి హైస్కూలు, ఆదోని, అనిగాని శ్రీ
మేనేజరు ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసునకుగాని వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.
వెల 0-12-0. పెద్ద ఆర్డరులకు మర్చి కమిషను ఇయ్యబడును.

మైసూరు పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో వొకటియగు Reed Trade Mark

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

- (1) మ-రా-రా-శ్రీ, మ. టి. సూర్యనారాయణమూర్తి షర్ట్ అ. తోట్టరు డి. బి. స్కూల్ పోస్టునగరం, బెల్లూ
గోదావరి, వీరు వ్రాసినది.
తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను చాలమార్లు రప్పించి ఉపయోగించియున్నాను. ఉత్తముగలదు
కలిగినదని నిర్ధారణయైనది.
- (2) " మ. ఇ. హెసీ, సబ్రిజిస్ట్రార్, కొత్తకోట, వీరు వ్రాసినది.
తాము మొదట పంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాల ఉపకారమును చేసియున్నవి. కాన దయచేసి ఇచ్చెడు 12
సీసాలనుపంప కోరుచున్నాను.
- (3) " మ. జి. సూర్యనారాయణ జమిందార్, కోరుకల్లు పోస్టు కాళిపాడి బెల్లూ కృష్ణ.
వీరు వ్రాసినది.
తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల సంతోషముగానున్నదని ఖండితముగా చెప్పగలను. దయతో 12 సీసా వి.పి తో
పంపవలెను.
- (4) " మ. రామచంద్రరావు, డి. పి. డబ్బల్గు. గురుపూ, కురాడ, పోస్టు కాతరం, కృష్ణాబెల్లూ వీరు వ్రాసినది.
తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకును పెద్దవారికిని చాల ఉపయోగముగానున్నవి యని సంతోషములను.
మా యవరచుచున్నాను.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

క్రొత్త ఫి యే ట రు 2259

28-7-26 బుధవారమునుండి 30-7-26 శుక్రవారమువరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సా॥ 6 గం. 15; సా॥ 9 గం 30 ని
మ ద న్ ఫి యే ట రు లి మి టె డ్ వా రు

"ది కొ కె యి క్"

రాబర్ట్ బ్లెక్ అను డిటెక్టివ్ ఆఫీసరు చేయు అద్భుత
పరిశోధనలు, లండన్ నగరమందలి గొప్ప సంఘములలోని
మర్కములను బయలుపెట్టుట మొదలగునవి 6 భాగములలో
చూపబడును.

యింకను అనేక ఫీల్ములు చూపబడును.
31-7-26 శనివారం మొదలు
"ది టెక్ కమాండ్ మెంట్స్"

కా వ లె ను

మంచితెలివి, యోగ్యత, నమ్మకము, అంగభాషా పాండి
త్యము మొదలగునవి గలిగి నట్టివారు కాకినాడలోనున్న ఒక
నమ్మకపైన కంపెనీయందు మేనేజరు పదవికి కావలెను. వ్యా
పారమునకు సంబంధించిన విషయములందు అనుభవముగలిగి
యిండ్లవలెను. బీతము వెల 13 ర్పు 200 ర్పు 250 వరకుండును.
జనుమొందునట్టి దరఖాస్తుదారుడు ర్పు 10,000 లు నగదుగా
ధరావత్తుక్రింద చెల్లించవలసియుండును, మంచియోగ్యతగల వారు
మాత్రమే ధరఖాస్తులను ఈదిగువవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను.
K. c/o Andhrapatrika, P. B. No. 212, Madras

వాతావరణ స్థితి

1926 సం॥ జూలై నెల 28-వ తేది బుధవారము

ముఖ్య జిల్లాలు	గత 24 గంటలలో ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో ఆర్ద్రత	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో గాలి వేగము	గత 24 గంటలలో గాలి దిశ
గోల్కొండ	87.8	79.8	...	8.83	— 8.12
విశాఖపట్నం	87.1	82.5	0.01	6.50	— 2.86
కాకినాడ	90.6	79.4	...	19.60	+ 9.41
మచిలీపట్నం	94.5	80.8	...	8.45	— 1.86
కర్నూలు	91.0	73.7	...	8.16	— 8.44
బళ్లారి	98.8	76.8	...	8.24	+ 0.86
అనంతపురం	7.06	+ 1.00
కడప	97.0	77.3	...	11.08	+ 4.65
నెల్లూరు	97.1	78.8	0.04	7.06	+ 3.27
మద్రాసు	96.0	78.2	...	8.10	— 2.80
కడపూరు	98.0	77.5	...	1.80	— 2.49
నెలమ	92.5	72.0	...	5.80	— 1.12
కోయంబూరు	88.4	71.2	...	2.55	— 0.45
తిరుచనాపల్లి	100.4	77.5	...	8.71	+ 0.91
నాగపట్నం	99.0	80.8	...	0.87	— 2.61
మధుర	100.0	79.0	...	1.68	— 1.45
పాంబన్	89.8	80.9	...	0.09	— 0.60
తిరునల్వేలి	0.47	— 0.44
తిరువేంగుడు	79.1	70.8	1.18	20.18	— 0.08
కొచ్చి	78.5	78.4	1.78	58.86	+ 8.74
కాలికట్టు	82.8	78.1	2.53	66.89	— 4.58
మంగళూరు	85.2	78.7	5.70	61.09	— 10.00
దెంగళూరు	80.7	67.1	0.05	5.76	— 0.88
మొరకూరు	68.2	68.2	0.61	56.47	— 7.29
కొడైకనాల్	67.8	64.2	0.27	6.60	— 1.99

సర్కారులు:—విశాఖపట్నం ములో చినుకులు బడెను. మేఘములు దట్టముగ నున్నవి. మచిలీపట్నం ములో ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇచట పగటి రాత్రి వేడిమి 2½ నుండి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖ పట్నం ములో రాత్రి వేడిమి 4½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. బళ్లారి లో పగటి వేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. ఇచట రాత్రి వేడిమి, కడప లో పగటి వేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో చినుకులు బడెను. మేఘములు పలచగ నున్నవి. కడపలో పగటి వేడిమి 3½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

పడమటి తీరమున నే వర్షంబు వచ్చును. తక్కిన చోట్ల చినుకులు బడును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.

వాతావరణ నివేదిక.

అతిమాత్ర వ్యాధికి అద్భుత మైన

నివారణి

తిరునల్వేలి జిల్లా, కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్నము, మైలాపూరులో శివస్థానమునందు పెరారాయ వీధిలో అల్పవైద్యుని లాజియందు కాపురమున్న శ్రీమత్ పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారు తన అద్భుత ఔషధములచే వ్యాధులకు చేయు చికిత్సలకు ఆయుర్వేద ఔషధముల భ్యాసిన హెచ్చుచేసిరి. వారు చేయు చికిత్సాపద్ధతులను నేను స్వయముగా చూచుటకు అవకాశము కలిగినది. వారు అతిమాత్ర వ్యాధిని అద్భుతముగా కుదిర్చి రని నా స్వాగతములను నేనే చెప్పగలను. మిక్కిలి కఠినవర్షము లేకును; కఠినము నీరసము కాకుండను, 10 దినములలో మాత్రమునం దుండిన తీవ్రమైన పూర్తిగా కుదిర్చిరి. మరియు మామూలుగా నుండు తీవ్రమైన తగ్గినది.

ఎ. ఎస్. కృష్ణారావు బి. ఏ. బి. ఎల్

హైదరాబాద్, రావుబహదూర్

చెన్నపురి కాసనపాళసభ్యుడు, జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు

27-4-25

నెల్లూరు. (5)

అరవిందయోగి రాజనీతులు

14. గ్రామ పునర్నిర్మాణమే ఒంటరితనమును నశింపజేసి వేరువేరు జీవితములకు పరస్పరసహాయమును, మేలును కలిగించును.

14. (అ) గ్రామపునర్నిర్మాణమే గ్రామసంచాయితీలను ప్లాపింపజేయును. వాటివల్ల నే మనగృహకలహములును, వ్యక్తులకుండుకత్తులును, సంకెంపజేసి, మనలోనుంచి నశించిపోయిన విశ్వసోదరభావమును మరల వృద్ధిపొందింపజేయును. గ్రామపునర్నిర్మాణమే జాతీయపాఠశాలలను స్థాపింపజేయును. ఆపాఠశాలలందు తమూర్తిన బొజురు మంచిపాఠముగను, జాతీయభిమానముగను, వారిజీవితములను వారివ్యవహారములకొరకు గాక దేశసేవకే ఆర్పజేయువారుగను నుండురు. గ్రామపునర్నిర్మాణమే గ్రామములలోని కోసలకు మదుచిచ్చునదిగ నుండును. గ్రామపునర్నిర్మాణమే గ్రామఅభివృద్ధియును చిన్నచిన్న ప్రజాసంఘముల జేయుకదిగనుండును. ఇంతవరకు వేళ్లుగా పాతుకొనియున్న మన నిస్వహాయతను బానిసత్వమును నశింపజేసి స్వతంత్రమైన నాధారపడునదిగ జేయును.

15. మనము మనహిందూదేశములోనే తెల్లవారిమాయలో పడితిమి. ఆమాట యేమన ఆత్మలకు సంపూర్ణముగ మట్టుకొని యున్నది. ఆమాటయే పరపరిపాలన. ఆ ఆన్యదేశీయుల నాగరికత, బుద్ధి, సామర్థ్యము, కాలవకాత్తు మనపై రాజ్యముచేయుచున్నవి. ఇంతేగాక మన కారీరక, మానసిక, నైతికభావముల నన్నిటిని కట్టగా గట్టి చెట్లలోనుంచినట్లుగ జేసినది.

15. (అ) మాతృదేశమును ప్రేమించువును. మిగున్నదంతయు ఆమెస్వాతంత్ర్యమునకై త్యాగముజేయుదు.

16. స్వరాజ్యమన యితరదేశములపై ఆధారపడక తన మతానే సహాయము చేసికొనుట.

17. ఆన్యదేశీయుల పరిపాలనచే ఆన్యదేశీయుల మనము స్వాతంత్ర్యమునే కోరిక నే జాతీయమరచిపోయి యితరులపై ఆధారపడియుండుటకు నలవాటుపడితిమి. మనయొక్క జాతీయజీవిత మంతయు ఈ అన్యదేశీయుల దిగమ్రుంగినది. ఒకరి యధీనతయినేది, నోకరిని ఆశ్రయించి జీవించుటయినేది, మనలోనుండి తొలగి స్వసహాయముపై ఆధారపడియుండుటకు ఆలవాటుపరచుటయే స్వరాజ్యసంపాదన కనుకూలమార్గము.

18. తనపైతాను ఆధారపడియుండుట తనమతానే సహాయముజేసికొనుట స్వరాజ్యముయొక్క మొదటిపరతు.

19. ఐకమత్యములేదే స్వరాజ్యము చేపారదు. ఐకమత్యమునగా ఒకరిఅభిప్రాయములలో నొకరు, నొకరి ఉపన్యాసములలో నొకరు, నొకరిమనోభావములయెడల నొకరు, ఐకమత్యమును కలుపుకొనుటకాదు. ఐకమత్యమునగా ఎవరిపాదయులు నుండి వారికి ప్రేమ పొంగిపారబింపవలెను.

20. ఇది ప్రజాప్రభుత్వముయొక్క యుగమైయున్నది.

21. మాతృదేశసేవకై మీదేమామన, మనస్సును, ఆత్మను, సురక్షితము చేయుదు.

22. జాతీయతయననేమి? జాతీయత యనునది రాజకీయ సమస్యయొక్క పేరాదు. జాతీయతయనునది యొకమతము. ఈ మతము భగవంతునివద్దనుండియే వచ్చినది. జాతీయత మన నివాసమునుబట్టి యేర్పడినది. జాతీయతకు అమరత్వముగలదు. జాతీయత ఎన్నటికి నశించునదికాదు. జాతీయత మానవునిచే ఏర్పడినది కాదు. జాతీయత భగవత్ప్రసాదమై యున్నది.

23. నీవు భగవంతునియొక్క పనిమాట్టుకని నెల్లప్పుడును జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుము. ఈ సంగతి నీవు గుర్తించియుంటి నేని అప్పుడే నీవు నిజమైనజాతీయవాది యగుదువు. నీవు నిజమైన (స్వార్థములేని) జాతీయవాది నగునప్పుడే మహాన్నత మగు మనదేశమును సంరక్షింపగలిగిన శక్తిని గలిగియుండువు.

24. విశ్వాస మనునది మానసికవృత్తికాదు. అది మనస్సు ప్రాత్యక్షాపరచేపస్తువు కాదు. హృదయపద్మమునందుండు ఒక విధమైన వస్తువు. నీకు దేనియందు విశ్వాసమో దానినే జేయుము. విశ్వాసము భగవంతునివద్దనుంచి వచ్చిన వస్తువు. అది మన హృదయపద్మమునం దిమిడియున్నది. అందులోనే భగవంతుడు గూడ నివసించియున్నాడు. ఈ ఒక్క విశ్వాసమే హిందూదేశమును రక్షించును.

25. జాతీయపాఠశాలలు జీవనోపాధికారకై యేర్పడి యుండలేదు. మాతృదేశ సాభాగ్యముకొనుటకు, మాతృదేశారాధనకై తమజీవితాశ్రయములను త్యాగముచేయు వీరపుత్రులను నుద్ధరింపజేయుటకై యేర్పడినవి.

26 ప్రభుత్వముయొక్క లాభము మిలాభము నొక్కటి

కాదు. వారిలాభమునకు మనలాభములకు మిక్కిలి ఎక్కువ వైరుధ్యము కలదు.

27 స్వార్థపరత్వమున వదలుటయు, కష్టములకోర్కుచు స్వార్థత్యాగము చేయుటయు లేనిదే మనలోనున్న భగవంతుడు పెంపొందజాలడు. మనలోని శ్రీకృష్ణభగవానుడు పరోపకార సేవ చేయనిదే వర్ధిల్లజాలడు. ప్రాపంచకములొన్నను అనురబలము తనను ఆవరించియుండనిదే ఆతిడు పెరుగజాలడు. ఆ అనురబలమును నశింపజేయుటకై హోరాహోరిని వారితో పోరాటము సలుపును. ఈపోరాటమువల్లనే తాను బలవంతుడని తెలిసికొనగలుగును. భగవంతునిచే దత్తమైయున్న బలమును తెలిసికొనుటకుగాను కష్టములను అనుభవించుట తప్పనిసరి యగుచున్నది.

28 భగవంతుడు నెనుకప్రక్కనే యున్నాడు. పని, పనివాడు భగవంతుడే. ప్రజలస్వానందపద్మమునందు తాను అమరత్వముతో నున్నాడు.

29 విశ్వాసమునందు స్వార్థపరత్వము లేదు.

30 జాతీయతయనునది మనస్సులాభముకొరకు ఏర్పడినది కాదు. జాతీయత యనునది తనసోదరదేశీయులకొరకై పనిచేయుటకును వారికొరకై తనజీవితమును అర్పించుటకును ఏర్పడియున్నది.

31 మన మాతృదేశముయొక్క బంధము క్రికొరకై మన ప్రాణములను భగవంతునియొక్క పాదపద్మములకడ బలిగా నిచ్చునేక సమీపించియున్నది. ఇటువంటి సమయమే మన కపరిమితమైన సంతోషమును జీవితముయొక్క సార్థకత్వమును కలిగించునది. మన మతములో నీభావములే యొక అంతర్భాగముగ నున్నవి.

32 దేశ స్వాతంత్ర్యప్రియులను జైల్లు చెట్లలో నుంచలేవు. ఉరిస్తంభములను అంత మొదింపజేయలేవు.

33 మన దేశీయులకు మనము కోరుకది స్వేచ్ఛయే కాదు. రాజ్యాధికారులు ఇతరులచే గాక మనచేతనే నియమింపబడవలయును.

36. నీలోనున్న బలమును నీవు తెలిసికొనుము. దానినే ప్రకటింపుము. ఆరీతిగ దానిచే చేసినపనులు ఎన్నటికిని నీస్వలాభప్రపనులు కానేరవు. అవి నీలోనున్న పశ్చ్యము చేసినపనులగును.

37. మనము ఆన్యదేశీయుల పరిపాలనచే ఏర్పడిన బడిలోనికి పోవుచుంటిమి. మనకు విద్యచెప్పటకు ఆ ఆన్యదేశీయులనే మన మంగీకరించితిమి. ఇంతేగాక మనలో సహజముగానుండు మంచి ఆదర్శములను మనస్సులనుండి తొలగించుటకు గూడ అంగీకరించితిమి.

38. మనము ఆన్యదేశీయులచే పరిపాలింపబడు పోలీసుల రక్షణలోనుంటిమి. మనకు వారెంతటి సురక్షణను ఇచ్చుచున్నారో మన కనుభవమే. ఏమిలేదని తెలిసియుండి మనబానిసత్వమునకు మనమే పనిమాట్టుగా తయారైతిమి.

39. తెల్లవారియొక్క మాయను తెల్లవారియొక్క ఉల్లంఘనమువల్లను, కష్టములవల్లనే నశింపులగును. దానివల్లనే స్వరాజ్యము మనలోనున్నదే యని తెలిసికొనుటయు మనచేట్లోనున్న స్వరాజ్యమును అప్పుడే మనము జూడగలుగుటయు సంభవించును.

40. దేశము ప్రప్రథమమున నిజమైన స్వాతంత్ర్యమున నేమో గుర్తించుకొనవలెను. ఆస్వాతంత్ర్యము మనలోనే నిమిడియున్నది. ఆస్వాతంత్ర్యము నీవు గుర్తించుకొనిన యెడల వెలుపలను లోపలను కూడ నీవు నిజమగుస్వేచ్ఛను పొందుదువు.

41. స్వదేశీయను హాళీజేయును అర్హులకు ప్రయత్నించినకొలది కోటిసూర్యప్రకాశముగ నది లేజరియగునేయుండును.

42. గ్రామసంఘములే స్వరాజ్యమునకు బీజాంకురములు. జాతీయపురోవృద్ధికి జాతీయ సాభాగ్యమునకు గ్రామములే బీజాంకురము. స్వరాజ్యము గ్రామములోనే పుట్టులెను.

43. సంకుచితవృద్ధితో కూడుకొనియున్న మతము, కులకక్షులతో కూడినవియున్న మతము, స్వార్థముతోయున్న మతము కొద్దికాలమే కొంతవరకై నిలచునుగాని కాశ్యతముగా నుండజాలదు.

44. మేధాశక్తిని వృద్ధిపొందించుటకు నభ్యాసముచేయ వివాదు నూతనభావములను నాగరికతను ప్రకాశింపజేయనివాడు యితరులపై ఆధారపడి జీవనముచేయువాడు ఇంగ్లీషు విద్యలో మహాభునుడైనను నట్టివాడు సంఘమునుండి తరమబడక పోయినను సంఘమునకుమాత్ర మెందులకు పనికిరాడు.

45. ఆన్యదేశీయుల పరిపాలన, ఆన్యదేశీయుల పరిపాలనకులోబడియున్న రాజనీతులను నిర్భీనముగ చేయును. ఇంతేగాక జీవవంతముగజేయు నా రాజనీతులనే బీజకణములనుకూడ నూడబెరకుచుండును.

శ్రీ సుబ్బారావు

ప్రాధాన్య కిలారిగారి వేట్ వే సర్క్సు

యూరోపియన్, ఇండియన్ ఆర్ట్స్ స్ట్రీటుకూడా గలరు.

సా 5-30 ప్రతిది నం రెండు ప్రదర్శన ములు రాత్రి 9-30

ప్రతినివారం కథాక్రమము మార్పు చెందుచుండును
టిక్కెట్లు బోసాటో, హార్నిస్ హోటలులందు విక్రయింపబడును

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు

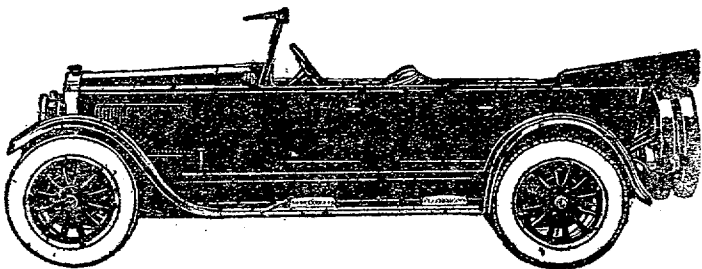
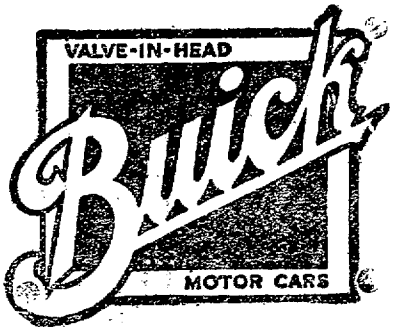
సిండుక్యాలికోబైందు ఛెదర్ వైటు కాగితములు

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాకార్యాలయము,

ధర రు 2 8
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

7, తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు.

మీరు ముందు వ్రవయోగింపబోవు మోటారు

“బుయిక్ (Buick)” బండి యెయ్యిండవలెను.

సౌకర్యములకొరకు

మేలురకపు “బుయిక్” బండి ప్రతి సామాన్యమైన సౌకర్యమును కలిగియుండును. అనేక బుయిక్ బండిలు వాడుకలోనున్నవి. బండి నడుపుట సులభము. కొత్త ఎక్కిన వడిగల మోటారు స్టారరు సహా-బుయిక్ బండిలో ఆటోమాటిక్ స్టీర్ కంట్రోల్ ప్రత్యేక నడుపాయము. సులభమైన స్టీరింగు “బుయిక్ వారి 5” కంట్రోల్ స్టీరింగ్ గేర్ యివి కొత్త మాదిరి బుయిక్ లో యీ కాలమున గల ప్రత్యేక నడుపాయము.

భద్రము కొరకు

బుయిక్ కారుకు కావసిన ప్రతి సామాన్యపు జ్యూత్రయున్నా కలిగియున్నది. బుయిక్ మెకానికల్ 4 చక్రముల బ్రేకులు వీటిలో బ్రత్యేక ద్రవ పదార్థ సంబంధమేమియు కలియనందున ఎప్పుడైనా తగ్గుల గాని కాంట్రాక్టు లీకులుగాని తగలవు. బుయిక్ కంట్రోలబిల్ బీమ్ పాడ్ లయిట్లు స్టీరింగు జ్యూత్రముల కంట్రోలులో రాత్రుల ప్రయాణము బహుసంతోషమును కలిగించును.

ఖర్చును తగ్గించుటకు

ఇతర ఏ బండిగాని “సీల్డ్ చేసెస్” గాని “ట్రైబల్ సీల్డ్ యింజిన్” గాని లేదు. సీల్డ్ చేసెస్ వున్నందువలన ప్రతి ఆఫ్ రేటింగ్ భాగమున్నా దుమ్ముపడకుండులాగున మూయబడి ఆయిల్ టైట్ కలిగి యుండును. “ట్రైబల్ సీల్డ్” ప్రత్యింజిన్ పాయింటును జాగ్రత్తగా దుమ్ము మొదలగునవి పడకుండులాగున భద్రపరచును.

విలువకొరకు

ప్రస్తుత కాలపు ధరలలో “బుయిక్” బండిధర ప్రత్యేకముగు సౌఖ్యము, భద్రము తగ్గించుఖర్చు, యిన్ని గలిగినను - ప్రపంచములో చాలా తక్కువధరలు కలిగియున్నది.

మీకు మంచి ప్రయాణ సౌకర్యములు తక్కువ విలువలో జరుగవలయునేని

“మంచి బుయిక్” బండిని వచ్చిచూడు.

“వేలురకమయిన బుయిక్ బండి”

సిమ్సన్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్

మదరాసు.

ఉదకమండలము.

కపటవేషము

పాపము పుణ్యమునకు చూపు గౌరవమే కాపట్యమునకు దును. ఇప్పుడు కలకత్తాలో యధానుకూల సహాయపక్షమువారమని చెప్పకొనుచు ఉర్దు సంకళముచేసి ప్రకటించిన విజ్ఞప్తి కాంగ్రెసు ఆశయమునకును విధానమునకును అట్టి ప్రకటనయై యున్నది. వీరికి దేశమునను అనుచు నులె వ్యయనులే కపటవేషమునను మిగుల జంకులేకుండ ఒకపక్షముగానే రృడిత ముగిసే కార్యనిర్వాహకులనుగా నెన్నుకొనిరి. “ఏపక్షమునకును చేరకుండనువారిలో మా అసహాయస్థితిని చూచి మాపై నభీమానముగలవారందరును మాపక్షమున చేరవలెను” అని వారు విన్నపమును ప్రకటించిరి. ఈ విజ్ఞప్తిలో సంతకములు చేసినవారిలో కాంగ్రెసుకు చేరినవారొకరైననున్నారా అనునది సందేహంలేదు. యైనను యీపక్షము కాంగ్రెసుకు చేరిన పక్షమేయని వారు ప్రకటించిరి. “మేము కాంగ్రెసులో చేరదము. మేము కాంగ్రెసును ద్వంద్వముచేయుము. కాంగ్రెసులో అవస్థుబనములను కలుగజేయుము” అని వారైచ్చియుగ వాదానము చేసిరిగాని యిది అనవసరమే. ఏలయనగా దేశమునందుగాని కాంగ్రెసులోగాని వారికేమాత్రమైన పలుకుబడి యన్నటుల నిదర్శనమేమియును కనబడదు.

ఇప్పుడేపక్షమునకు తాత్కాలికాధ్యక్షుడగు వ్యోమకేశ చక్రవర్తిగారు వెనుక జాతీయవాదిగాను తరువాత స్వతంత్రవాదిగాను తరువాత క్రొత్త జాతీయపక్షమువాడుగను గూడ నుండెను. ఈ క్రొత్త జాతీయపక్షము చాల పటాటోపముతో బయలుదేరినదిగాని అది నాంబాయిలో పురిటిలోనే అంతరించినది. ఈపక్షమున కిప్పుడు పాఠ్యపుటగానున్న ముస్లింలను హిందూద్రావిడ దత్తుగారు బిసెంటుపక్షమువారు. జే. చాదరిగారు ప్రాతమితవాది, ఆయన జాతీయవాదిని గూడ నపుడప్పుడు చెప్పకొనును. జి. డి. బిర్లాగారు ధనమే ప్రధానముగా భావించు వర్తకుడు. ఈపక్షమునకు కార్యదర్శియగు బి. బి. నెనుగారికి ఖద్దరనిన తలనొప్పి కలుగునుగాన నాతడింకను కాంగ్రెసులో చేరలేదు. సహాయకార్యదర్శి యొకవుడు జి. పి. రంగపక్షమునకు చేరిన అసహాయవాదిగానుండెను. ఇప్పుడు కాలపరివర్తనమున యిట్టి భిన్నాభిప్రాయములకలవా రందరును ఒకపక్షమువారుగా చేరిరి. ఇంకను అహాయకు లేవనైన దేశమున నున్నారేమో నని వారికొరకు వెదుక నారంభించిరి.

తమ రాజకీయాభిప్రాయములను వారు చాలవరకు వివరించిరి. ఇదివరకు వారికి కలవని ఎవరును ఎన్నడును తలంపి యుండనట్టి భావము లిప్పుడు వారిలో నాకస్మికముగా కల్గినవి.

“రాజకీయములందు ప్రజాభిప్రాయమునకు బలముగ గడించుటకు అవలంబింపదగిన సాధనములలో దేశమునందంతటను సమష్టికాసనోల్లంఘనమును జరుపుట యొక సాధనమగుననియు మేమునున్నాము. అది యిప్పుడు సాధ్యము కాకపోయినచో వ్యక్తి, వ్యక్తీసంఘముల కాసనోల్లంఘనము మాత్రము సాధ్యమగును కావున అవసరము కలిగినపుడు దాని నవలంబింపదగును.” అనివారు ప్రకటించిరి. అంతవర కనుకూలముగానే యున్నది. “రాజకీయసంస్కరణముల అమలు అసంతృప్తికరముగను అనమగ్రముగను ఆకాభంకరముగను యుండినను ప్రస్తుతము వానియం దంతవిలువయుండిన సంతకవరకే యధానుకూల సహాయ మొనరించుటతప్ప ప్రస్తుతము గత్యంతరమేమియును లేదని మీరు చమకలెను” అని వారు మనలను కోరుచున్నారు. ఇప్పటికినికరము లేదనిది. వాక్యమత్యంతరము ముందువినినటుల విరిసి నిశ్చితాభిప్రాయము వెల్లడియైనది. వారిపుడు కపటవేషము చేసికొనినను వారు మనమిత్రులగు ప్రాతమితవాదులేయని మనము గుర్తింపగలిగితిమి. “యధానుకూల సహాయముగా అభికారమును కాద్యతయును కార్యారంభసౌలభ్యమును గల పదవులనన్నిటిని జోపరుచుకొనుటయే” అని వారు స్పష్టముగా తెలిపిరి. ఆపదవులలో పాటు మంచితేములుగూడ ముట్టగలవని మేముగాతెలుపబడినది.

ఈ ప్రాతమితవాదు లిప్పుడు యధానుకూల సహకారవారులమని ఏమిచేరు తెట్టుకొనవలెనని మేము మొదటినుండియును హెచ్చరింపడుచునేయుంటిమి. ఇపు డాసంతోషము తీరినది. నిరంకుశోన్యములు దేశీయుల కోరికలకెట్టి అనుకూలభావమును చూపరని వారెరుగుదురు. “మాయజమానుల(ఆంగ్లేయులు) అజ్ఞులకు మీరు (భారతీయులు) బద్ధులుకావలె”నని బర్మెనుపాడు వింటర్లను ప్రభువులు స్పష్టముగా తెలిపియున్నారు. అత్రకారము బద్ధులగుటకు యాయధానుకూలపక్షమువారు సమ్మతించిరి. కావున వారిపక్షమున కిట్టిపేరుపెట్టుట సరిగానేయున్నది (కలకత్తా ఫార్వర్డు ప్రతి ప్రధానవ్యాసము 27-7-26)

'పార్వర్తు' కేసు

సంపాదకుని పిటిషను

ఆలివియరు ప్రభువు విచారణ అవసరమని చెప్పుట

ఫార్వర్డు పత్రికా సంపాదకుడు సత్యరంజను భక్తి గారి కేసు విచారణ నేడు ప్రధాన రాజధాని న్యాయాధికారి యెదుట రాగా కోర్టు తీర్పు ప్రేక్షకులు నిండియుండిరి. ఫార్వర్డు పత్రిక మానేజింగు డైరెక్టరు శరచ్చంద్రబోసుగారు సంపాదకుని తరపున వకీలుగా పనిచేయుచున్నారు. ప్రభుత్వపక్షమున పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరు పనిచేయుచున్నారు. పత్రికా సంపాదకుని తరపున ఈక్రింది అర్జీని దాఖలు చేసిరి.

పిటిషను

కలకత్తా, జూలై 28:— జూలై 7 వ తేదీన ఫార్వర్డు లో పాబ్లిషింగు దరాజుకము అని వ్రాసిన వ్యాసమునకు గాను ఐ. సి. 124 (ఎ) సెక్షను క్రింద చార్జిజేయబడిన 'ఫార్వర్డు' సంపాదకులగు సత్యరంజను బక్తిగారు నేడు చీఫ్ జస్టిస్ మేజిస్ట్రేటుకు పిటిషనుబంపుచు, తనపై రాజద్రోహ నేరము క్రింద నిరూపింపబడిన 'ఫార్వర్డు' వ్యాసమునందు వ్యాఖ్యలును, అభిప్రాయములును, లండను టైమ్సులో జూలై 11 వ తేదీన ఆలివియరు ప్రభువు వ్రాసిన లేఖపద్ధతి నున్నవని చెప్పిరి. వ్యాసమున పరిశీలించుటకు ఆలివియరు ప్రభువును గూడ విచారించుట అవసరము. కాని వారిని కోర్టులో హాజరుపెట్టుట సాధ్యముగాదు. అందుచేత లండను రికార్డరుకు గాని, లేదా ఫస్టు క్లాసు అధికారి కు గల లండను పబ్లికములోని మేజిస్ట్రేటుకుగాని కమిషను బంపి ఆయనను విచారించుటకు కమిషనరును నియమింపగోరవలెను. లండను టైమ్సులో ఆలివియరు ప్రభువు వ్రాసిన డిట్టుండెను:— "భారతదేశ వ్యవహారములు బాగ్రత్తగ పరిశీలించుచుండిన వారెవరు గాని ఇండియాలో బ్రిటిషు అధికారులకు మహమ్మదీయుల యెడ అత్యంతముగ పక్షపాతము లేదనజాలరు. ఇందుకు కారణము యెక్కువ సామర్థాతియుండుటయు, అంతకన్న యెక్కువ హిందూజాతికి ప్రతిపక్షుల జేయుటయునై యున్నది. ఇదియు స్థిరపరచుటకు దుష్కర్తవ్యముగాక పోలీసువారి చర్యలయందు ఈ సులూ గాన్సింగు చుండెను. ఇకను పోలీసుకోర్టు కొంతకాల మొకరి వైపునను మరొకరి కాలము యింకొకరి వైపున నుండి ఉభయములకును ప్రోత్సహ మొసంగి యున్నవనవచ్చునటుల జేయనిచ్చెను.

దేశములో నిటుల అల్లురులు జరుగునపుడు ప్రభుత్వవిధానాభివృద్ధి జరుగుట యెట్లు చెప్పటకు అధికారులు కావలెనని యీవిధముగ జేయుచున్నారని భారతప్రముఖులందర అభిప్రాయమై యున్నది. (ఇది వ్యాసమున నేననుకొనను.) భారతీయుల అభిప్రాయ మిట్లున్నను, యీయధ్యు టెంగాలీలో నుత్సవములవిషయమై ప్రకటింపబడిన నిబంధనలు యుక్తములుగనే యున్నటుల వాకు గాన్సింగెను. కారణము ఆధర్మములును నిబంధనలును స్వదేశసంస్థానాధీశు లనుసరించువానివలె నుండెను.

పిటిషను దాఖలుచేయుచు బోసుగారిట్లు చెప్పిరి. తాను న్యాయాధికారికి తృప్తి గలిగింపవలసిన విషయము ఆలివియరుగా రెక్కడ సంపర్కమునారముగ మాటాడినో, ఈవిచారణలో నెంతవరకు పయోగించునో తెలుపుట, ఆలివియరు ప్రభువు పత్రికలకు వ్రాసిన వ్యాసముపై ఇప్పుడు తమచే నభ్యంతర పెట్టబడిన వ్యాస మధారపడియున్నది- చెండు వ్యాసములను చదివి బోసు గారు ఫార్వర్డు ప్రధాన వ్యాసములో భారత ప్రభుత్వోదయము ను ముఖ్యముగా టెంగాలీ తాత్కాలిక ప్రభువు యుద్దేశమును ఆలివియరు చెప్పియుట మహమ్మదీయులకు సాయముచేయుటయే. బోసు:— "నేను రాజద్రోహము చేసినవాడనైన యెడల పూర్వము ఇండియా మంత్రిగానున్న ఆలివియరు ప్రభువు నాకంటె ఎన్నియోకెల్లు రాజద్రోహము చేసిన వాడను" అని వాదించిరి.

న్యాయాధికారి:— అది సందర్భముగా నున్నదా?

బోసు:— దీనియర్థము నేను చేసిన వ్యాఖ్యానముల కన్న ఆలివియరుగారు చాల అధికముగ వ్యాఖ్యానము చేసిరి. పూర్వము భారతదేశమంత్రిగానుండి భారతదేశ సాభాగ్యాధిపతి గానున్న యాయనకు భారతదేశ వ్యవహారములలో భారత ప్రభుత్వమునకు ప్రత్యేక సామర్థాతియను పేర మహమ్మదీయుల యందు పక్షపాతమున్నదని ఆయన తెలిపిరి. ఇది సాను

భూతి కావచ్చును భారతజాతీయైక్యతాభివృద్ధిని తగ్గించుటకే. కాబట్టి ఆయన ఇప్పుడు అటంకపరుపబడిన వ్యాసము తప్పి ఒక చెప్పటకు ఆయనయే తగును. ఈ పిటిషను ముద్దాయి కోర్టు వారికి తాను ఏ అధికారి, గౌరవనీయునిపై నాధారపడి వ్రాసినో తెలుపగోరుచు దాఖలు చేయుచున్నాడు. బేబికుప్రాసిక్యూటరు గూడ ఆలివియరుగా రాడినమాటలకు వ్యతిరేకము చెప్పజాలడు. కావున కోర్టువారికి తెలియపరుపవలసిన విషయము ఆలివియరు ప్రభువు సందర్భముచేడకుండ అమూల్యమును సాత్వ్యమును ఈయగలరా? లేరా? యను విషయము మాత్రమే. ఆలివియరుగారిక్కడనుండి సాత్వ్యమిచ్చిన వెంటయు బాగుండి యుండును. కోర్టువారికి ఆలివియరుగా రీవ్యాసమును బలపరచుచు సాత్వ్యమిచ్చినవారి యభిప్రాయ మెట్లుండునోగదా! ఆయన సాత్వ్యము నిచ్చునది బాధ్యతను గుర్తింపని జాతీయ పత్రికా నిర్వాహకుని హోదాలో గాక పూర్వపు భారత దేశమంత్రిగ! ముద్దాయి ఈపిటిషను పెట్టినను గుర్తించి ఆయన యే కమిషను ఖర్చుల భరించునని తెలిసికొని ప్రభుత్వపక్షమునకు పక్షపాతము చుర్చుచ్చి జేదని తలచుచు పిటిషనుకు ననుజ్ఞ ఈయగోరుచున్నాను.

న్యాయాధికారి:—ఆలివియరు ప్రభువును ఈవ్యాఖ్యానము తప్పి ఒక చెప్పవలయునందురా?

బోసు:— నేను వారిని భారతదేశమున భారతప్రభుత్వమునకు మహమ్మదీయులయందు పక్షపాతమున్నదని రుజువు చేయుమని కోరుచున్నాను.

న్యాయాధికారి:—ప్రభుత్వపక్షము ఏమనునో తెలియదు. కాని వారిని తప్పనియెడలనో?

బోసుగారు:—సంగతులు రుజువు చే వ్యాఖ్యానము నందు తప్పలేదు.

న్యాయాధికారి:—నిజమునే ప్రభుత్వమునందు అనూయగలగునట్లు చెప్పినయెడల మీరు 124 ఏ సెక్షనుక్రిందకు వత్తురు. అది కావనము. ఇదియే ప్రభుత్వపక్షపు టుత్తరమునని నేను తలచుచున్నాను.

బోసుగారు:—ఈ వ్యాఖ్యానము పాబ్లిలో ప్రభుత్వమువారి తీసికొన్నచర్య సరియైనదిగాదని తెలుపుచున్నది. పక్షపాతబుద్ధి ప్రబలుచున్నదని తెలియచెప్పుచున్నది. పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరు ఇది నిజమున నాపిటిషనుతోటికి పోరు.

న్యాయాధికారి:—వ్యాసమైన వ్యాఖ్యానమైనను నిజముగా అనూయను పురికొల్పినట్టియెడల ముద్దాయికి అంత లాభదాయకముగాదు.

బోసుగారు:—సరియైన వ్యాఖ్యానమైనచో రాజద్రోహము గానేరదు. సెక్షనువలన నది రుజువు గాగలదు. నేనా సెక్షనులోని మూడవభాగము క్రిందకు వత్తును.

న్యాయాధికారి:—నాకది తెలియదు. విషయములు నిజమైనను, వాఖ్యలు పరియైనవైనను మీరు అనూయను పురికొల్పినయెడల (124 ఏ) సెక్షనుక్రిందకు వత్తురు.

బోసుగారు:—నేను చెప్పనది నిజమైనయెడల నా వ్యాఖ్య చేయునంతవరకును నేను రాజద్రోహినిగాను.

న్యాయాధికారి:—పక్షపాతవిధానము ఆచరణలో నున్నదనుకొనుడు. పాబ్లి ఆరాజకస్థిలో నున్నదనుకొనుడు. తమ వ్యాఖ్యానము అనూయ జనింపజేయును. అప్పుడు మీరు 124 ఏ (క్రిందికివత్తురు.)

బోసుగారు:—ఉభయపక్షములను విని తమరు నిర్ణయించుడు. ఆ పక్షపాతవిధానమును ఖండించినందులకు రాజద్రోహమందురా తెలుసునకు సిద్ధమే. ఏలన అక్కడ అట్టిదానిని నిరసింపవారు పలువురుందురు.

ప్రాసిక్యూటరుగారు:—న్యాయాధికారిగారి హైకోర్టుగాని అట్టి కమిషనునిచ్చుటకు వీలులేదు. వీరు ఆలివియరుకుకలురంపి సాత్వ్యమును తెప్పించినను దేశకావనము మూలమున ఒప్పుకొనజాలను" అని తాను చెప్పువానికి అనేక రుజువుల చూపెను.

బోసుగారు:—న్యాయాధికారికి ఇంగ్లాండులో కమిషను ఏర్పరుచుటకు మితిలేని అధికారమున్నది.

న్యాయాధికారి కుక్రవారమునాడు తీర్మానింతుననెను. ఏవన ఆగస్టుకు వాయిదా వేయబడెను.

మాటవరుసకు కొంతసాత్వ్యమును తీసికొనెను.

పోలీసు అసిస్టెంట్ కమిషనరు హార్టి గారు ప్రాసిక్యూటరుచే ప్రశ్నింపబడి యిట్లుచెప్పిరి. టెంగాలు ప్రభుత్వము వారిచే అనుజ్ఞనంది ప్రధానరాజధాని న్యాయాధికారియెదుట కేసు ఫైలు చేసితిని". నాప్రీతి అభ్యంతరపు వ్యాసమున చూపబడినవి.

ప్రాసిక్యూటరు:— 'అగ్నితో ఆకులు' అను వ్యాసము జూలై 16 వ తేదీన యున్నది?

బోసుగారు:— నేను దానికి ఒప్పును. అది బక్తి గారు. వ్రాసినట్లు చెప్పబడిన గాని ఈప్రశ్నకు ఒప్పుకాలను.

ప్రాసిక్యూటరు:— ఆరోజున సంపాదకుడు ఆతడేయని రుజువుచేసెదను.

బోసు:— ఆతడే వ్యాసకర్తయని రుజువు చేయవలెను మనము బక్తి గారి యుద్దేశములగూర్చి మాటాడుచున్నాము. ఇతరులవిషయము గాదు.

ప్రాసిక్యూటరు:— మన మాపత్రికలోరీగూర్చి మాటాడుచున్నాము.

బోసు:— నాఅభ్యంతరము తెలిసికొని తరువాత తీర్మానింపుడు.

ఇట్టి అటంకములు అనేకముగ వచ్చెను.

ప్రాసిక్యూటరు:— అసమయమందు హిందూ మహమ్మదీయుల స్థితి ఎట్లుండెను?

సాక్షి:— వైమమ్మములు మిమ్ములైను. 7 వ జూలై న ఎక్కువయ్యెను. అధికారులు కాంతిని నెలకొల్పి యిత్నించుచుండిరి. తరువాత వాయిదావేయబడెను. (అ. ప్రె.)

పందిళ్ల పల్లి

దేవాంగమహిళాజనసభ

క్రిష్ణాదేశ్వరీ వరప్రసాద విద్యానిలయ సమాజమువారి యాజుకాన్యమున ది 24-7-1926 తేదీవారం సాయంత్రము 4 గంటలకు ముల్ రాల్ క్రి బండ్ల బసవయ్యగారిచే మాతసముగా కట్టించబడుచున్న మేడలోని విశాలప్రదేశమునందు వైసభ జరుపబడెను. యీసభకు పందిళ్లపల్లి పురపాలకాధ్యక్షు లగు ముల్ రాల్ క్రి దోగుపర్తి కోటిసాగయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి. వీరు పూర్వ సారీమణులవరిత్రను ప్రకటముగా వర్ణించుచు బోధించిరి. తరుపరి వేటపాలెం ముల్ రాల్ క్రి బండ్ల వెంకయ్యగారు ఆచారము, విద్యావ్యవస్థ, పూజావిధానము మున్నగు విషయములను సుబోధగావించిరి. అనంతరము ముల్ రాల్ క్రి పృథివి గురవయ్యగారు ఆరోగ్యము, భూతదయ, విజ్ఞానము మున్నగు విషయములను పాచ్చరించిరి. అటుపిమ్మట ముల్ రాల్ క్రి గుత్తి వెంకటసుబ్బయ్యగారు శిశుసంరక్షణము ను గూర్చి ముచ్చటించిరి. అనంతరము ఈసభను సమావేశపరచు సందర్భమున వయోవృద్ధురా లయ్యెను సంఘ క్రేయోదాయకము శోర క్రీమతి బొడ్డు చందమ్మగారుగూడా గౌరవితమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. అనంతరము ఫలహారములు పంచిపెట్టుటతో సభ ముగించిరి.

పేరక గురవయ్య,

సెక్రటరీ.

కడియం బోర్డు బాలికాపాఠశాల

బహుమతుల నొసగుట

25-7-1926 తేదీన కడియంగ్రామములో బోర్డు బాలికా పాఠశాలలో తూర్పు గోదావరిజిల్లా రాజమండ్రి సబ్ కలెక్టరు వారి సతీమణి మెస్సెస్. వి. యస్. హేబ్బాయిడిగారి యాధిపత్యమున బాలికలకు బహుమతులు పంచిపెట్టబడెను. గోదావరిజిల్లా బాలికాపాఠశాలల యనస్పెక్టివరువారగు సరస్వతి బాయమ్మగారును, శ్రీరాజమండ్రి సబ్ కలెక్టరువారును, గ్రామములోని స్త్రీపురుషులెల్లరు సభ నలంకరించిరి. మామూలు అటపాలులుగాక మేమూరి వరహాలమ్మ యనుబాలిక, "స్త్రీలకు ఉన్న తీవ్రద్య గరపించవలెననియు, రజస్వలానంతర వివాహములు గాని 16 సం||రముల తర్వాత కాపురమునకు పంపవలెననియు దేశోపకారములందు స్త్రీలు ప్రవేశించవలెననియు, శరీరము, దుస్తులు, యిల్లు మిక్కిలి శుభ్రముగాను అందముగాను యుంచవలెననియు, ఎల్లప్పుడు ఈశ్వరు సారాధించవలెననియు స్త్రీ సదీ. ప్రధానోపాధ్యాయులు విశ్వనాథ సరళింహముగారు వారి దివ్యజ్ఞాన సమాజ యువ వ్యాసముతో సభ్యుల నానందింపజేసిరి. ముఖ్యముగా విడ్డలను పెంచుటయందును చదువు చెప్పటయందును తీవ్రదండ్రులు యుపాధ్యాయులు ప్రేమ యుపయోగించవలెనని నుడివిరి. అగ్రాసనాధిపురాలు బాలికలకు విద్యచెప్పించుట చాల అవసరము విధాయకమనియు, పురుషులకంటె స్త్రీవిద్య కెక్కువ క్రోడపహించవలెననియు, యుక్తియుక్తముగ మృదు మధురముగ నుడివిరి. మంగళహారతులతోను వందనములతోను సభ ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

గవర్నరుగారు సెనేటు సభ తెరచెదరు

(30-వ ఆగస్టు 26)

వైకుంఠాచార్యులగు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:-

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాధ్యక్షులు గోపన ప్రభువుగారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సెనేటుసభ ను సోమవారం ఆగస్టు 30 వ తేదీన బెజవాడలో తెరవ నంగీకరించిరి.

ఆదినమున విశ్వవిద్యాలయ ప్రోఫెసర్ల రగు బొమ్మలి మహారాజుగారు వచ్చిన అతిథులందరికి విందు జరిగెదరు. వివరముగ కార్యక్రమము మున్ముందు ప్రకటింపబడును.

సెనేటుసభ్యులజాబితా

చట్టమునందలి 15 వ సెక్షను ప్రకారము యిప్పటివరకు ఏర్పడిన సెనేటుసభ్యుల జాబితా:-

ఉద్యోగరీత్యా సభ్యులు

రైటు. హన్. వైకౌంటు గోపన, హనుమంత ప్రభువు జి. సి. వి. ఇ., సి. వి. ఇ. విశ్వవిద్యాలయ ఛాన్సలరు గారు.

మహారాజా శ్రీరావు శ్రీవేంకట శ్యామలపతి రంగా రావు బహదూరు వారు బొమ్మలి జి. సి. వి. ఇ., సి. వి. ఇ. ప్రోఫెసర్లు.

మ. రా. రా. కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారు ఎం. ఎ. ఎం. ఎల్. సి. వైకుంఠాచార్యులు.

మదరాసు విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారు. పరిశ్రమల డైరెక్టరు. వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరు.

మదరాసు సర్వజనరలుగారు దత్తమండలముల కాలేజి ప్రిన్సిపాలు అనంతపురం.

పితాపురం రాజాగారి కాలేజి ప్రిన్సిపాలు, కాకినాడ.

ఎ. ఇ. ఎల్. ఎం. కాలేజి, ప్రిన్సిపాలు గుంటూరు.

థియసాఫీకలు కాలేజి ప్రిన్సిపాలు మదనపల్లి.

నోబిలుకాలేజి ప్రిన్సిపాలు మదనపల్లి.

గవర్నమెంటుకాలేజి ప్రిన్సిపాలు రాజమండ్రి.

మహారాజాస్ కాలేజి ప్రిన్సిపాలు విజయనగరం.

కల్లికోట కాలేజి ప్రిన్సిపాలు బరంపురం.

వెంకటగిరిరాజా కాలేజి ప్రిన్సిపాలు నెల్లూరు.

రాజాగారికాలేజి ప్రిన్సిపాలు పల్నాటిమిడి.

ఎ. వి. ఎల్. కాలేజి ప్రిన్సిపాలు విశాఖపట్నం.

మెడికల్కాలేజి ప్రిన్సిపాలు, విశాఖపట్నం.

ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులు

చట్టములో 3 క్లాసు (3) ప్రకారము:-

రా|| బి|| ఎ. ఎస్. కృష్ణరావుగారు, నెల్లూరు.

పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు, విశాఖపట్నం.

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు, మదరాసు.

పి. ఆంజనేయులు పంతులుగారు, తెనాలి.

పి. శివరావుగారు, బళ్లారి.

చట్టములో 3 వ క్లాసు (4) ప్రకారము:-

జయంతి గంగన్నగారు, రాజమండ్రి.

మహంకాళి సుబ్రహ్మణ్యంగారు, రాజమండ్రి.

3 వ క్లాసు (5) ప్రకారము:-

కాకటూరి లింగారెడ్డిగారు, నెల్లూరు.

అశ్వశిల్ప సూర్యనారాయణమూర్తిగారు ఛత్రపురం.

బుట్టి హన్మంతుకృష్ణగారు, విశాఖపట్నం.

కందుల వీరరాఘవస్వామిగారు, రాజమండ్రి.

గ్రంథి వెంకటరెడ్డినాయుడుగారు నర్సాపురం (ప) గోదావరి.

డి. గోవిందరాజులు నాయుడుగారు, బెజవాడ.

టి. రామస్వామి చౌదరిగారు, తెనాలి.

డి. కొమార రెడ్డిగారు, బళ్లారి.

సి. బాలాజిరావుగారు, బళ్లారి.

నారు రంగారెడ్డిగారు, ప్రాచత్తూరు, కడప.

ఆవుల చాలయ్యగారి రంగారెడ్డిగారు, ఒంటిమెట్ట, కడప.

రా|| బి|| సి. వెంకటరంగారెడ్డిగారు, కర్నూలు.

రా|| బి|| ఎస్. వి. శరణింగరావుగారు, కర్నూలు.

ఎం. వి. రామదాసప్ప నాయుడుగారు, చిత్తూరు.

జి. లక్ష్మన్న రెడ్డిగారు, గుత్తి, అనంతపురం.

ఎల్. నారాయణరెడ్డిగారు చిత్తూరు.

ఎ. కొండప్పగారు, అనంతపురం

3 వ క్లాసు (6) ప్రకారము:-

శ్రీమంతు రాజా యార్లగడ్డ అంకినేడు ప్రసాదు బహదూరుగారు, చల్లపల్లి జమీందారు.

తెల్. శ్రీ శ్రీనివాసరాజుమణి రాజదేవుగారు మందసా రాజాగారు (గంజాం)

3 వ క్లాసు (9) ప్రకారము:- తెలుగు- వి. చిన్న సీతారామస్వామికృష్ణగారు సంస్కృత- కాశాల, విజయనగరం.

చల్లపల్లి సీతయ్యగారు హైస్కూలు, పెద్దాపురం.

ఉర్దూ- మాలానా హాఫీజ్ మహమ్మదు ఉమరు సాహెబుగారు, కర్నూలు.

ఒరియా- శ్రీమోహన్ మధుసూదన మహాపాత్రోగారు, పల్నాటిమిడి.

కన్నడం- తేరు.

రిజిస్ట్రార్ గ్రామ్యయోజుల 15 ప్రతినిధుల ఎన్నికయినవ జరుగుచున్నది.

గొప్ప వివాదానికి గురైన గతింతుట

శ్రీ శ్రీ విద్యాను వీణా శేషణ్ణగారు

మైసూరు, 25-7-26:- వై జి. శిఖామణి వీణ శేషణ్ణగారు మైసూరులో స్వగృహమందు నిన్న ఉదయము కాలము జేరిన రెండు కంఠయు విచారముచున్నది. గత నెలలో జాలనండి వారు ఆస్వస్థులుగనుండి. వీరు ఉత్కలప్రైవేట్ సంగీత జ్ఞానముగలవారు. వీరు వీణా ప్రదర్శనమునల్ల భారతీయమంతటను గౌరవము సంపాదించిరి. భూపాలు బీగముగారు, బరోడా గైక్వాడుగారు, రామ్మారు రాజాగారు వీరిని సత్కరించి బహూకరించుచుండిరి. మైసూరు మహారాజాగారు వీరిని ఎక్కువ గౌరవముతో జూచుచుండిరి. శేషణ్ణగారు తెల్లము కాంగ్రెసు సమయమున వీణపాట ప్రదర్శించి మహాత్మ్యగాంధీ, పండిత మాలవ్యా, సరోజినీనాయుడుగార్ల ప్రశంసను బడసెను. వీరిని గోల్కొట్టెటలో దక్షిణదేశము చాలవత్సరాలయెనటకు సందియములేదు. వీరిస్థాన వలంకరింతుటకు తగినవా రింకొకరు లేరని యెల్లర ఆశిప్రాయము. వీరికి 75 వత్సరములు వయస్సు. వీరికి భార్యయు, ఒక మహిళా మునుగులరు. మునుగు డెప్యూటీ కై న తాతంతువాడు కాగలడు. శేషణ్ణగారి అంశ్యక్రియలకు ఖర్చు ఆధానమునుండి చెచ్చింపవలెనని మహారాజావారు ఉత్తరువు జేసియుండిరి.

న్యాయస్థానవార్తలు

ఒకదావాలో అనుకూలముగ పనిజేసిన న్యాయవాది వేరొకదావాలో ప్రతికూలముగ నుండవచ్చునా?

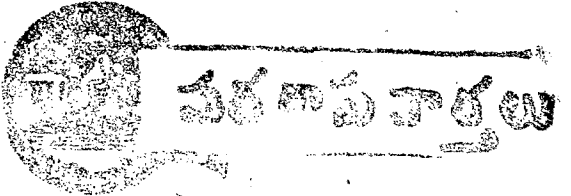
హైకోర్టువారి తీర్పు

ఒకనోక దావాయందు ఒక కక్షిదారుని పక్షమున పని జేసిన న్యాయవాది ఆకక్షిదారునికి ప్రతికూలముగ వేరొక దావాయందు పనిజేయవచ్చునా యనెడి విషయమును నేడు చెన్నపురి హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి జాక్సనుగారు నిర్ణయించిరి.

ఆలత్తూరు డిస్ట్రిక్టు మునసబువద్ద నారాయణ సంబూద్రి పాడు అనునతడు సిటివను దాఖలుజేయుచు ప్రతికక్షిదారుని తరపున పనిజేయు పి. ఏ. రామయ్యగారు న్యాయవాది 10 సం|| ల క్రితము అదేవిధమున తనకు సంబంధించిన ఒకదావా యందు తనపక్షమున పనిజేయుచుండెననియు అందుచే ఆదావా కును ప్రస్తుతపుదావాలోని విషయములకును సంబంధ ముండుటచే వా రీదావాయందు ప్రతికక్షిదారుని తరపున పనిజేయుట కాక్షి సింపిరి.

డిస్ట్రిక్టు మునసబుగా కాక్షిదారుని ప్రోసీసేయుచు 10 సం|| లకు పూర్వము పనిజేసినందున నెమకటి విషయములు స్ఫూరణలో నుండవచ్చు కాల మతిక్రమించె ననియు అనియును గాక అపుడు రామయ్యగారు సీనియరు కక్షికుగ పనిజేసి యున్నందున దావావివరములన్నియు నెరింగి యుండుట కనకాశము లేదనియు నిర్ణయించిరి.

హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి జాక్సనుగారును ప్రైయధి ప్రాయముతో గోటిభింపించు పక్షమున ప్రోసీసేసిరి.

రాక్షపోకలు:- గా|| సర్ పి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు, సర్. పి. ఎస్. శివస్వామిఅయ్యగారు, మేజరు జనరలు శే.గారు, నేడుదయము వచ్చిరి.

గా|| మేజరు జనరలు వైకుంఠగారు, ఎస్. డబ్ల్యు. స్టీవర్లుగారు, సర్. హాజి ఇస్మాలుగారు నిన్న రాత్రి పోయిరి.

రైలుక్రింద బడి చచ్చుట:- నాయుడుకేటవద్ద ఒక స్త్రీ కూర్చుంటే రైలుసబ్బాబు బాటుమందగా ప్యానెజరు బండి వచ్చి యెత్తివేయగా రైల్వలు తగిలి చచ్చిపోయెను. రాయపురం రైల్వేపోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు రంగస్వామి అయ్యంగారు విచారణకు బోయిరి.

సవరణ:- అనుబంధము 6 వ శేజిలో నిన్నటిపత్రికలో "రావోపు శాసన సభల ఎన్నికలు" అని మాగంటి సీతయ్యయం. యల్. సి గారు వ్రాసిన వ్యాసములో 3 వ పంక్తిలో "అభిమానము చూపవలసినదని" అనుటకు బదులు "అనూనము చూపవలసినది" అని అచ్చుసారబాటు కలిగినది. ఆ పదమును అభిమానము అని చదువుకొన చదువరులు ప్రార్థితులు.

ఖా. సా. డా|| జమాలుద్దీను సాహెబుగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:- కార్పొరేషనులో హాగ్నరు డివిజను (5) ప్రతినిధిగ నున్న జనాబు, సి. అబ్దుల్ హాకీము సాహెబుగారు కొరిన ప్రకారము వారి డివిజనుకు రానున్న ఎన్నికలలో నేను ఆర్గ్యుంట్ నుండి పనిచేసితిని. ఆగస్టు 18 నుండి నేను పూర్వ సర్జను ఉద్యోగమునుండి విరమించుచున్నాను.

వైటవే సర్కసు:- చెన్నపురిలో వారముపదిరోజులనుండి ప్రదర్శించుచున్న వైటవే కిలారీ సర్కసు జంతుసన్నాహ మేమియు లేకున్నను అయ్యుత్తుకుగ నుండె నన్న సతితయో కి గారు. బాలరును బాలికలును యువకులును తీగలమీదను, వైటమీదను, వ్రేపీటమీదను, తాడుమీదను జూపిన వ్యాయామములు నిరంతరభ్యాసవశముచి వ్యక్తమైన సాహస్యన కచ్చెరువు గలిగింపును. మధ్యమధ్య రిమాసాగా చిన్న చిన్న పిల్లలు జేసిన వింతలు బాసుండెను.

దొంగతనము జరుగనిదే అబద్ధముగ రిపోర్టు జేసిన నేరము:- అయ్యుత్తిల్లె పిల్లలో కాపురమున్న రాజసుబ్రహ్మణ్య మను నాతడు తనయిల్లు బ్రహ్మ జేసి దొంగలు పడినట్లును పత్రములు సామ్మిపోయినట్లు కొందరపై పోలీసు రిపోర్టు యిచ్చియుండెను. విచారించగా అది అబద్ధమనియు ఆ కంపెయింటు చేయబడిన జ్ఞాతులపై సరిపడక అట్లుజేసినయిం ఆశక్రము జ్ఞాతినదనే యుండె ననియు, అసామ్మ కంపెయింటు జేసినాయనే ఒకవరాపు కమ్మె వనియు చెలిసెను. పోలీసుల కిది యంతయు చెలిసెను. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు కమూరిరంగ అయ్యంగారు స్లవరుబజారు బోలీసుస్టేషనుకు ఆమనను త్వరలోనే మేజిస్ట్రేటుయొనుట చెప్పెదరు. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీనివాసముద్రణాలయము

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నేడుదయము తిరువల్లి క్లెటి హైకోర్టునందు నెం 206 శ్రీనివాస ముద్రణాలయము ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. బి. కందస్వామిచెట్టిగారు అధ్యక్షతనహించిరి. ప్రార్థనతో కార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. తిరువల్లూరు కల్యాణజగము కార్యదర్శి అయ్యంగారికి సన్మానపత్ర మొసంగెను.

ఈ ముద్రణాలయము నిమ్మజాతుల నుద్ధరింపుచే నుద్దేశముతో స్థాపించబడినదనియు, దానిద్వారా నిమ్మజాతులవారికి కాంగ్రెసుసహజము తెలియగలదనియు కందస్వామిచెట్టిగారు మదిపిరి.

ప్రెసుమేనేటరు ఇయ్యకేటగారు, శ్రీనివాసయ్యంగారు నిమ్మజాతులకొనర్చిన మేలుగూర్చి దీర్ఘముగ మతస్వనించిరి. ఎం. రత్న సభాపతిమహర్షిగారుడ ఉపన్యసించిరి.

శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తిన్న కల్యాణిని విని తననెరుకెట్టి ఇయ్యకేటగారు స్థాపించిన యిష్టమైన వా తిరుదర్శములు ఆరని సంఘమువారికి చెప్పివేయ సంకల్పించుట చాల పంతోషదాయకమనిరి. దోర్నాపల్లికి నిమ్మ తులవారుగూడ పూనుకొనుట అవశ్యకమనిరి. వారు దోర్నాపల్లికి విడివి ప్రభుత్వసహాయములకే జూచినచో ఎన్నటికి అభ్యుద్ధి గాంచలేదు. వారు ప్రభుత్వసహాయమును విరాగింప మార్చి ములేదు. ప్రభుత్వ సహాయముతోబాటు, దోర్నాపల్లిలో నందునూడ జేరి స్వయంసహాయము చేసికొనవలెను. ఫలహారములు పంపుటతో సభ ముగిసెను.

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారము

స్వాతంత్ర్యమా - దాస్యమా?

చేపాకులకు బహిరంగసభ

నాయకుల యుద్ధోద్యమము

భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమా దాస్యమా యను విషయము రాజ్యాన్ని ఎన్నికలలో నిర్ణయము గావలసి యున్నదని చెబుచు కాంగ్రెసు నాయకులు నిన్న సాయంత్రము చీపాకుల సంఘ జరిగిన బహిరంగసభయందు చర్చించిరి.

సభకు చానాపు వెయ్యిమంది ప్రజలరుదించిరి. సభ మొదటిసారియు తుదిసారి కెట్టి గట్టుతును లేక ప్రశాంతముగ జరిగెను. నాయకుల యుద్ధోద్యమమున సభకు లక్ష్యాత్మకతతో నాలకించిరి.

మహాత్ముడు హుస్సేను సాహెబుగారి సభ కన్యతత వహించిరి. శ్రీరాజ శ్రీనివాస అయ్యంగారు, బి. కందసామి చెట్టి, వి. ఎల్. శాస్త్రి, బుర్రా సత్యనారాయణ, అబ్దుల్ హమీదుఖాన్, సత్యమూర్తి, డా. కొలంబై, కృష్ణస్వామి పావలకు, రత్న సభాపతి మొదలియారు, సి. వి. వెంకటరంగంనాయుడు, ఎ. రంగసామి అయ్యంగారు మొదలగు ప్రముఖులు పలువురు సభ సలంకరి.

కొందరు దుండగీడులు సభయందు దుర్మతియుటకు సభావరణములోనికి ప్రవేశించుట కత్తించిరి. వీరు ప్రతివారికిని పరిచి తుతే. వీరు మలము మొదలగు అసహ్యకర వస్తువులను సిద్ధముగ దెచ్చిరి. కాని పోలీసువారు వానినిజూచి ముందుగానే జాగ్రత్త పడిరి. అందుచే భగ్నాశులై దుండగులు వెడలి పోవలసివచ్చెను.

కందసామిచెట్టిగారికి వోటుజేయవలెనా, డా. నల్లెశ మొదలియారుగారికి వోటు జేయవలెనా అనునదిగాదు ప్రస్తుత ప్రశ్న. ఈ యెన్నికలలో వ్యక్తుల ప్రసక్తి యేమాత్రమునలేదు అని అభ్యుక్తుడు నుడిచెను. మీయెదుట రెండు రాజకీయపక్షము లున్నవి. అందు స్వరాజ్యపక్షమున కాదర మొసగవలెనా జప్తిను పక్షమున కాదర మొసగవలెనా యను సమస్యను చేపాకు డివి జనువోటరు లిప్పుడు పరిష్కరింపవలసియున్నది. గత ఆరువత్సరములనుండియు జప్తినుపక్షము, ప్రాబల్యముననుండి పరిపాలన మొనర్చుచుండెను. వీరింతకాలము అధికారమున నుండి ప్రజల కొనర్చిన మేల్లేనియను విషయమును ప్రతివారును భాసుగ పరిశీలించుకొనవలెను. వీరి యూరువత్సరములయందును గావించిన చర్యలు, ప్రభాభివృద్ధికి సంపూర్ణవిరుద్ధముగ నున్నవి. స్వరాజ్య పక్షమువారి నీ పర్యాయము ఎన్నుకొని, వారికార్యక్రమమున కసకాళ మొసగవలెను.

సత్యమూర్తిగారు

తుదకు, చీపాకు వోటరులు తమ మర్యాద, ఆత్మగౌరవము, దుండగుల చర్యలను పరాజయమొందించి, విజయమందింప దలంప సత్యమూర్తిగారు ప్రథమమున చీపాకు పౌరులను ప్రశంసించిరి. తాము చేయదలచుకొనిన పనులగుంచియు, అవలంబింపదలంప విధానమును గురించియు ప్రజలకు నివేదించుటకు ప్రతిపక్షమువారికిని హక్కుగలదు. చీపాకుపౌరులు తమ కీమాత్తుల నియమకెట్టి, సభలం దల్లరులు జరుగకుండ చేయుట భారతమాత్ములను పోరాడుదున్న ఉత్తమరాజకీయపక్షవిజయమునకు శుభ సూచకము.

శిఖిండుల మొదట తొలగింపవలెను

ఒక్కవిషయమును మాత్రము ప్రతిభారతీయుడును గమనింపవలెను. కొంతకాలము విదేశీయ బానిసత్వమున నుండి, బానిసత్వవిముక్తికొరకు పోరాడిన దేశము లెన్నియో ప్రపంచముగలవు. అట్టిప్రతిపక్షదేశమునందును గూడ, ఏదో పట్టుకాట్టికై కనువుల నమ్ముకొని, విదేశీయప్రభుత్వముల యందే చేరి, వారికి బలమొసగి, తమజాతికి ద్రోహమునర్పించిరి అనియనే యంటివి. మనదేశమునందు గూడ అట్టివారు కొందరు గలరు. వీరి ఖిండులంటివారు. కాంగ్రెసు వహింపనిరంగశాధికార వర్గముతో పోరాడుటకు పూర్వ మిఖిండులను తొలగింపవలసియున్నది. అప్పుడుగాని విదేశీ శాధికారవర్గముతో ముఖముఖిని పోరాడుటకు నీలలేదు. అట్టి ఖిండులు ప్రతిరాష్ట్రమునందును గలరు. కొన్ని రాష్ట్రములందు వీరిని, మరెవరైనా, మర

కొన్ని రాష్ట్రములందు లిబరలులందురు. మనరాష్ట్రమున జప్తిను పక్షమందురు. డా. నల్లెశనుగారు మంచిపెద్దమనిషియే అయి యుండవచ్చును. కాని అతడు శిఖిండుపక్షమున జేరుటతోడనే ఆతడును నిరంగశాధికార వర్గపు అనుచరులలో నొకడై పోవును. (వినుడు వినుడు అనుకేకలు) కందసామిచెట్టిగారు బానిసత్వవిముక్తికి చిహ్నముగ నిలిచియున్నారు. మీ వోటును మీ దాస్యవిముక్తికి పోరాడు చెట్టిగారి కొనగదరా? లేక మీబానిసత్వ శత్రువులముల మరింత బలపరచు నిరంగశాధికారవర్గపు అనుచరు డగు మొదలియారుగారి కొనగదరా? ఇదియే మీరు పరిష్కరించుకొనవలసిన సమస్య ఈ ప్రశ్న. కొక్కటే సమాధానము గలదు. చీపాకు ప్రజల కది చెలియును.

నల్లెశమొదలియారుగారు చాల మర్యాదస్థులు. మా కుచితముగ మందులనిచ్చును అని చెప్పనారు కొందరుగలరు. అదివాస్తవమే యనుకొనుడు. మీ కివోటింగు హక్కులందు కొనగబడినది? రాజకీయపరిపాలనకు సరియగు విధమున నడుపుటకు ప్రతినిధుల చెన్నుకొనుట కొనగబడెను. ఏవో కొన్ని మందులకొరకు, ఈ హక్కును విక్రయించుకొనుట గొప్ప పాతకము. మహాశేర

కాంగ్రెసు ప్రకటన యామాబు హుస్సేనుగారి శాసనసభ్యత్వమునకు ప్రతికూలురు

వారికి ఓటుజేయుదురా?

మదరాసు శాసనసభలో యామాబు హుస్సేనుగారి శాసనసభ్యత్వోత్సవము గూర్చి ఎస్. సత్యమూర్తిగారు గావించిన ప్రతిపాదనకు ఎన్నుకొనబడిన భారతీయసభ్యులలో యాదినవ వారు ప్రతికూలురుగ ఓటుజేసిరి.

ఆంధ్రసభ్యులు

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు	గంజాము
సర్ పానగలు రాజాగారు, ఉత్తర మధ్య భూస్వాములవర్గము	
సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు	గోదావరి
డి. బి. పి. సి. ఎలిరాజులు నాయుడుగారు	గుంటూరు
రా. బి. బి. మునుస్వామి నాయుడుగారు	చిత్తూరు
డి. బి. కొ. సూర్యనారాయణమూర్తిగారు	కాకినాడ
కె. కరభారెడ్డిగారు	కర్నూలు
డి. బి. ఓ. తిరికాచలం చెట్టిగారు	మదరాసు
ఆర్. మదనగోపాల నాయుడుగారు	మదరాసు
రా. బి. పి. నల్లెశమదల్యారుగారు	మదరాసు
కల్లికోట జమిందారుగారు	గంజాం, విశాఖపట్నం
కాదిరమోహిద్దీను సాహెబుగారు	తూర్పుతీరమును,
అబ్దులువాహబు సాహెబుగారు	ఉ. సర్కారులును,
జి. డి. శామ్మూలుగారు	ఉ. జిల్లాలు క్రైస్తవస్థానము

వీరికి మరల ఓటునిత్తురా?

ము. ఇంతకంటె దుమ్మర్చు మరెయొకటుండబోదు. (వినుడు వినుడు అనుకేకలు) అంతయగును. మీ కివోటు నొసగుచున్నది పెద్దమనిషియగు మొదలియారుగారికి గాదు. పానుగల్లు రాజాగారి అనుచరుడగు మొదలియారుగారికి. మొదలియారుగారు కార్పొరేషనునకో, శాసనసభకో ఎన్నుకొనబడినయెడల, పంత్రి వర్గపక్షమున నొకసభ్యుడగు మాత్రమే పనిచేయవలెను. పానుగల్లు రాజాగారిపక్షము, మూర్తిధవించిన అనిసీతి యని ప్రతివారికిని చెప్పినవిషయమే.

నల్లెశనుగారి పల్లెలు

డాక్టరు నల్లెశను మొదలియారుగారే ఈ విషయము నంగీకరించి, పానుగల్లు పక్షమును ఖండించిరి. పానుగల్లు రాజాగారికిని, డాక్టరు సి. నల్లెశమొదలియారుగారికిని శాసనసభలో జరిగిన వాగ్యుద్ధమును ప్రజలంతర్వరలో మరచిపోరాదు. విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానముపై చర్చ జరిగినపుడు, పానుగల్లు రాజాగారు దుశ్చేష్టులను, కృత్రిములను మొదలియారుగారికంటె సరికముగ ఖండించినవారు లేరు. పానుగల్లురాజా నాయకత్వముగలవ, జప్తినుపక్షము ఉన్న తాదర్శములనుండి పతితమైన యైనవని వారే నుడివిరి. ఆవిషయమునే కందసామిచెట్టిగారు

రిప్పుడు చెప్పుచున్నారు. పానుగల్లురాజాగారు పాటుకజనమును మోసపుచ్చిరనియు, నిమ్మజాతుల నిర్లక్ష్యమొనర్చి, ఉద్యోగములవెంట పరుగు లెత్తుటలో నిమగ్నులైపోయి రనియు నల్లెశనుగారప్పుడు నుడివిరి. ఆ నల్లెశనుగారే ఇప్పుడు, పానుగల్లు రాజాగారి ముఖ్యానుచరవర్గమునందు జేరిరి.

నల్లెశనుగారి ఉద్యోగాపేక్ష

తడి కాచలం చెట్టి గారాసయముననే లేచి, నల్లెశనుగారు ఉద్యోగముల నడిగిరనియు, ఉద్యోగము నియ్యకపోవుటతోడనే, ప్రతికూలపక్షమున చేరనియు బయలుపెట్టిరి. కొన్ని దినములతరువాత తిరికాచలం చెట్టిగారు శాసనసభలో ప్రశ్నవేయుట నల్లెశనుగారు ఉద్యోగముల నడిగినట్లు తనవద్ద ప్రాతములయగు సాక్ష్యముగలవని పానుగల్లు రాజాగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట జరిగెను. నల్లెశనుగారు తనకు కార్పొరేషను కమిషనరు వదలని, తనమిత్రునకు, న్యాయశాఖలో ఉద్యోగమును ఇప్పించువలెనని కోరుచు తనకు జాబులు వ్రాసిరిని, రాజాగారు నిండువధిలో వెల్లుబిచ్చిరి. ఇది 1928 లో పానుగల్లు రాజాగారు మొన్న ఎంపైగు థి యేటరు లో మాటలాడుచు నల్లెశనుగారు గొప్ప నాయకు డనియు, బ్రాహ్మణేతరోద్యమసాధకుడనియు నుడిచెను. ఎవరిని ముట్టె 1928 సం॥ పు పానుగల్లు రాజాగారి నా? జప్తినుపక్ష అసాన వద్దతియందు ఉచితానుచితము లెరుగకుండ మాటలాడుచున్న 1928 సం॥ పానుగల్లురాజాగారి నా? (వినుడువినుడునుకేకలు)

రంగులు మార్చు

నల్లెశనుగారు రెండు నిలుకడ లేనివాలో మరియొకవిషయమును గమనింపుడు. ఏవోవిధముగ మంత్రి గావలెనని వారి కా తురత మెండు. ఎన్నికలలో ఎక్కువ వోట్లు సంపాదించినయెడల గవర్నరు మంత్రిగ నియమించునని అతనికెవరో చెప్పిరి. పాపము వెంటనే జప్తినుపక్షములోనుండి వెడలినచ్చి, మంత్రివర్గ ప్రతికూలాభ్యర్థిగ నిలిచి ఎక్కువ వోట్లు సంపాదించుకొనెను. అప్పటికిని మంత్రివదలి రాలేదు. అంతట ప్రతికూలపక్షమున జేరిరి. అచ్చట లాభము గనుపించలేదు. త్యాగరాయ చెట్టిగారి నిర్వాణము తటస్థించెను. అచ్చటను జూడవచ్చినవారిని నాపక్షము మార్చుకొని తిరిగి జప్తినుపక్షమున జేరనా అని డాక్టరుగారు ప్రశ్నించిరి. వారు చేరువనిరట అంత దాను తిరిగి జప్తిను పక్షమున జేరెనట. రాజకీయసిద్ధాంతములు కార్యక్రమములపై వీరికెంత పట్టుదలగలదో దీనినిబట్టిగమనించుడు. రాజకీయసిద్ధాంతములను తనమనస్సాక్షిని ఇంతవలకునగ పరిగణించుచు నిమిషమునకు రంగులు మార్చుకొనువారి కామాటల నొసగదరు. లేక భారతస్వాతంత్ర్యసంపాదనకు కంకణము కట్టుకొని ఎట్టి కష్టములైన నెదుర్కొన సిద్ధముగనున్నవారి కొనగదరా?

బ్రాహ్మణులకు హెచ్చరిక

నల్లెశమొదలియారుగారికొరకు పనిజేయుచున్న బ్రాహ్మణులనుగురించి సత్యమూర్తిగారు మాటలాడుచు, డాక్టరు నల్లెశనుగారిపక్షము బ్రాహ్మణుల నాశనమునర్పింపుట బద్ధకం కణయై యున్నదను విషయమును జ్ఞాపకముంచుకొనవలసినదని హెచ్చరించెను. బ్రాహ్మణుల స్వాధీనపరత్వము నుద్బోధించుటకు తానిట్లు నడుపుటలేదు. నల్లెశనుగారు తమకేవో సహాయమున ర్చుచున్నంతమాత్రమున స్వార్థపరులై, బ్రాహ్మణులు జాతికం తటికిని ద్రోహమునర్పరాదు. బ్రాహ్మణుల లీనయమున తమ ఉత్తమధర్మమును గమనించి తగువిధముగ ప్రవర్తించెదరని ఆశించెదను.

మహాత్ముడిప్రజలను సత్యమూర్తిగారు దుద్బోధించుచు, కారాగారములయందు రాపాడుచున్న మేలొలది మామిళాసోదరుల వరునవలదని హెచ్చరించెను. త్రాగుటకు నీరు లేక, పీల్చుటకు గాలి లేక, రైల్వే వాగులలో ఉప్పెరితిరుగక మరణించిన 70 మంది మహాత్ముడియల ఆత్మలను మరవవలదని హెచ్చరించెను. వీరు మామిళాలకు న్యాయమొనర్చుటకు జప్తినుపక్షము వారు తమ చిటికెనెట్లునైన కదపలేదు. మేలొలది, మహ్నా శ్రీలు, అంధమాను దీవులం దహారాత్రములు గుడ్లకుండి రక్తపుధారులు ప్రవహించుచుండ విలపించుచున్నారు. శాంత నిశ్ఠాసమయమున, వారివిలాపములు విూచెపులకు వినిపించుట లేదా? యా మా బో హుస్సేనుగారి ఆంతు ను తొలగింపరాదని జప్తినుపక్షమువారు రడ్డుపడుట కుపన్యాసకుడు తీవ్రముగ ఖండించి, ప్రజాహక్కుల నీర్హముగ భగ్నపరచు వారి కెవ్వరును వోటు నొసగరాదని నుడివిరి. (వార్షిగ్యములు)

డా॥ కొళ్లంబైగారు

ఈ పోరాటము జాతీయపోరాటమని కొళ్లంబైగారు నుడివిరి. రిగి కోట్ల భారతీయుల భావిస్థితి ఈఎన్నికలవూడ నాధార్మ

పడియున్నది. మహాత్మాగాంధీ, లోకమాన్యతిలక్, దాదాభాయి నౌరోజీ, చిత్రరంజనదాసు, మోతీలాలు నెహ్రూ మొదలగు పూతచారిత్రులచే నిర్మింపబడిన కాంగ్రెసుమహాసభ ఈపొరాటములు సాగించుచున్నది. మీకు స్వాతంత్ర్యము గావలెనా? లేక ఇంకను బానిసలుగానే యుండవలెనా? ఈ సమయమున వదలకొనినయెడల చాలకాలమువరకు మన కిట్టితరుణము లభింపదు. 150 సం॥ లుగా మనము బానిసత్వమునందున్నాము. ఇంతటితో బాలదా?

జన్మింపజేయు ఉద్యోగములకొరకు పెనగులాడువారి గుంపు. వారి కింకొక ఆదర్శము లేదు. తిరువళ్లూరు మొదలగు ప్రదేశములందు బ్రాహ్మణులే జన్మింపజేయుచున్న పనిజేయుచుంటున్నట్లు. బ్రాహ్మణులు తమ సంఘగౌరవముకొరకున అట్టివారిని బహిష్కరింపవలెనని గోరుచున్నాను.

ఈ స్వాతంత్ర్యపోరాటమెవరిదోగాదు. మీదే. మీ భరతమాత, దాస్యశృంగులములందున్నది. ఆమె దేహమునుండి రక్తము కాల్వబడి ప్రవహించుచున్నది. ఆదుర్భరజేదన ననుభవింపజాలక, భారతమాత విలపించుచున్నది. ఆవిలాపము మీ చెవులకు వినుబడుటలేదా! నిశ్చయమునందు భారతమాత పిల్లలందు రోదనమొనర్చుచు తిరుగుచున్నది. ప్రతిగృహమువద్దకును వచ్చి తలుపు తట్టుచున్నది. మీ కాశ్చిక్షు వినుబడుటలేదా!

“మమారా, ఇంకను నిద్రయా? నీ నీదుర్బరదాస్య మనుభవింపజాలను. న నీ చెరనుండి విడిపింపవా?” యని ఎలుగెత్తిన స్వరముతో నేడుకొనుచున్నది. అదీనాలాపములు మీచెవికి వినుకొనుటలేదా? మీమాతయొక్క ఆదేశమును నిర్వర్తింపరా? మీరిప్పు డెక్కువత్యాగమొనర్చ నవసరములేదు. మీ వోలును మాత్రము కాంగ్రెసు సంస్థ కిండు. ఈమాత్ర మొనర్చినయెడల మీ ధర్మమును చాలవరకు నిర్వర్తించినవారయ్యెదరు.

శ్రీనివాసయ్యంగారు

గాంధీమహాత్మునకు జయజయధ్వానములు చెలరేగ శ్రీనివాస అయ్యంగారు, ప్రజల కర్తవ్యమును గురించి ఉద్బోధించిరి. స్వరాజ్యపక్షము భగ్నుమయమొడల- భారతదేశమునకు కొంతకాలము వరకు ఎట్టి సంస్కరణలను ఇవ్వనక్కరలేదను భావమును చెల్లెలును నడిపిన వాక్యములనువారిచిరి. భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము వచ్చువరకును, బ్రాహ్మణులుగాని, బ్రాహ్మణేతరులుగాని మరేవలమువారుగాని అభివృద్ధి నందజాలరు. అన్నివలములవారు గలసి మొట్టమొదట స్వరాజ్యసాధనకు ప్రయత్నింపవలెను. గతరెండు వత్సరములలోను చెన్నపురిపొరులు కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నెన్నుకొని, స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమును చాలవరకు విజయ మొనర్చిరి. ఈవత్సరము మరొకవిధముగ జేయరాదు.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

నలేకనుగారి వ్యక్తిత్వ తమకట్టి అగౌరవభావమునులేదని సత్యనారాయణగారు నుడిచిరి. జన్మింపజేయుచుండి, అధికారమునందున్నను, బ్రాహ్మణేతరప్రజాసామాన్యమున కెట్టి అభివృద్ధిని చేకూర్చుజాలక పోయిరి.

రత్నసభాపతి మొదలియ్యంగారు

తరువాత మాటలాడుచు, జన్మింపజేయుచున్న చైతన్య విరోధులని నుడిచిరి. తింజావూరు జిల్లాలో భూమి పన్నులు నూటికి 25 నాల్గవ హెచ్చింపరాదని ఎస్. ముత్తయ్యమొదలియ్యంగారు తీర్మానము చేగా జన్మింపజేయుచున్న దాని నెదిర్చి 25 నాల్గవ హెచ్చింపవలెనని అధికారవర్గమువారిని ప్రోత్సహించిన విషయమును మరవరాదు. ఈరైతు లెవరు? దాదాపు అందరు బ్రాహ్మణేతరులే. బ్రాహ్మణేతరులపై పన్నులు హెచ్చింపజేయుటయే గదా. బ్రాహ్మణేతరపక్షముని పేరుపెట్టుకొనిన మంత్రివర్గమువారు చేయుచున్న ఉపకారము.

వందేమాతరధ్వనములు చెలరేగ, రాత్రి 8 గంటల సభ ముగిసెను.

కాంగ్రెసునాయకులపై దౌర్జన్యము
జన్మింపజేయుచున్న

వి. యల్. శాస్త్రిగారి గుండెపై గుడ్డుట-
త్రోవలో మలము పెదచల్లుట
అయ్యా!
నేను నిన్న రాత్రి కాంగ్రెసువారు జరుప ప్రకటించిన ఎన్నికల ప్రచార సమావేశమునకు పోయియుంటిని, ఇద్దరులో

నే పోయియున్న సభలన్నిటి కంటెను అన్ని విధముల ఈసభ జయప్రదముగ జరిగినది. వీలన గలభా తేకుండుట మొదటి కారణము. రెండవది ఇదివరలో సమావేశములకంటె ఈ సమావేశముందు ఓటర్లు ఎక్కువమంది విచ్చేసియుండిరి. విద్యార్థులును ప్రేక్షకులును పలువురు విచ్చేసియుండిరి. మధ్య మధ్య పార్శ్వములలో సభచాల జయప్రదముగ జరిగి చివరగాంధీమహాత్ము కు జేయి యను యత్నపూ పూరిత విజయ నానములతో సభ ముగిసెను.

అందరమును గృహోన్ముఖుల మైతిమి. గేటువద్దకురాగా నే “దోపిలీ మలము, బాగ్రత్త” అనుచు కాంగ్రెసు స్వచ్ఛంద నేతవల కేకలు మాకు వినిపించెను. సభ్యులందరును గేటుచెలుపలికి వచ్చునప్పటికి అశుభమును పలువురు త్రొక్కి “ఇట్టిఅశుభమును కాంగ్రెసు సభ్యులందు నేయుండుడు లున్నంతకాలము భారతదేశమునకు స్వరాజ్య మొక్కడ” యనుచు ఇండ్లకు జోపుమండిరి. ఈమలము గేటులోనికి ఎట్లు రావలెనదో నాకెరుకలేదు. నాకు ఊహించుటకు తేకమును గాకున్నది. వీలనన పోలీసువారు మొదటిగేటువద్దను రెండవగేటువద్దనుగూడ నుండియుండిరి.

వి. యల్. శాస్త్రిగారిపై దౌర్జన్యము

శాస్త్రిగారు మరియొక అయ్యంగారును (వారిపేరు నాకు తెలియదు) నేనను పెద్ద ఓటర్లగులెపుతో పోవుచుండగా దాక్తుననేతలుగారియింటినిదాటునరికి ఒకగుంపునలేకను- జేయను కేకలువేయుచు నెదురైరి. వారందరు కుమారు 50, 60 మందియుందురు. ముందు ఎల్వేను తడికెలు పట్టుకొనియున్న పిల్లకాయలు మా సమాహమును తోసికొనుచుపోయి వారిపైకికలతో పొడుపులెనని పొడుచుచుకల్రలతో కొట్టుచు పొంతిదూరమునాగిరి. వారివెనుక పెద్దవాళ్లు పిల్లకాయల నాయకులు గుంపుగావచ్చిరి. వారిలో నొకడు ధూర్జయుగా వచ్చి శాస్త్రిగారి జెబ్బుపట్టికొని “ఏమిరా లంజకొడకా! నిన్న నీవేమి వ్రాసితిరా?” యనియడిగెను. అంత కాండ్రొంపులు ఉమ్ములవర్గము వరిసినది. ఉన్నవారిలో శాస్త్రిగారు అయ్యంగారు నేనుగాక మరిపదిమంది ఆ ఉమ్ములవర్గములో స్నానంచేసినాము. ఈలోపుగా ఒకతడికపట్టుకొని పిల్లకాయ నామెడపై వెదురుకల్రతో కొట్టి నేను వెనుకకు తిరుగునరికి పారిపోయెను. పిరికివాడు పారిపోయెను గదా యనుకొనుచు ముందుకుసాగితిమి. ఈలోపుగా మరియొక ధూర్జయు (తరువాత కనుగొనగా ఆతనిపేరు బాలగురుస్వామియ్య) వచ్చి శాస్త్రిగారిగుండెలలో గుడ్డును, ఒకడు ఆయనచేతిలోని కర్రను లాగసాగెను. కాని పాపము, శాస్త్రిగారు గుండెలలో దెబ్బతిన్నను, కర్ర ఊడిరాకపోయెను. గలభానాయకుడు చిరంజీవి బాలగురుస్వామిగారును, అనుచరులును, తిట్టుతిట్టుకు జవాబుచెప్పక శాస్త్రిగారి కక్కడ నిలబడి “అంతయు మీదయ్య. రాజ్యము మీది. నాలవ కేదీవరకు ప్రభు మాపుడు” అనుచు మందహాసము చేయగా ఈమాటలు విని తిరుగ ఉమ్ములవర్గము ప్రారంభమైనది. చిరంజీవి మొదలైన సోదరులందరు నాడిన దుర్భాషలు వ్రాయుటకు నాచేతగాదు. నోటరా గూడని, వినరాని, చెప్పరాని బూతుల తిట్టిరి. ఈ విధముగ ఒక ఘర్షణ దూరము లో 4, 5 నాల్గవ నాగ నలసినచేసెను. ఆ ఉమ్ములలో తడిసి ఇంటి కాగుడ్డలతో పోజాలక శాస్త్రిగారి యింటికిపోయి తత్క్షణమే స్నానము చేసితిమి.

మట్టు ప్రక్కల, వీరరాఘవ మొదలి పిల్లియందలి అరుగులపై నున్నవారందరును, పెద్దలు పిన్నలు అందరును ఆశ్చర్యనిమగ్నులైరి. త్రోవలో వెళ్లు స “ఈ రోడ్డుపై పట్టుకల కెద్దరు కట్టికొని వెళ్లుట చాల కష్టముగా నున్నదని” పలువురు చెప్పిరి.

ఇట్టి పనులవలన జన్మింపజేయుచు సానుభూతియుండినవాడెవరైననుండినోనానగూడ వ్యతిరేకులు గాగలరు. ఇట్టి పోకిరిలను దుండగిడులను చేరదీయుట ఏ పక్షమునకైనను శుభదాయకముగాదు. ఇదంతయు చూచిన నాకు “వినాకాతే విపరీత బుద్ధి” యనుసామెత జ్ఞప్తికి వచ్చినది.

సభయంత జయప్రదముగా జరుగుటకు కారణమేమాయని పరండి యాలోచింపగా చిరంజీవి బాలగురుస్వామిగారి కక్కడకు రాకుండుటయేనని తోచినది. ఈయన పిల్లలో సభకు వచ్చినవారి నల్లరి చేయుటకు పిర్వాలులు చేయి పోయియుండును. ఇదివరలో నొకసభ కాయన వచ్చి వక్తలను అనేక విధములగ గేలినేయుచు తన బలగముచే నల్లరి చేయించుచు సభను గగ్గోలుగావిందుచుండెడివారు. కావుననే నామనసునకు ఈ దుండగిడులు రాకుండుటవలననే సభ జయప్రదముగ జరిగినదని తలచుచున్నాను.

వల్లూరి రామారావు,

పలుకుమందు కాంగ్రెసు ప్రచారము

చాకలపేట వద్ద బహిరంగసభ
కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను బలపరచుటకు గాను నిన్నటి సాయంకాలము చాకలపేట మైదానము దొక పొరసభ జరుపబడెను. సభ జరుగుచుండగ ఒక రిద్దరు ప్రక్కలు వైచి అలజడి గలిగింపజూచిరి, గాని ఎట్టి అల్లరి జరుగకుండునటుల కాంగ్రెసు వారు తగు జాగ్రత్తో మెలంగిరి. సభ నిర్విఘ్నముగ కొనసాగెను. శ్రీ ఆదికేశవులు నాయకరుగా రధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షులు

శ్రీ ఆదికేశవులు నాయకరుగా మూట్లాడుచు కాంగ్రెసు సంస్థ స్థాపింపబడిన నాటనుండి కాంగ్రెసు దేశసేవకై ఎట్టి కృషి నేయుచున్నది అభివర్ణించి, దేశబంధు చిత్రరంజనదు స్వరాజ్యపక్షమును స్థాపించుటకు గల కారణమును, స్వరాజ్య పక్షమువారి కార్యక్రమమును వివరించిరి. కాంగ్రెసు యొక్క లక్ష్యము, స్వరాజ్యపక్ష లక్ష్యము, స్వరాజ్యసంపాదనమే అని బల్కిరి. ఎవరియింటి వసులును వారు చక్కపెట్టుకొను స్వాతంత్ర్యమే కాంగ్రెసుసభ నేడు గోరుచున్నది. భారతీయులు పరిపావకన్యులని ప్రపంచమునకు చాటుచున్నది. జన్మన్వత్వమును స్వరాజ్యమును సంపాదించుట కెట్టి త్యాగమునైనను జేయుటకు సిగ్గుగ నున్నది. విదేశాధికారధ్వను నుంచి భారతీయులు పరిపాలనను తమచేతులలోనికి కైకొనుటకు కాంగ్రెసు ప్రయత్నించుచుండ జన్మింపజే మూడిగా గల కక్షలు అధికారవర్గమును బలపరచుచున్నవి. దేశనందరి కాసన, స్థానికసంఘము తెల్లను కాంగ్రెసువారు స్వాధీనపరచుకొని కాసనసభల వెలుపలను ప్రతిస్పందనలను కొనసాగించి విదేశపరిపాలన నాటంకపరుపవలెనని ఉద్దేశించిరి. దేశబంధుని నాయకత్వముక్రింద స్థాపింపబడిన స్వరాజ్యపక్షము రెండునూడు రాష్ట్రములందు జయముందినది. అనేకపట్టణములందు స్వస్థినిపాటి ను చలవరచ కొనిరి. అటులే చెన్నరాష్ట్ర కాసనసభను, కార్వోరేషనుకును స్వరాజ్య పక్షమువారు అభ్యర్థులుగ నిలిచియున్నాగు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల సభిమానించుటలో ప్రజలు దేశభక్తిని వెల్లడించుచున్నారు. స్వరాజ్యమునకు చేరువకు దెచ్చుచున్నాగు. ఏదేశమందైనను, ఏకాలమందైనను ప్రజాసామాన్యమే స్వాతంత్ర్యమును గడించెను గాని ధనాధికులు త్యాగమునకొర్చి స్వాతంత్ర్యమును తేలేదు. కాన జనసామాన్యపక్ష మును కాంగ్రెసుపక్షమునే బలపరచుడని గోరిరి.

పాఠిమహమ్మదుగారు

మూట్లాడుచు గత రెండునవత్సరములు కార్వోరేషను ఎన్నికలందు 20 స్థానములందు కాంగ్రెసువారు 15 స్థానముల జయింపజాలిరనియు, ప్రతికూలపక్ష మందలి అభ్యర్థులు ధనాధి కృతచేతను, పలుకుబడిచేతను ఎంతెబుయుతులై యుండినను కాంగ్రెసువారికి ప్రజానుకూల్యము, ప్రజాదరణ లుండుటవలన జయమును బహుగలిగిరని పల్కిరి. ఈజితిజనులో జన్మింపజేయుతరువు పి. టి. కుమారస్వామి కెట్టి గారును, కాంగ్రెసుపక్షము తరపున రామలింగంపిళ్ళే గారును అభ్యర్థులుగ పోటిజేయుచున్నారు. వ్యక్తులతో మన కెట్టి పోరాటమును లేదు. పి. టి. కుమారస్వామి కెట్టిగారు జేరిన జన్మింపజేయు యొక్క అత్యుమేమి? 6 సం॥ల నుంచి జన్మింపజే మధికారమునందుండి దేశమునకు గావించిన మేల్కొలుపు? జన్మింపజే లక్ష్యము ఉద్యోగాభిమానము; వారి కార్యక్రమము స్వార్థపరత్వము, పరాధీనము, సాంఘికవిద్వేషము. కాంగ్రెసుపక్షముందు బనిజేసిన వారిలో ఎందరో మహామూలము, త్యాగపురుషులు గలరు. 80 వేలమంది సహాయనిరాకరణోద్యమ మందు దేశస్వాతంత్ర్యమునకై చెరసాల కనుపబడిరి. పలుబాధల పాలైరి. అట్టివెతిలపాలు జేసిన అధికారవర్గమునకు తోడ్పడు జోహాకుముదారులగు జన్మింపజేయు నభిమానింతురా? కావున ప్రజాపక్ష మును కాంగ్రెసు పక్షమును బలపరచి దేశాభ్యుదయమునకు తోడ్పడుడు. అని బల్కిరి.

పి. భక్తవత్సలునాయుడుగారు

తమిళభాషయందు ప్రవక్తనొందుచు కాంగ్రెసువారు శాస్త్రిరేషనులో ప్రవేశించిన పివ ప్రజల కెట్టి సౌకర్యముల కభివృద్ధి జేసినది వివరముగ బల్కిరి. కాంగ్రెసువారు ప్రవేశించిన పిదప 100 కి రిక్కి వంతు పన్ను తగ్గించిరనిరి. ఈసమయముందు సభ్యులందరికిరు అసంబద్ధము లగు కొన్ని ప్రక్కలందుగుటచే సభ్యులలో కొంతకలవరము జనించెను. కాంగ్రెసువారు కాంతనవసములతో అల్లరితేకుండ మాన్చిరి. పి. భక్తవత్సలునాయుడుగారింకను మూట్లాడుచు కాంగ్రెసుపక్షము దేశమందన్ని రాజకీయ పక్షములలోను బలయు తమును కట్టుబాటు గల దనియు, స్వరాజ్యపక్షమునకు వోలు జేసిన నే స్వరాజ్యము రాగలదనియు బల్కిరి. డా॥ బి. యస్, మల్లయ్యగారు మూట్లాడిన పిదప సభ ముగింపబడెను.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

చెంగల్పట్టుజిల్లా

1926 జూలై 23 తేది నాడు ఉదయం చెంగల్పట్టు జిల్లాకు కాంగ్రెసు తరపున అభ్యర్థులుగా నిలవ నుద్దేశించిన వారు అసెంబ్లీకి యం. కె. ఆచార్యగారు (వడ్డేపాళ్ళాడు చెంగల్పట్టు జిల్లా తరపున) మద్రాసు లెజిస్లేటివ్ కాన్ఫరెన్సు) చట్ట కాసనసభకు శ్రీమంత్ ముత్తరంగ ముదలియారగారు, క. క్రీష్ణస్వామి నాయకరు పీఠ ముగ్గురున్న శ్రీమంత్ యస్. శ్రీనివాసయ్యగారున్న శ్రీమంత్ సత్యమూర్తి ఆయ్యర్ గారును అ. మయ్యలై రత్న సభాపతి ముదలియారగారు స్వదేశముత్రన్ పత్రికాధిపతి ఆయన ఎ. రంగస్వామి ఆయ్యంగారున్న కృష్ణస్వామి పావలూరు, పి. భక్తవల్సలు నాయడుగారు (మద్రాసు) మొదలగు దేశభిమానులు ఎంపానయనక చెంగల్పట్టుజిల్లా నగరము చుట్టి ఈజిల్లాలో సుమారు 6 సంవత్సరముల కాలముగా కేబుల్ పాతుకొని ఉన్న జప్తిగువర్నమెంటు నిరంకు కాధికారమును ఉన్నాననుచు చెయ్యటై అహోరాత్రములు పనిచేయుచున్నారని ఈజిల్లాలో కాంగ్రెసు ప్రబోధము చాల కష్టమై, కష్టము ధరించినవారు చాలవచ్చును. 1926 జూలై 23 ఉదయం నాడు రాను నుంచి బయలుదేరి 7 గంటలకు టెలకల సభములో ఉపన్యసించిరి. పీఠ కాంగ్రెసు విషయములు ప్రజలకు బోధించుచుండగా జప్తిగువర్నమెంటు చేసినవారిచే పంప బడినవారు జనులకు విరివాలలు వినిపించుటకు వీలులేనట్లు బయలుపట్టాడుటయు అందులో రామనాథన్ అనునాతడు పీఠ కాంగ్రెసు వారు కారనియు గాంధీ గారి అనుచరులు కారనియు ఇంకా ఏమోమో చెప్పటకు యత్నించుచుండగా ప్రజలే "మీమాటలు మాకు నచ్చవు. మీజప్తిగువర్నమెంటు మాకు చేసిన మేలుచాలు" అని హెచ్చరించిరి. ఎట్లునైన జనులకు 6 సంవత్సరములకాలముగా పీఠ నడవడిక తెలుసున గనుక, కాంగ్రెసువారి ఆజ్ఞలను అనుసరించి మాహక్కును ఓటును ఇకమీద సద్వినియోగముచేసెదమని జను లేకగ్రీవముగా పరికి వందేమాతరం గాంధీజీ తిలకగారికి శ్రీమంత్ యస్. సత్యమూర్తి గారికి శ్రీ యస్. శ్రీనివాసయ్య గారికి శ్రీ ఇత్యాదిధ్వనలతో సభ ముగిసెను. అదే రోజున 8 గం. 9 గంటలవరకు చోళవరములో కాంగ్రెసువిషయములో పైకెసిన దేశనాయకులు ప్రజలకు ఉపన్యసించుటయు పీఠాన్ని తగులుటయు ప్రజలే తగుమయింట్లు సమాధానముచెప్పటయు జప్తిగువర్న ప్రబోధములు విఫలమగుటయు జరిగెను. 10 గంటలకు చోళవరమునంచి వారు బయలుదేరుటయు వారు వెనుక నేనయ్యటయు జరిగెను. ఇవలనుంచి ఈవ్యాసవిలేకులు వి. కృష్ణకౌశ్మి గారుస్వయముగా ఉభయల చర్యయుచావినవాడగుటచే సవిస్తరముగా వినించుచున్నాడు. ప్రాగ్రాములో వేసినట్లు 10 గంటలకు కన్పిగప్పేరు అనుగ్రామమునకు వచ్చిచేరిరి. ఇచట పీఠాకు ఎదురుగాజని తంబుమొదలారి అని శ్రుతిగల రంగ సామిమొదలియారగారును పాన్నసామి మొదలియారగారు గ్రామములో అందరున్న మర్యాదతో కర్ణాటకవాద్యధ్వజములతో వందేమాతరం మహాత్మాజీ జే తిలకమహారాజాజీ జే ఇత్యాది జయజయ ధ్యానిములతో తంబుమొదలియారగారి (రంగసామి మొదలియారు) స్వంతిం గాకాలో విడియించిరి. పీఠ వచ్చుసరికే ఈవిషయమునందు శ్రద్ధగలవారు సుమారు 300 మందిచుట్టు పట్లగ్రామముల నుంచి వచ్చియుండిరి. ఇంకా అనేకజనులు ముగియుండిరి. ప్రాచీన కాలపు అతిథి మర్యాదవలె పాదప్రక్షాళనపూర్వకముగా అన్నిమర్యాదలు చేసిరి. పూలహారములు దేశనాయకులకు ముందుగా అర్పింపబడిన తర్వాత అచ్చట పీఠిని దర్శింపవచ్చినవారికి గూడా అర్పింపబడెను. కొంతసేపు మార్గములో జప్తిగువర్నమువారు తమకు కలగచేసిన అనవరత నిరోధమువల్ల ప్రజలకు వారియొడ విసుగుదల కలుగుటయు, తమయొడ సదభిప్రాయము గలుగుటయు మొదలగు ఇష్టాగోష్ఠి జరిగినది. వెనుక శ్రీ(తంబు) రంగసామి మొదలియారగారు, దేశనాయకు లగు శ్రీమంత్ యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, సత్యమూర్తిగారు భక్తవల్సలు నాయడుగారు, రత్న సభాపతి మొదలియారగారు మున్నగువారిని ఓటర్లకు పరిచయము కలుగజేయుటయు, 1 గంటలవరకు జరిగెను. మార్గక్రమ యనక వోల్టర్లతో పీఠ సంభాషించి ఓటర్లకు పీఠ ప్రజాపక్షమునకు తగుమయినవారు అను సద్భావిత్యాసమునకు పాత్రులయిరి. మంబాంగారాజి అను గ్రామము నుంచి పలువురు కమ్మసోదరులు మంచి పలుకుబడి గలవారు వచ్చియుండిరి. తిరు క్కెళ్లం గ్రామమునుంచి శ్రీమంత్ కృష్ణమాచార్యులు, ఆనం తాళూరుగారు మొదలగు ప్రముఖులు విచ్చేసిరి.

కని గొప్పేరుకు 2 మైళ్ళదూరముననుండు నంపమిట్ట గట్టిపాటి శ్రీరాములు చాదరిగారు పలుకుబడియు ధైర్యము రాజకీయ వ్యవహారవిశేషములవారు వచ్చియుండిరి. మదరవాళి, పనయం జేరి, మనప్పాకం, నడవడుగు, తిన్నెలి మొదలగు గ్రామములనుంచి బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణజేతులును వచ్చియుండిరి. భోజనాంతరం 8 గంటలకు కొద్దిగా వర్షమువల్ల నీనిరోధ మేర్పడినను రిక్తి గంటలకు నాన నిలువగానే రోడ్డు సమాపములో దేవాలయమువద్ద బహిరంగసభ గూడినది. శ్రీమంత్ టి. రంగస్వామి ఆయ్యంగారు (స్వదేశపత్రికాధిపతి మద్రాస్) ప్రజలపక్షమున ఈసభకు రంగసామిమొదలారిగారిని అధ్యక్షుడుగా నుండవలయునని నియమించిరి. రంగసామిమొదలారిగారు దేశభక్తులగు పెద్దలు పలువురుండగా ఈ అగ్రాసము నాకు అర్హతలేదనిరి. అప్పుడు శ్రీనివాసయ్యంగారు మేము చెప్పమన్నారము ఆ అర్హత ఇచ్చుట 20-30 గ్రామములవరకు చక్కని పలుకుబడిగల మిగిసభకు తగుదురని చెప్పిరి. భక్తవల్సలునాయడుగారు ముచ్చెప్పినమొదట అగ్రాసన మధిష్ఠించి ఈసభలో మొదలు రత్న సభాపతి మొదలయ్యగా రుపన్యసించుటయు ఆవల యం. కె. ఆచార్యగారు రుపన్యసించుటయు, ఓ స్వాతంత్ర్యసంపాదనోత్సాహంతులారా! ఈ సత్యమూర్తిగారు, యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు భక్తవల్సలునాయడుగారు మున్నగువారు వచ్చుట మనభాగ్యవిశేష మనియు దేశభక్తివిముక్తికి సమయ మాసన్నమయినదనియు గనుక దేశీయ మహాజనసభయొక్క ఆజ్ఞప్రకారము మీ రంధరు మీ ఓట్లు సద్వినియోగముచేయవలయుననియు చెప్పి తా మగ్రాసనమును స్వీకరించిరి. సభ వందేమాతరం జయజయధ్యానములతో ప్రారంభింపబడి జప్తిగువర్నమెంటు ఆలరితో ముగింపబడెను.

భారతవాణిజ్యసంఘము

సర్ క్లి మెంటు హింద్ గారిలో సంప్రదించుట
కలకత్తా, జూలై 28:—రైల్వేల ప్రధాన కమిషనరు సర్ క్లి మెంటు హింద్ గారు భారతవాణిజ్యసంఘ కమిటి, యండియను మైనింగు ఫెడరేషనులతో నేటివిధ్యాన్నము సంప్రదించెను.
నేలబొగ్గ కేవు, కోమలపైను కలకత్తానుండి ఎగుమతియగు నేలబొగ్గపై రిటేటు, పిండిబొగ్గ మోతాదేలు మొదలగు విషయములగురించి యండియను మైనింగు ఫెడరేషను అధ్యక్షుడగు రా. బి. ఎ. సి. బెనర్జీగారు ఆలోచనకు దెచ్చిరి. 400 మైళ్ళ దూరమునకు వింపి పంపబడు నేలబొగ్గపై కేవుతగ్గించవలసినదని బెనర్జీగారు గోరిరి. దేశమునందు నదులపై పంపబడు నేలబొగ్గపై రిటేటు నీయవలయుననికూడ గోరెను.
సర్ క్లి మెంటుహింద్ ప్రత్యుత్తరము
భారతదేశ పరిశ్రమలందు దేశముందలి ఉత్పత్తియగునున్న నేలబొగ్గ ప్రయముకావలయునని రైల్వేబోర్డుయండియను గ్రినింగు ఫెడరేషనువలె అభిలషించుచున్నను, ఇందుకొరకు విస్తారము ఆదాయమును తృణించుట లాభకరముగాదని తన అభిప్రాయముని సర్ హింద్ గారు దెచ్చిరి. దేశములోనికి నదుల ద్వారా తొట్టి పడవలమీద కొనిపోవడు నేలబొగ్గపై రిటేటు నుగురించి, పీఠురు, తొట్టి పడవలమీద నేలబొగ్గ ఎగుమతి జేయవలయునందు రైల్వేబోర్డునకు సంబంధములేదు. నూటికి రూ 50 లు పిండిబొగ్గపై కేవు తగ్గింపవలయునని గోరుట దురాశయనియు, తగ్గించుటగురించి యోచింపబడుననియు హింద్ గారు సమాధానమిచ్చెను. (అ. (వె.))

పబ్లికాకౌంట్రీ కమిటి

పోస్టుటెలిగ్రాము శాఖల లెక్కలు తనిఖీజేయుట
సిద్ధా, జూలై 28:—1924-1925 సంవత్సరపు పోస్టు టెలిగ్రాము శాఖల లెక్కలు, వ్యయమును పబ్లికాకౌంట్రీ కమిటి నేడు తనిఖీజేసెను. భన అభివృద్ధి, దగాజేయుట మొదలగువిషయముల గురించి శాఖలు మొదలగు తనిఖీ జేయవలయునని కమిటి డెప్పునన్నది. ఉద్యోగుల వద్దనుండి సెక్యూరిటీ హెచ్చుగ దీసికొనవలయునని ఆలోచించుచున్నట్లు సర్. జి. రాయగారు సాక్ష్యమిచ్చుచుదెచ్చిరి. సెక్యూరిటీ ధనము హెచ్చించినయెడ పరిపాలనయందు చిక్కులుగలుగును. బత్తము విరాళముగ హెచ్చించబడిన గాని తనిఖీవలస లాభములేదు. కొన్ని ధానముల తనిఖీజేయుటకు పోయిన యిస్ స్పెక్టరులు ప్రయాణపుఖర్చులు వారతనమీయనది చాలక బాధపడుచున్నారు.

నానాజాతినమితసభ

అబ్దుల్ ఖాదరుగారు ఆగస్టు 7 తేదీన బయలుదేరు చున్నారు
లాహోరు, జూలై 28:—నానాజాతి సభకు ప్రతినిధిగా పోవుచున్న ఖాద్ బహదూర్ షేక్ అబ్దుల్ ఖాదర్ గారు లాహోరునుండి బాంబాయికి ఆగస్టు 4 తేదీన బయలుదేరుచున్నారు. బాంబాయినుండి జిసీసాకు ఆగస్టు 7 తేదీన రాజ్యక్తు స్త్రీమరులో వెళ్లుచున్నారు. టెన్నిను ఇంటరు నేషనలు బారిష్టరునగు సలీలుగారు వీరి వెంట ప్రయివేలు సెక్రటరీగా వెళ్లుచున్నారు. (అ. (వె.))
అఖిల తిరువాన్మూరు సహకారసభ
తిరువనంతపురం- జూలై 29:—అఖిల తిరువాన్మూరు సహకారసభయ దానికి సంబంధించిన వ్యవసాయ పారిశ్రామిక ప్రదర్శనమును, ఉత్తర తిరువాన్మూరులో చెంగనచెరీ యందు నేడు తెరవబడెను. సహకారసభ గవర్నరు జెనరలు. ఏ. జెంటు హెచ్. ఏ. యస్. వర్మన్ గారిచేతను, ప్రదర్శనము రావుబహదూర్ కృష్ణపిల్లగారిచేతను తెరవబడెను. సహకార సభకు సహకారసంఘ రిజిస్ట్రార్ నేదావలం అయ్యరుగారు అధ్యక్షత వహించురు. సభ మూడుదినములవరకు జరుగును. (అ. (వె.))

జపానుపాటి తగుటకు

కారణమేమి?

అక్కడినరు కక్కడే అమ్ముడుబోవుచుండెను
బాంబాయి, జూలై 28:—క్రిందటి జానునుండియు జపానుగుడ్డ దిగుమతి ఒక్కసారి పడిపోయినయియు, యిచటి మిల్లులకు చైనాతో నూలు వ్యాపారము యెక్కువయ్యెననియునే వింపబడెను. రెండవ టారిఫ్ బోర్డు నియామకము కాగానే బట్టలవ్యాపారము నం దాధిక్యము గలుగుట వలన కొందరు వ్యాపారస్థులు మరియొకవిధముగ నిర్వచించిరి. జపాను ఫ్యాక్టరీలు జపానుపాటి యేమియులేదని టారిఫ్ బోర్డుకు దలయజేయవలెనని పన్నుటవలన యిట్టి ఫలితముగల్గెనని జెప్పిరి. ఈదురభిప్రాయము బాంబాయిలోని జపానువర్తకులు దెల్పి అభిప్రాయములతో లోలగిపోయెను. బాంబాయిలో జపాను దిగుమతులు నూటికి 60 వంతున తగ్గుటకు కారణము జపానుమిల్లులు తమసరకులను అచటనే అమ్ముకొన్న యెక్కువ లాభముని కనుగొనెనని చెప్పిరి. ఇకను చైనాతో నూలువ్యాపారమెక్కువైన విషయమున, చైనాకు జపానునుండిగాక ఇండియానుండి నూలుగొనుట యెక్కువ లాభకరమని దలంచినటులజెప్పబడెను. (అ. (వె.))

సూపరెంటు హత్య

తిరిగి వాయిదావేయబడుట
కలకత్తా, జూలై 28:—అతిపూరు జేయిలు హత్య గా వింపబడిన సూపరెంటు హత్యనేరమందలి ముద్దాయిల అప్పీలు విచారింపబడుచున్నది. ఆడ్యోకేటు జనరలు, పోలీసువారి రిపోర్టుతో నేకీభవింప లేదు.
న్యాయమూర్తి:—క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడు ప్రకారము వార్డరుకధనము ముఖ్యము.
ఆడ్యోకేటు:—క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడు చాలవరకు అనుసరింపరు. వారు వారి స్వంతకోడుపట్టి నడచురు. దాని వలననే కష్టము.
న్యాయమూర్తి:—వారు ఫారములుమాత్రమే ఉపయోగించినారు.
ఆడ్యోకేటు:—వారు ఒప్పోతప్పో అదిమాత్రము చేసిరి. (అ. (వె.))

కనిగిరి డి॥ మునసబుగారికోర్టు

ఫైలు అసలు 547/1924
వాది:—గోనుగుంట లక్ష్మయ్య
ప్రతివాదులు:—ముళకని రాఘవులువగైరా
యీనెంబరు డిక్రీఅమలులో ప్రతివాదుల తాలూకు చుందిలోవుండే భూములు జప్తీకాబడి యేలముకువచ్చియున్నవి. యీయాలం ఆజ్ఞే పణకుగాను 9-8-1926 వాయిదావేయబడివున్నది. ఆజ్ఞే పణవుండేవారు ఆరోజు కోర్టులోమనవిచేసుకొనవలెను.
26-7-1926 } వెన్నెలగంటి గోపాలరావు,
కనిగిరి } వాదిపక్షము.

వ్యాసపూజ

25-7-28 తేది ఆదివారమునాటి యువయసున కాకి నాడపురవాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ రామప్రోలు సూర్యనారాయణమూర్తిగారు కొండలు మిత్రుల సాహాయ్యముతో, సూర్యరాశిపేటలోని శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీసమేతులైన శ్రీరామలింగేశ్వర స్వామ్యాలయమున శ్రీమత్సరమహంస పరివ్రాజకాచార్యవర్య శ్రీపరమశిష్యులైన సరస్వతీ స్వామిలవారిచే వ్యాసపూజ జయప్రదముగాఁ జేయించి ద్వీజాలకుఁ దృప్తాన్న ప్రదానముం గావించిరి. నాటి సాయంకాలమున 5 గంటలకుఁ దదాలయమున బ్రహ్మశ్రీ నోరి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారి యాధిపత్యమున నొక బహిరంగపథయు నడిపించిరి. ఆసభలో మొదట నధ్యక్షులు వ్యాసుని గూర్చియు నస్వామిశ్రమముంగూర్చియుఁ గొంత యుపన్యసించిరి. పిమ్మట శ్రీ సూరవరపు పురుషోత్తమ శాస్త్రిగారు యత్యాశ్రమప్రాశస్త్యముంగూర్చి శ్రుతిస్మృతి పురాణాదిహాస కథనములతో లెస్సగు సుపన్యసించిరి. ఆపల మెక్లాన్ హైస్కూలులోని యాంధ్రపథానోపాధ్యాయులగు వింజమూరి వేంకటలక్ష్మీ సరసింహారావుగారు వ్యాసునిగూర్చి తాము రచించిన యాక్రిందిపద్యములం జదివినభట్టుల నానందకల్లోరిని ముంచిరి. ఆపల శ్రీ కాశీభట్టబ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు తమ సహజ వాక్యాధ్యుర్యుణ్ణితవి విగ్రహారాధనమును గుఱించి చక్కగ మాటాడిరి. తర్వాత శ్రీయుతులగు పెద్దిభొట్ల సుబ్బారాయుడుగారు (వకీలు) తామలంకంచిన ద్విజ్ఞానసమాజ ధర్మములం బ్రతిపాదించుచు “సన్న్యాసుల ధర్మములగూర్చి యహోసన్యాసముం గావించిరి. కడపట శ్రీ వంకరత్నశాస్త్రిగారుకూడఁ గొన్ని యతిధర్మవిశేషములం దెల్పుచు మనోహరోపన్యాసమిచ్చిరి. అంత నధ్యక్షులుపన్యాసకుల యభిప్రాయములపైఁ గొంత చర్చ జరపి తురియశ్రమమును గూర్చి కొన్ని మూర్ఖాద్యయముల జోధించిరి. సభ్యుల కరతాశ్చర్యములతో సభముగి నెను. సభాసంతరమున రాత్రి 8-30 గంటలకు శ్రీ యేలేశ్వరపు కృష్ణయ్యగారు ‘రామదాసు చరిత్ర’ను హరికథారూపమున మనోజ్ఞవైఖరిని జెప్పి ప్రేక్షకుల నానందింపజేసిరి.

వ్యాసస్మృతి

- సీ. నీమూలమునఁగదా నిరతాన్న పూర్ణయై,
- కాశికాక్షేత్రంబు క్రాలఁగలిగె
- నీమూలమునఁగదా నిలిచారథుని యెను,
- గీతారహస్యంబు కేయయ్యె
- నీమూలమునఁగదా నీతిసముద్రమా,
- భారతసంహిత ప్రజల కమరె
- నీమూలమునఁగదా నిగమమార్గము ను,
- గమమై చతుష్పదగామి యయ్యె
- గీ. జగము వైరాగ్యమార్గముం దెగడి శేవ
- తై హికనుఖపరాయణం బగుటఁ గాంచి
- ధర్మసంస్థాపనార్థమై ధర జనించు
- శ్రీమహావిష్ణు వీపు ఋషిప్రకాండ.
- సీ. అభిమన్యులనయ్యని కపవర్గముం గూర్చు
- భాగవతపురాణపతి యొకఁడు
- జనమేజయుని సర్వ-హాసనదోష మడంచు
- భారతసంహిత-పాతి యొకఁడు
- భారతంబొందు దాఁ బెరించుటేగాక
- మీమాంసరచితయై మింపనొకఁడు
- స్మృతిశాస్త్రములు రచి-యించి గురుని లోక
- హితకార్యములఁ బ్రోత్సహించె నొకఁడు
- గీ. ఇట్లు ద్వైపాయన మహామునీంద్ర నీత
- సౌజాఁడును శిష్యులొట్లును బూజనీయ
- చరితులై భారతీయయ-శంబుఁ దెంపఁ
- గనుట నీరుపవిత్ర సంతకల్పమెకద.
- వింజమూరి వేంకటలక్ష్మీ సరసింహారావు.

సాండుహర్ష్య కమిటి డిప్యూటేషను

పర్యటనక్రమము

సిల్వా, జూలై 28:—సాండుహర్ష్య కమిటి ఆధ్యక్షుడు లె|| క|| సర్ ఆండ్రూస్, డా|| జి|| యు|| ఉద్దీను అహమదు, కత్తెను బ్లాసాహిద్ డాఫెల్ గార్లు గలసి భారతదేశమందుగల వివిధ విశ్వవిద్యాలయముల ఆగష్టు మాసములో సందర్శించెదరు. ఆగష్టు 3 వ తేదిన డిప్యూటేషను పర్యటనము ప్రారంభమగును. బొంబాయి, పునహ్, మదరాసు, కలకత్తా, కాశీ, అలహాబాదు నగరముల డిప్యూటేషను సందర్శింపనున్నది. ఈ నగరములందలి భిన్నవిశ్వవిద్యాలయముల, విశ్వవిద్యాలయ ప్రెయినింగ్ కోరులకహతును, పునహ్ యందలి పెద్దపన్ను కళాశాలను డిప్యూటేషను సందర్శింపనున్నది. ప్రతినగరముందును రెండేడిసములం డిప్యూటేషను గడపి 21 వ ఆగష్టునాటికి సిల్వాకు తిరిగి చేరును.

కలకత్తా అల్లరుల విచారణ సంఘ నివేదికము

మహమ్మదీయుల దే తప్పని నిర్ణయించుట
కలకత్తా, జూలై 28:—భారతీయ సంఘముచే నియమింపబడిన అల్లరుల విచారణసంఘము తమ నివేదికమును ప్రమురించిరి. అందు కలకత్తా అల్లరులు జరిగిన మొదటిరోజున ఏప్రిలు 2 వ తేదీన జరిగిన ఆర్యసమాజపు బూరేగింపునుగూర్చి వినిరింపబడెను. అందు ఆర్యసామాజకులు క్షేపింప దుండగము యేమియు లేదనియు, మహమ్మదీయులే దిహమా మశీదుయెదుట నూరేగింపును చెదరగొట్టుటతో సంతృప్తిపడెదక చాల హిందూ మతానులను లూటిజేసి కొన్నిటికి నివ్వబడిందని యీ విచారణ సంఘము దెల్పుచున్నది. మహమ్మదీయు హిందూ పూజాస్థలము న పవిత్రము జేయ పట్టుబట్టి యుండిరని నివేదికము గట్టిగ దెల్పుచున్నది. ఈ అల్లరుల సందర్భమున జరిగినవిషయములజూడ అల్లరి యేదోజరుగునటుల ముందు పోలీసువారికి దెలిసినట్లును అట్లుదెలిసినను మొదట అల్లరి జరుగకుండునటుల తగిన ప్రయత్నముల దీసికొననట్లును కొద్దిమందిని పోలీసులను దండపాణులనుగ మశీదువద్ద నిలపజెట్టిన యెడల అల్లరియేమియు జరిగెడిదిగాదనియు గానించుచున్నది. కలకత్తా పోలీసులు ఆలస్యముజేసి యిటునటు నూగులాడుచు నుండిన కమిటీవారు తుదకు దెల్పుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఆయుధశాసనము

ముగ్గురు అయిరోపీయులు
కలకత్తా, జూలై 28:— మువ్వరు యూరపియనులను నేడు ఆయుధశాసనముక్రింద లై సెన్సులేని తుపాకిని యుంచుకొన్నందులకు విచారించబడిరి. ముద్దాయిలును మరియొక అయిరోపీయుడు పక్షులను వేటాడుటకు మార్చి 12 వ తేదీనలెరిరి. ఒక యూరపియను డ్రైనగు, బాలీగారివద్ద తుపాకి దాచుకొనెను. ఒక నాడు ముద్దాయిలలో నిరువురు ఈ తుపాకీతోను వారితోను వేటాడబోయిరి. 5 పక్షులను చంపిరి. కాని వారిచేతి కొకటి యేయుండెను. అప్పుడు మిగిలినవానిని తీసికొనినప్పుడు ఒక నాకరుడు పంపగా నామలో చిక్కుకొని చనిపోయెను. ఆకేసు జరుగుచున్నది. ముద్దాయిలకు సమ్యముల బంపిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసుకార్మికసంఘటిర్ధానములు

కానుపురం కార్యక్రమము మన్నింప నిశ్చయించుట
కలకత్తా, జూలై 28:— నేడు సమావేశమైన కాంగ్రెసు కార్మికసంఘ సభియందు దిగువ ప్రకటించిన తీర్మానములు గావించబడెను:—
(1) బోగ్లాలో శ్రీమతి సరోజినీదేవి కార్మికసంఘ సభ్యుల దెప్పట ఖండింపబడెను. (2) కాసనసభల ఎన్నికల నిమిత్తము బెంగాలు హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడిక పరిష్కారముగ బెంగాలు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు కమిటి జేసెనుగాన కార్మికసంఘము దానిని ప్రతిఘటించి కానుపురం కాంగ్రెసు కార్యక్రమము ప్రకారముగ కాంగ్రెసు కార్మికసంఘము ప్రత్యేకముగ సభ్యుల ఎన్నికల నిమిత్తము నిల్పనున్నది యనియు తీర్మానింపబడెను.
సుభానుచంద్రబోసుగారి కలకత్తా కార్పలేషను ప్రధాన కార్యనిర్వాహకుడుగ నియమించినది మొదలు నేనుగుప్తాను పేయరుగా ఎన్నుకొనబడినంతవరకును జరిగిన సంగతుల వివరించుచు నొకపేటుమెంటు ప్రకటించుటకు కార్యదర్శికి ఆశీకార మొసంగుచుచు మరియొక తీర్మానము గావించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

తిరుత్తని

కద్దరుప్రచారము
చిత్తూరుజిల్లా కద్దరుబోర్డు నిలయము వారాయణవరము నుండి తాత్కాలికముగ తిరుత్తనికిదిగురుమునకుమార్చబడును. జూలయి 31 తేదీనుండి ఆగష్టు 6 తేదీవరకు కిట్లుబడిధరకు విక్రయించబడును. చుట్టుపట్ల గ్రామములకు హాకరులు గొనిపోవుదురు. కద్దరుకొనుట యనగ అనేకముంది పేదల కన్నము కలిగించుట. కుబ్రహ్మణ్యస్వామి సంతసించును.
సీ. వి. రంగంపెట్టి

బొంబాయి శాసనసభ

స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు హాజరగుట

హిందూపురోహితుల ఆదాయము చట్టముపై చర్చ
డాక్టరు పరంజిపాయిగారి రాజీప్రయత్నములు
పునహ్, జూలై 28:— స్వరాజ్యపక్షము ఉనికిచే నేడు జరిగిన బొంబాయి శాసనసభ కార్యక్రమము కదిలికగ నుండెను. హిందూపురోహితుల ఆదాయము గురించిన శాసనమును సవరించుటకు ఎస్. కె. బోలియగారు ప్రవేశపెట్టిన చట్టమును బ్రతిఘటించుటకు స్వరాజ్యపక్షము మిక్కిలముగ సభ కరుదెంచిరి. ఈబిల్లు ఛార్జివహించిన సభ్యుడు ఉపసంఘము గావించిన రిపోర్టు సభయందు ప్రవేశపెట్టెను. ఎవరి యిష్టము విచ్చిన ప్రకారముగ వారు మతాచారముల సలహానుటకు స్వాతంత్ర్యముండవలయునని చట్టముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. అమాయకులగు ప్రజాసామాన్యులయొక్క అజ్ఞానముచే జీవించుచున్న హిందూపురోహితులకు చట్టము నష్టమును గలిగించుట సహజము. అనాదీనుండియు వారు పొందుచున్న లాభమును అంతరింప జేయుటకు పూనుకొనుచున్నది.
పురోహితులపక్షము స్వరాజ్యపక్ష మువలించెను. రివిన్యా ఛార్జివహించిన సభ్యుడు ఉపసంఘ సమావేశమునకు రాలేదనియు మొదలగు పెక్కు అక్రమముల వివరించి చట్టము ప్రవేశపెట్టుటకు గురించి పెక్కుసభ్యులు సందేహముల దెల్పిరి. రివిన్యా సభ్యుడు ఉపసంఘమునకు రాకపోయినను ఆయన అధికారముల ప్రతినిధి చెలాయించ శాసనసభ స్టాండింగ్ ఆర్డరు గలదని దెల్పి ఆధ్యంతరములు పాటింపలేదు. స్వరాజ్య సభ్యులు జూపిన అభ్యంతరకారణములు పెక్కికలు కారణములనియు, అభ్యంతరము లెంతమాత్రమును చట్టాద్వేషమునకు సంబంధించినవి గావనియు అభ్యుక్తుడు త్రోసినాసెను. ఉపసంఘ నివేదిక అంగీకరింపబడిన బిడప, రాబోవు శాసనసభా సమావేశము వరకు చర్చ ఆపుజేసి, ఉపసంఘము చట్టమును సవరించుటకు తిరిగి పంపవలసినదనియు చాల సవరణలు ప్రతిపాదించబడెను. బిల్లు ప్రవేశపెట్టుట కభ్యంతరములు దెల్పువారికాగణముల వినన బిడప, ప్రభుమనవరణపై వోట్లు దీసికొనబడెను. సవరణ ఓడి పోయెను. గవర్న మెంటు సభ్యులెల్లరు ఏకముగ బిల్లును కనుకూలముగ వోటు జేసిరి. రెండవ సవరణపై చర్చ జరుగుచున్నది.

డా|| పరంజిపాయిగారి రాజీప్రయత్నములు

చట్టముగురించి పరస్పరవిభేదములు గల ఉభయపక్షములకును రాజీపరచుటకు ప్రయత్నించు, వంకాను గతముగ పొందులాభముల దీసివేయ ప్రయత్నించుటచే పురోహితులకు పరిహారము నీయవలసిన దని డాక్టరు హావించెను. సంస్కరణముల బ్రవేశపెట్టునప్పుడు వి. సి. ఎస్. సభ్యులు “వెన్యూటైలెట్టు” పోవుటచే పనిజేసినంత కాలమునకు పింఛనుల నియంత, నష్టపరిహారముల నీయవలయునని గగ్గోలపయలుదేరుట డాక్టరు పరంజిపాయిగారు సభ్యుల జ్ఞప్తికి దెచ్చిరి. కొన్నితాబ్బములనుండి, కొన్నిజేల సంవత్సరములనుండి అనుభవించుచున్న ‘మోనాపలి’ని దీసివేయుసభ్యుల స్థానమందు కాసనసభాసభ్యులున్నట్లు తలంచి విషయము బహిష్కరింపవలసిన దని పరంజిపాయిగారు శాసనసభ్యుల గోరెను. పురోహితులకు నష్టపరిహార యేర్పాట్లు గావించుటకు చట్టమును ఉపసంఘమున కనుపవలసినదని పరంజిపాయిగారు గోరిరి.

విద్యామంత్రి సమాధానము

కృతయుగమునుండి నిరంకుశము ననుభవించుచున్న వారలకు స్వాతంత్ర్య విప్లించుట చట్టముయొక్క ముఖ్యోద్దేశముగాన నష్టపరిహారపు యేర్పాట్లు గావించుటకుద్ధ సంగతమని డాక్టరు పరంజిపాయిగారి నూచనకు విద్యామంత్రి సమాధానమిచ్చెను. ఈ దుష్టవిధానము అవిరామముగ జరుపుటకు పూనుకొనిన వారికి నష్టపరిహారమునీయు టసంబద్ధమనియు అన్వాయమనియు మంత్రి వచించెను.

చర్చ ఆపుజేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

సర్ బి. యన్. మిత్రగారికి విందు
కలకత్తా జూలై 28:— నేడు సర్. బి. యన్. మిత్రగారికి విందొసంగిన పిమ్మట యిస్టాగోష్టిగా జరిగిన విందులో మూరిషదాబాదు నవాబు అగ్రత్యక్తులైన హిందూమహమ్మదీయుల సమానసంఖ్యతో కలహ నివారణసంఘమును తిరిగి స్థాపించుటకు మస్లింనాయకు లంగీకరించి నట్లు తెలియజేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెసుపక్షము : శాసనసభలు

శాసనసభలు

I

జస్తిసుపక్ష దుశ్చరీత్ర

కాంగ్రెసుపక్షము శాసనసభల నాక్రమింప వలసిన యవసరము గూర్చి చెలుపకముందు, జస్తి సుపక్షమువారి యాచనసభలములు జేసిన హాని నిండుక వివరించుట యవసరము. ద్వంద్వప్రభుత్వము నిరుపయోగమని, జస్తిసుమంత్రులప్పుడప్పుడు చెలుపు సంగతులవలన గ్రహింపవచ్చును. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య తీర్మానముగూర్చి 1924 సంవత్సరము ఆగస్టునెలలో చర్చజరిగినపుడు, సర్ కూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారు తమ యనుభవముల నిటుల వెలిబుచ్చిరి.

“నేను అభివృద్ధిశాఖా మంత్రిగనుంటిని. కాని నాకింద అడవులు లేకుండెను. వ్యవసాయ మంత్రిగ నుంటిని కాని ఇరిగేషను నాకింద లేకుండెను. పరిశ్రమల మంత్రిగ నుంటిని. కాని నాకింద ఫ్యాక్టరీలు గాని, బాయిలర్లుగాని, పరిశ్రమగాని లేకుండెను. పరిశ్రమపైగాని, ఫ్యాక్టరీలపైగాని, బాయిలర్లపైగాని, ఎలిక్ట్రిసిటీపైగాని ఈవ్యక్తమైనను అధికారము లేకుండ పారిశ్రామిక మంత్రి పరిశ్రమల నభివృద్ధి పరచుట కెటుల సాధ్యమగును? పల్లికు వర్కుని శాఖను తీసుకొనుడు. ఇది ప్రజాయత్తశాఖ. ఇరిగేషనుకును పల్లికువర్కులకును రాజధాని యంధంతటను ఒక్కటేయద్యోగపు సిబ్బందిగలదు. అయినను ఇరిగేషను, రిజర్వుడు శాఖకు జెందిన కార్యనిర్వాహక సభ్యునిపరమై యున్నది. పల్లికువర్కులు ట్రాన్సుఫర్డుశాఖవారి పరమైయున్నవి. పల్లికువర్కుని శాఖోద్యోగులలో సగముమంది శాసనసభకు బాధ్యతవహించుచో, మిగిలిన సగము మరియొకరి కుత్తేరవాదులగు చున్నారు. బాధ్యత నిటుల విభజించు విధానము విఫలము గాంచకమానదు. నేడిట్టి దుస్థితి ప్రబలి యున్నది. ఇందుకు సూచించదగిన ప్రతిక్రియ ఒక్కటేగలదు. రాష్ట్రమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటయే.”

వైవాక్యములబట్టి ద్వంద్వప్రభుత్వము నిరర్థకమని స్పష్టమగుటలేదా? ఇట్టి సంస్కరణములనే బర్క్-హెడ్డు ప్రభువుగారు చేపట్టవలయునని గోరుచున్నారు. ఇంకను వీనిని పట్టుకొని ప్రాకులాడవలయుననియే జస్తిసుపక్షమువారు తంటాలు పడుచున్నారు. ద్వంద్వప్రభుత్వము నెట్టివాడు చేపట్టినను, అయ్యది విజయము గాంచజాలదు. స్వపరిపాలనమునకు ప్రజలను గొంపోవజాలదు. దీనికిదోడుగ, జస్తిసుపక్షమువారు ప్రజలస్వేచ్ఛను నిరోధించెడి అధికారవర్గచర్యలపట్ల అసమ్మతినయినను జూపుచుకూడ గ, వానిని మరింతబలపరచి సుఖముగు

జాయింటు కుటుంబముగ నేర్పడిరి. జస్తిసువర్గమును అధికారవర్గమును చేతుల గలుపుటవలన మద్రాసు రాష్ట్ర ప్రజలస్థితి మరింత దుర్భర మయ్యెను. స్వల్పాభివృద్ధికిగూడ సవకాశము దప్పిపోయెను. 1925 సంవత్సరము మార్చినెలలో ఎక్సైజువిషయముగుర్చి చర్చవచ్చినపుడు, సర్ పాత్రోగారు తమ నిస్సహాయత నిటుల చెలిపిరి.

“ఎక్సైజుశాఖ, ప్రజాయత్తశాఖయను సంగతి నిజమే. కాని మంత్రిచేతులు కట్టివేయబడినవి. (నినుడు, వినుడు, అనునత్రికూలపక్షపు కేకలు)”

వీరి దీనాలాపముగాంచిన, నిజస్థితి తేటపడును. ఎక్సైజుమంత్రిగారి హస్తములను కట్టివైచినచో, మద్యపాన నిషేధమునకు తాము తోడ్పడజాలమని మంత్రిగారుమనఃస్ఫూర్తిగా భావించుచో, వారి కనీస ధర్మకేమి? రాజీనామానిచ్చుట దప్ప వేరుగాదు. చేతులకట్టుకొని మూల గొర్చించుటవలన నేమి ప్రయోజనము? తమ శాఖలద్వారా ప్రజల కెట్టి లాభము జేయజాల నని జస్తిసుమంత్రులకు చెలిసినను, వారు తమ స్థానములను విడువక వానినే అంటి పట్టుకొనియుండిరి. తమశాఖలలో నెట్టి లాభము జేయజాలక బోయినను ప్రజలస్వేచ్ఛ సరికట్టువిషయము నమాత్రము మంత్రులును వారపక్షమువారును దిట్టలనుటకు సందియములేదు. అధికారవర్గము వారికన్నను జన్మస్వాతంత్ర్య నిరోధవిషయమున వీరే యొక యడుగు ముందుకు వైచెదరు. యాకుబు హుస్సేనుగారి విషయము దీసికొనుడు. గతశాసనసభ జరిగినపుడు, సత్యమూర్తిగారి తీర్మానము నెదిరించుచు కార్యనిర్వాహక సభ్యులెట్టి కారణములను బహిరంగముగ చెలుపక తగు కారణములు గలవని మాత్రము సూచించిరి. ఇందునుబట్టి సరియగు కారణములు లేవని, సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. జస్తిసుపక్ష సభ్యులగు తణికాచెలంకెట్టిగారును, రామస్వామిమొదలియారుగారునుమాత్రము, యాకుబు హుస్సేనుగారు మాజీశా అల్లరులకు కారకులని అసత్యములను బహిరంగముగ బలికి, తమ సంకుచిత స్వభావమును వెల్లడిచేసిరి. ప్రభుత్వము వారు సాహసించనిచోట, జస్తిసుపక్ష సభ్యులు సాహసించి బలికిరి. ప్రతికూలపక్షమువారి నేతీరున నయినను శాసనసభలలో నడుగిడకుండ జేయుటయే వీరి ముఖ్యోద్దేశ్యము. అసహాయోద్యమము ప్రారంభమయినపుడు, దేశమునందలి కాంగ్రెసు ప్రముఖులు శాసనసభా బహిష్కార తీర్మానమునకు బద్ధులై, శాసనసభలలో ప్రవేశింపకపోయిరి. టలరులతో సత్యధిక సంఖ్యాకులు ఎన్నికలలో పాల్గొనక పోయిరి. ఆంధ్రదేశమున పలుతావుల బాలెలు పెట్టెలు ఖాళీగనుండెను. ఎవరును శాసనసభలను స్పృశింపని సమయమున, జస్తిసుపక్షమువారు రాజకీయసంబంధముగు కార్యక్రమమును దేనిని ప్రజలయెదుటబెట్టక, కేవల జాతిద్వేషమునే ముఖ్యాధారముగ జేసికొని ఎట్టి పోటీలేకుండ శాసనసభలలో ప్రవేశించిరి. అధికారులకు ప్రక్కతాళము వాయించుచు, దేశభక్తులను నిందించుచు నింతవరకుకాలముగడపిరి. కడచిన ఎన్నికల సమయమున గూడ కాంగ్రెసు సభా శాసనసభా ప్రవేశమును విధిగ నిరూపింపనికారణమున,

నాయకులు పలుపుక్కువానిలో జేరకపోయిరి. కాని, సాంఘిక ద్వేషమునుసహించని జాతీయపక్షమువారు కొందరు శాసనసభలలో జేరిరి. అందుచే జస్తిసుపక్షమువారి యాటలు, మొదటి మూడు సంవత్సరములలో నలె స్వేచ్ఛగ కొనసాగలేదు. ఈమారు కాంగ్రెసుసభ శాసనసభా ప్రవేశమును విధించుటచే, జస్తిసుపక్షమువారు తమ స్థానముల కెక్కడ భంగము కలుగునోయని భయపడుచున్నారు. ఏతీరుననయినను కాంగ్రెసుపక్షము వారిని శాసనసభలలోనికి రాకుండజేయుటకు సర్వవిధముల ప్రయత్నించుచున్నారు. యాకుబు హుస్సేనుబోలు వారొక్కరు వచ్చినను, తమకు నష్టముగలుగునని వీరు భయపడుచున్నారు. అందుచే అధికారవర్గము వారితో చేతులగలిపి, వీరు యాకుబు హుస్సేనుగారిని బహిష్కరించుటలో విజయము గాంచిరి. యాకుబు హుస్సేనుగారిని వీరు ప్రబలశత్రువుగ భావించుట కిది మొదటిమారుగాదు. వెనుక గూడ వీరిటులనే ప్రవర్తించియుండిరి. కాని యాకుబు హుస్సేనుగారి నెరిగినవారెవరును వారు దౌర్జన్యమును పురిగొల్పెదరని, కలనయినను దలచియుండరు. యాకుబు హుస్సేనుగారు తమ యుపన్యాసమున అహింస నేబోధించిరి. తమ విశ్వాసములకొరకై వీరు కారాగృహనిర్బంధము ననుభవించిరి. న్యాయస్థానమున జరిగిన విచారణలో పాల్గొనక పోయిరి. ఇట్టి దేశభక్తునిపై నిదివరకు విధించినశిక్షలుచాలక, శాసనసభలో ప్రవేశింపకుండగూడ నిరోధించి, జస్తిసుపక్షమువారు మరియొకమారు శిక్షించుటకు కంకణము గట్టుగొనిరి. ఇతరరాష్ట్రములలో సంవత్సరము పైకాలము. శిక్షింపబడినవారిపై గల ఆంక్షను ప్రభుత్వమువారు తీసివైచు చున్నారు. పంజాబులోను, బాంబాయిలోను, ప్రభుత్వము వారిటుల గావించిరని, ప్రచురింపబడెను. చెన్నరాజధానిలో మాత్రము నేరువిధముగ జరుగుచున్నది. కారణమేమి? నిరంకుశాధికారవర్గమయినను కొంత కనికరముతో ప్రవర్తించుటగాని, జస్తిసుపక్షము వారావంతయు దయనూపరు. తోడిభారతీయ సోదరుల హక్కులను రక్షింపరు. ఇంతకుపూర్వము ఆరు నెలలశిక్షవరకుమాత్రమే ఆంక్షలేకుండెను. తరువాత సంవత్సరపుఖయియవరకు ఎట్టి ఆంక్షలేకుండ జేయబడెను. సంవత్సరముపైకాలమున శిక్షింపబడినవారి విషయమునమాత్రము, ఆంక్షను తొలగించు సభికారము స్థానిక ప్రభుత్వములకొనగబడెను. ఈవిషయమై ఎట్టి నిరోధము లుండగూడదనియు, రాజకీయ నిర్బంధితులందరకును శాసనసభలలో ప్రవేశించుటకు సంపూర్ణావకాశము లుండవలెననియు, పండిత శ్యామలాల్ నెహ్రూగారు, 1925 సంవత్సరము సెప్టెంబరునెలలో సామ్రాజ్యశాసనసభలో నొక తీర్మానము దెచ్చియుండిరి. ఆతీర్మానము చర్చకు వచ్చినపుడు, హోంమెంబరు సర్ మడ్డిమెనుగారు చెలిసిన వాక్యముల నిండుక గమనింపవచ్చును. స్థానిక ప్రభుత్వములకు విచక్షణాధికారము నొసగెడి ఏర్పాటు తృప్తికరము గాదని, మడ్డిమెనుగారే అంగీకరించిరి. ఎవరి జోక్యము లేకుండ కొనసాగువద్దతియే శ్రేయస్కరమని వాగు సూచించిరి. సక్రమాందోళన బదులగువారి నందరను శాసనసభలలోనికి రానిచ్చుట యవసరమని,

యొప్పుకొనిరి. అయినను ప్రస్తుత నియమము కారణహితముగాదనిరి. శ్యామలాలు నైహూగా తీర్మానమునకు వీరికిగల ముఖ్యముగ ఆక్షేపణ యొక్కటేగలదు. ఇదివరకు కారాగృహ నిర్బంధము ననుభవించిన వారినిగాక, అనుభవించుచున్న వారినిగూడ శాసనసభ్యులుగ నెన్నుకొందు రేమో యని వీరికి భయముగలదు. యాకులు హుస్సేనుగారి విషయమున అట్టిభయముగూడ లేదు. వారు కారాగృహ నిర్బంధము నిదివరకే యనుభవించిరి. అయినను జస్టిసుపక్షమువారికి భయము వదలలేదు. శ్యామలాల్ నైహూగా గయినను, కారాగృహ నిర్బంధమును ముగించిన వారికిమాత్రమే తమతీర్మానమును వర్తింపజేయుట కంగీకరించిరి. తుటతుడకు నైహూగారి తీర్మానము, భారతశాసనసభవారిచే సంగీకరింపబడెను. ఈ తీర్మానమునకు విరుద్ధముగ జస్టిసుపక్షమువారిటీవలమొగుట తటస్థించెను. ప్రభుత్వమువారికి, వీరుసరియగు త్రోవజూపి, యాకులు హుస్సేనుగారి ఆంక్షను తొలగింపజాలెనని గోరియున్నచో, మిగిలిన ప్రభుత్వములవలె మద్రాసు ప్రభుత్వమును నడచియుండెడిది. దేశభక్తుల విషయమున జస్టిసు పక్షమువారిటుల మెలగుట మొదటిసారిగాదు. వీరి పరిపాలన కాలములో పెక్కుపర్యాయములు నిర్బంధవిభానము నామోదించి, జన్మస్వాతంత్ర్య భంగమునకు తోడ్పడిరి. ఈ విషయమును మరి యొకవ్యాసమున విపుల పరచెదము.

మాతృదేశము పనికిరాదా?

సింహాప్రభువు “ఇంగ్లీషుమెరు” పత్రికాప్రతి నిధితో లండనులో ముచ్చటించుచు, ఇప్పటిసిథితో హిందూదేశము తనకు వానయోగ్యమయినది గాదనియు తన కింకను సంస్కరణములపై నమ్మకముగల దనియు, సంస్కరణములను చులకన జేసిన కొలదియు తనహృదయము బ్రద్దలగుననియు, విలపించెనట. సింహాప్రభువుగారి వైఖరి కడు విపరీతముగ నున్నది. సంస్కరణములు నిరర్థకములని అత్యంత మితవాదులు గూడ అంగీకరించుచున్నను, సింహాప్రభువుగారికి వానిపై నమ్మకము బోలేదు. బ్రిటీషువారి సద్భావమును నమ్ముకొనుడు, మియభీష్టులు సిద్ధించునని సింహాప్రభువు వెనుక ఒకవ్యాసములో ప్రజలను హెచ్చరించెను. కాని శ్రీనివాసశాస్త్రి గారిబోలు మితవాదులకు గూడ వీరి వ్యాసము రుచింపలేదు. ఆస్ట్రేలియా ప్రముఖులొకరు తమకు ప్రవాసినలేఖ నుదాహరించుచు, ఇంగ్లీషువారు బలమును గౌరవించెదరు గాని మనవులను ప్రార్థనలను గాదని శాస్త్రిగారు తెల్లము గావించిరి. ఏసంస్కరణము నయినను ప్రసాదించక తప్పనపుడు, తమ బౌద్ధార్యమే ఇందుకుకారణమని బ్రిటీషువారు తెలుపబడి మొదటినుండియు ఆచారముగ వచ్చుచున్నదని ఆస్ట్రేలియా ప్రముఖుడు ప్రాసెను. సింహాప్రభువుగారి దృక్పథముబట్టి సంస్కరణములలోనే మోక్షముగలదని వారు నమ్ముటలో వింతలేదు. ఇంతియగాక, వారు అధికారవర్గముకింద అనేక యున్నతోద్యోగములలో బనిచేసియుండిరి. అడ్వకేటు జనరలుగను, ప్రభుత్వకార్యవిర్వాహక సభ్యులుగను, ఇండియాసహాయమంత్రిగను, బీహారు గవర్నరుగను, నానారాష్ట్రసంఘ ప్రతినిధిగను, భారతీయుని కీయదగిన గొప్పపదవుల నన్నిటి నాక్ర

మించిరి. కాని వీరు సయితము గవర్నరుపదవికి రాజీనామా నిచ్చుటకు, కేవలము అనారోగ్యమే కారణముగాదని ప్రజలనుకొనిరి. ఆవిషయ మెటులున్నను, సింహాప్రభువు గారు సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధియనిన గాబరాపడుట వింతగాదు. దెబ్బలుతగిలినవానికి తొందరపడి కట్ల నెటుల విప్పగూడదో, హిందూదేశమును బంధించిన కట్లను గూడ నటులనే త్వరితముగ తొలగింపగూడదని, బాంబాయి కాంగ్రెసుసభలో వీరు వెనుక జెప్పి యుండిరి. ప్రజ్వలెల్లరును వీరి యుఁజ్ఞానమును ఖండించిరి. అధికారవర్గ పరిపాలనముపట్ల వీరికిగల వ్యామోహ మింకనుతొలగలేదనుకొనుడు. కాంగ్రెసు పక్షము వారినివీరు ఏవగింతిరనకొనుడు. అయిననుమాతృ భూమియగు హిందూదేశమునకు వచ్చుటకు వీరేల సంకోచింపవలయును? తమ సందేశమును భారత భూమిలో నేల వ్యాపింపజేయగూడదు? చెడిపోవుచున్న హైందవ సోదరులను ప్రభువుగా రేల రక్షింపగూడదు? సింహాప్రభువుగా రింతవరకును, ప్రజలు డబ్బేనుచున్నారు. ఇంతటి యున్నతపదవుల నధిష్ఠించుటకు సింహాప్రభువుగారి కవకాశమిచ్చినది హిందూదేశ ద్రవ్యమేగద! అట్టిసిథితో స్వార్థము నాలోచించియెనను మాతృదేశముపై కృతజ్ఞత జూపగూడదా? రాజకీయాభిప్రాయము లెటులున్నను మాతృదేశమును తిరస్కరించువా రుందురా? తల్లిని విడనాడి, ఇతరుల నాశ్రయించువారికితి ఎట్టిదో దెలుప నక్కరలేదు. సింహాప్రభువుబోలు వారు ఆంగ్లవిద్యాధికులలో నింకనుగలరు. వీరిదృష్టి హిందూదేశ ప్రజలవంకకు ప్రసరింపదు. ప్రజాశక్తి పై వీరికేమాత్రము నమ్మకములేదు. ఇంగ్లండ్ వీరికి కన్నతల్లి. బ్రిటీషువారే మోక్షదాతలు. వారిని నమ్ముకొననివారు ద్రోహులు. సింహాప్రభువు గారికి హిందూదేశముపై ప్రేమబాతుగ తొలగినది. ఇట్టివా రెక్కడనున్నను, భారతీయులు చింతింపరు.

కె. కే. విద్వాన్ వీణశేషన్నగారు

విద్వాన్ వీణశేషన్నగారు 25 తేదిన మైసూరులో స్వగృహమున చనిపోయిరని, స్వకీయ విలేఖ కులు తెలివిన విచారకరమగు వార్తను, వేరొకచోట ప్రచురించితిమి. శేషన్నగారికి చనిపోవునరికి 75 సంవత్సరములు కలవు. వీణవాద్యమునందు శేషన్నగారు అద్వితీయస్థానము నలంకరించి, అత్యంత శౌరవసన్మానముల బడసి రనుటకు సందియము లేదు. పెక్కుమంది సంస్థానాధీశుల చేతున్న నల బడసి యుండిరి. వార్ధక్యమునగూడ వారి వాద్యము నందు పటుత్వము తగ్గలేదు. బెల్గాంనందు కాంగ్రెసుసభజరిగినపుడు, సుప్రసిద్ధ దేశనాయకులు వీరివాద్యమును విని ఆనందాబ్ధి నోలలాడిరి. వీరిస్థానమును మరియొక రాక్రమించుట సులభసాధ్యము గాదు. విద్వాంసులు పలువురుండవచ్చును. కానిబాలురుగూడవిని యానందింపదగినరీతిని వీరుఅతిసుఖముగవీణవాయిం చుచు, పండితులను పామరులను గూడ సంతృప్త హృదయుల గావించుచుండిరి. సువర్ణముపై మణులు చెక్కినరీతిని, వీరివాద్యము శ్రేష్ఠతరమై భాసిల్లుచుండెను. కొరమాలినసంగతులు లేవు. విరసపుధ్యనులేమాలను కనుపింపవు. నిగ్గునంతనుజేర్చి ఒక్కచోట గూర్చినటుల శేషన్నగారు రాగాల పనచేయుచుండిరి. సంగీతవిద్య యుచ్చస్థితి యందు

న్న కాలమున వీరు అఖిల భారత ప్రసిద్ధి వహించిరి. నేటి కాలపువారికి వీరివాద్యము మరింత అబ్బురము గొలుపుచుండెను. అనిర్వచనీయానందము నిచ్చెడి యిట్టి వీణావాద్యము నెవరువర్ణింపగలరు? ఒకమారువినినవారెవరుమరువగలరు? శేషన్నగారు విగతజీవులయినను వారికీరి శాశ్వతముగా నిలిచియుండును. మైసూరు సంస్థానమువారు వారి అంత్యక్రియలకు ధనమొసగి గౌరవించిరి. కాని వారిని ఫిజముగ గౌరవింపవలెననిన, వీణావాద్యమున కర్హప్రాత్యాహ మొసగి, శేషన్నగారు సలిపిన కృషిఫలము వారితో సంతరింపకుండ జూచుట, యవసరము. మైసూరు సంస్థానమువారు తగు శ్రద్ధవహించి, సంగీత కళాపోషణకు తోడ్పడెదరని నమ్మెదము.

జస్టిసుపక్ష దుండగములు

సభలలో జస్టిసుపక్ష దుండగము లణగినయలకు సంతసించుట కవకాశము లేకుండ, వెలుపల నింకను కాంగ్రెసు ప్రచారకులపై దౌర్జన్యము ప్రయోగింపబడు చున్నటులవార్తలు చేరుచున్నవి. వి. యల్. శాస్త్రిగారిని నిన్నరాత్రి గుండెపై గ్రుద్దుటయు, ఇతరవిధముల అల్లరుల గావించుటయు మిగుల హేయకార్యములు. జస్టిసు సభ్యుల చర్యలు నిరాశకు ఫలముగాని వేరుగావు. వారిని చూచి కోపగించుకొనుటకు మారుగ, అజ్ఞానము వలన జేయుచున్న కార్యములకు బాలి జూపవలయును. ఇట్టిసోదరుల అజ్ఞానమును బాపుటకు, కాంగ్రెసు సభ్యులు భగవంతుని ప్రార్థించి, తమప్రచారమును మరింత పట్టుదలతో కొనసాగింపవలయును. దేశము కాంగ్రెసు పక్షమున నున్నదనుటకు సందియము లేదు.

కాంగ్రెసు అధ్యక్ష పదవి

డాక్టరు అన్నావీ ఉపసంహరించుకొనుట

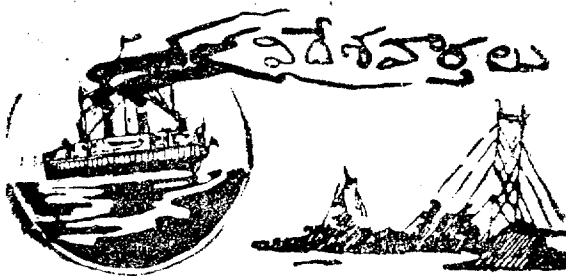
(అసోసియేటెడుప్రెసు స్పెషలుసర్వీసు)

జిల్లీ, జూలై 28:— “డాక్టరు అన్నావీ యా క్రిందివిధముగ ప్రకటించెను:— కొన్ని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములు రానున్న భారతదేశీయ మహాసభకు నన్ను అధ్యక్షునిగ నుండగోరి నాయందు విశ్వాసముంచినందులకు యెంతయు కృతజ్ఞుడను. కాని బాగా ఆలోచించియే నేను నాఅభ్యర్థిత్వము నుపసంహరించుకొని తీర్మానించుకొని ఆస్థాన మజరులుహక్కు శ్రీనివాసయ్యంగారలలో నెవరినో ఒకరి నెన్నుకొని గోరుచున్నాను. ఇందుకు నేను జెప్ప కారణము లేవనగా వారు నాన్న యెక్కువగ దేశసేవ జేసినవారు. నాన్న యెక్కువ సమర్థులు. ఎక్కువ అనుభవజ్ఞులు. వయోవృద్ధులు. అన్నిటికన్న యెక్కువవారు. తమ కాలమున కిది అంతకు భారబోసి ఆస్థానమున నుండి పనిజేయగల స్థితిలోనున్నారు. నేను అటుల జేయు స్థితిలో నేను గాన నుపసంహరించుకొని తీర్మానించుకొంటిని”

లంచగొండితనము

7 గురు లంచదాతులు, మధ్యవర్తులు

సిమ్లా, జూలై 28:— నేను తిరిగి తేజ్రాముగుప్త లంచగొండితనపు నేరము విచారకురాగా 16 గురు సాక్షులు విచరింపబడిరి. వారిలో 7 గురు లంచము లిచ్చినవారనియు, మధ్యవర్తులనియు ప్రాసిక్యూషనుతరపున పిలువబడిరి. వారందరున లంచమాయ లేదనియు మధ్యవర్తులు గారనియు, మాజిప్రేటుగ నున్న పృథ్వీ మద్రాయిని యెరుగుదురనియు చెప్పిరి. మిగిలిన గురిలోను కొందరు వకీళ్లు. వారందరును మద్రాయి లంచముల పుచ్చుకొనుట ఎరుగరని చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

గనులసమస్య

కుక్కు-గారియభిప్రాయము

ప్రభుత్వవైఖరి

రుగ్బీ, జూలై 27:— గనులసంఘమువారి కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు రేపు సమావేశమగుటకు ఏర్పాటుజేసికొనిరి. శుక్రవారము ప్రతినిధిసభను సంపూర్ణముగ పట్టెదరు.

ఈసభగూడుటకును వార్తాపత్రికలకు గనులందు పనివాండ్లు పనిచేయుటకును సంబంధములేదు. నిన్న 1000 మంది గనుల నుండి పనివాండ్లు తొలగిపోయిరట. ఇంకొక 650 మంది తిరిగివచ్చుటచే క్రిందటివారము ఆఖరున పనిచేసినవారికంటె 300 లో తక్కువ 400 లో ఉండురని కుక్కు-గారనిరి.

కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి విధానమును పనివాండ్లు దించిరా లేదా యనువిషయమును నిర్ధారణజేయవలసి యున్నదనిరి. క్రిందటివారము ప్రతినిధిసభలో వేతనములను తగ్గించరాదనియు పనిచేయుగంటలను హెచ్చించరాదనియు నిర్ధారణజేసిరి. జిల్లాలచొప్పున పరిష్కారమును జేయరాదనిరి.

పనివాండ్లు పనిలోనికిపోకుండ ఆగిపోవుటకు ముందున్న ఏర్పాటులమీద ప్రవేశించుట కంగీకరించిన రాయబారములను వేతనములనుగూర్చి జరుపుటకు ప్రయత్నించెదనని కుక్కు-గారనిరి. వార్తాపత్రికలవారు జాతీయవిధానము నుల్లంఘించి ప్రవర్తించిన విషయమునుగూర్చియు రాయబారములు వ్యర్థమగుచో పంచాయితీ సేర్పాటుజేయుటకు మత్ప్రచారకుల సూచనలను కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు రంగీకరించరాదని దర్శించి, దక్షిణ బెల్జియం లోని పనిచేయువారిని ప్రతినిధిసభవారు నిశ్చయించవలెననిరి.

ప్రభుత్వలసభలో చర్చ

ప్రధానామాత్యుడు చెలిపినటుల ఆర్థికసహాయమును ఎంతెక్కువైనను చేయుటకు వీలులేదని నిశ్చయించుకొనినట్లు ప్రభుత్వంబు చెప్పెను. అట్లు సహాయ మొనర్చిన ప్రజలను బాధించినవార మగుదుము. ఇదియొక అదర్శముగ ఏర్పడి ప్రమాదముగ పరిణమించును. సహాయముచేయు కాలము ముగియునవరకు రాయబారములు ఆలస్య మగును. అందుచే ఆపీర్చుట నిష్ప్రయోజనము. తక్షణమే రాయబారములు ప్రారంభము గావలెననే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము. ఒకవేళ ఒకదంబడిక కుదురుచో మధ్యవర్తిత్వము పరిష్కారము చేసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారు రొప్పకొందు రనిరి. ప్రభుత్వమువారు తమంతట తాము బలవంతముచేసి ఉభయపక్షముల వారికి ఒప్పించలేరు. పరిష్కారము కుదురుటకు వలయు సౌకర్యము లన్నిటిని సల్పెదరనిరి. ఇంతవరకు వ్యవహారములు ముందుకుపోవుట మంచిదే యనిరి. రాయబారములచేతను, మధ్యవర్తిత్వముచేతను పరిష్కారము కుదురునని గనులపనివాండ్లు గ్రహించుట మంచిదే యనిరి. ఉభయములు ఈపదతి నే యవలంబించవలెననిరి.

సముద్రముమీద వాయువార్తలు

పసిఫిక్సముద్రము, తూర్పుభాగమున వాయువార్తలు చేరుటకు కొంచెము కష్టముగ నున్నదని పోస్టుమాస్టరు జనరలు కామన్సుసభలో తెలియజేసెను. తెలిఫోనువార్తల విషయమై ప్రత్యేకముగ ఫలితములు లేవనగాని ఏమి చెప్పటకు వీలులేదనిరి.

స్వారిసులో దౌర్జన్యము

స్వారిస్, జూలై 27:— యుద్ధములో మడిసిన అమెరికను ఓడల గౌరవాధ్యక్షు గట్టిక స్వారికచిహ్నమును కఠోరుముతో అను రుషియను వ్యక్తి కుత్తితో ముక్కలుచేసెను. అతని నుకట్ట జేసిరి.

గనుల పారిశ్రామిక చట్టము

లండన్, జూలై 27:— గనుల పారిశ్రామిక ఏర్పాటులను జేయుటకును కామన్సుసభవారు మూడవవారమును ఆమోదించిరి.

ఫ్రెంచి ఆర్థిక పరిస్థితులు

ప్రభుత్వమువారు సౌకర్యములను గోరుట

పారిస్, జూలై 27:— ఆర్థిక ఏర్పాటులను కొనసాగించుకొనుటకు ప్రత్యేక సౌకర్యములను ప్రభుత్వమువారు నేడు కోరిరి. ప్రశ్నిత్రములనుగూడ నాపుజేయవలెననిరి. ఈవిషయమును విశ్వాసమున్న దా లేదాయను విషయముతో జేరెదరు.

ఆర్థిక పరిస్థితులను చక్క-బరచగలమనియు, మారకమును కుదురుజాటుజేయగలమనియు విశ్వాసము కుదిరెనుట మంత్రులు ప్రకటించిరి. పర్యవసానము ప్రభుత్వమునకు పార్లమెంటుచే యుసహాయము ననుసరించి యుండుననిరి. తీర్మానములను అప్పలను ఇచ్చివేయుటకు లోపమును పూర్తిజేయుట కొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టెదరు. మరల నోట్లచెలామణి హెచ్చు గాకుండ ఆదాయము నను గావలసిన మొత్తమును గూడ పార్లమెంటువారు ఓటు చేయవలెననిరి. ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసము కలదని 358 అను కూలుడుగను, 131 ప్రతికూలురుగను తీర్మానించిరి. ఆర్థికవ్యవహారములు సాంత్వికమగువరకు ప్రశ్నిత్రములను ఆపుజేయుటకు ఒప్పుకొనిరి.

వివరములు

ఆలస్యము లేకుండ పని నెరవేరుటకు నిపుణులు సూచించినటుల పరోక్షపు పన్నులను హెచ్చుజేయక తప్పినది గాదనిరి. ధనము నార్జించినవారిని ప్రత్యేక పన్నుల రూపముగ నప్త పూర్ణ నిధికి కొంతమొత్తము నీయవలె నని కోరెదము. ప్రాంతు ఇయ్యవలసిన ఋణాదాతలగుడ ఆర్థిక చిక్కులను మాన్పవలె ననుచున్నారు. యావత్తు ఆర్థికవిషయమును కొద్దివారములలో గాని కొద్ది నెలలలో గాని పరిష్కారము చేసికొనెద మని అనుకొనరాదు. ఐకమత్యముతోడను ఓపికతోడను పనిచేసి ఇంతకంటె ఎక్కుడు దుర్భలమండి తప్పించుకొన్నది. నేడుగూడ విజయము గలుగుటకు అటులనే పనిచేయవలె ననిరి.

పార్లమెంటు విశ్వాసము

ఉపస్వాసములకు గూడ కాలనియమమును గావించవలెననియు ఆర్థికవ్యవహారముల తక్షణము పరిష్కారము చేయుటకు పూనుకొనవలె నను తీర్మానములను పార్లమెంటు ఆమోదించి తన విశ్వాసమును జూపెను.

సెనెటు అంగీకారము

సెనెటువారు గూడ ప్రభుత్వమునందు ఏకగ్రీవముగ విశ్వాసమును గల్గియుండిరి.

ఆర్థికసంఘమువారు ఆర్థికచట్టమును గూర్చి 24 గంటలలో తెలుపవలె నని పార్లమెంటు నిశ్చయించెను. పిదప శుక్రవారమువరకు పార్లమెంటును ఆపుజేసెదరు.

ప్రభుత్వోద్దేశములు

పారిస్, జూలై 28:— మరల పరపత్రిని గలుగజేయుట; ఆర్థికప్రతిమును సరిపుచ్చుట; జాతీయఋణమునుదీర్చుట; విదేశములకు దున్ను ప్రైవేటి పెట్టుబడి ధనమును ప్రాంతుకు రప్పించుట; ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించుట; పరోక్షపు పన్నులను విధించి 250,000,000 ప్రాంతుల మొత్తమును సమకూర్చుటకును ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

పన్నులను హెచ్చించుట

ఐవికపన్నులను మరల సర్దుట, రైల్వేరేట్లను హెచ్చించుట, ఆరోగ్యస్థానప్రవేశముపై హెచ్చుపన్నునువిధించుట, మోటారు బండ్లపై పన్నులనుజేయుట, కష్టము, పన్నులను సవరణజేయుటకును పూనుకొనిరి. సాధారణముగ ఆదాయపుపన్నును తగ్గించెదరు.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ రాయబారిని

మొగముమీద కొట్టుట

బుకారెస్టు, జూలై 25:— యునైటెడ్ స్టేట్స్ రాయబారులలోనొకరు కల్చర్బర్న్ గారు బెసరబేయాకు ప్రత్యేకపని మీద నియమించిరి. వేడి ఎక్కువగ నుండుటచే ఆతడు కొటుకు తీసివేసెను. బుకారెస్టు చేరినపిదప మర్నతో రైలునుండి బయటికివచ్చెను. అప్పుడు మేనియా నైనికప్రస్తు కల్చర్బర్న్ సరిగా దుస్తుధరించలేదనుకారణముచే బండిలోనికి పొమ్మని ఆజ్ఞాపించి, ఆతడు వెలుపలకు రాకుండ మాననని పట్టుదలతో బయటకు ఆతని ముఖముపై రుమేనియా నైనికోదొడ్డి కొట్టెను. రుమేనియా ప్రభుత్వమునకు యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారు ఆక్షేపణనందజేసిరి. రుమేనియా ప్రభుత్వమువారు ఆయుద్యోగిని శిక్షించుటకు ఏర్పాటుజేసిరి.

ప్రాపంచిక నౌకావ్యాపారము

మోటారునౌక, పొగయోడలు హెచ్చుట

లండన్, జూలై 27:— ప్రపంచములో నున్న 64784000 టన్నుల నౌకావ్యాపారములో జూను ఆఖరునకు బ్రిటిషు దీవులు 19400000 టన్నుల నౌకావ్యాపారమును జేసెను. ఈ సంవత్సరము ప్రాపంచిక నౌకావ్యాపారము 198000 టన్నులు హెచ్చినది. నిరుడు 618000 టన్నులు హెచ్చెను.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ నౌకావ్యాపారము 500000 టన్నులు తగ్గినది. బ్రిటిషు దీవులలో 41000 టన్నులు తగ్గినది. నిరుడు 335000 టన్నులు హెచ్చినది.

మోటారునౌకలు పొగయోడల సంఖ్య హెచ్చినది. 1914 జూన్ మాసమునుండి ఇట్లు హెచ్చినవి:—

	టన్నులు.
యునైటెడ్ స్టేట్స్	9500000
జపాను	2250000
ఇటలీ	1720000
ఫ్రాంసు	142000
హాలండు	1081000
బ్రిటిషు డొమినియనులు	1057000

1914 కంటె నూటికి 2 టన్నుల చొప్పున బ్రిటిషు దీవుల నౌకావ్యాపారము హెచ్చినది. విదేశ నౌకావ్యాపారము నూటికి 64 టన్నులు హెచ్చెను. జర్మనీలో 2073000 టన్నులు నష్టమే గలెను.

1914 లో ఉన్నదానికంటె ఇప్పుడు నూటికి 31 టన్నులచొప్పున పొగయోడల, మోటారునౌకల సంఖ్య తగ్గినది.

దొంగసారాయి వ్యాపారము

నాపుజేయుట

ఆంగ్లో అమెరికన్ ప్రయత్నములు

లండన్, జూలై 27:— 13 వ తేదీని లండనులో గూడిన సమావేశమున ఆంగ్లో - అమెరికన్ ప్రతినిధులసభ ముగిసెను.

సభ చక్కగ జరిగెననియు బ్రిటిషువారు న్యాయముగ ప్రవర్తించినందుకు దొంగసారాయివ్యాపారము నరికట్టు ఏర్పాటులను సభలో నాలోచించితిమనియు అమెరికన్ ప్రధాన ప్రతినిధి రూబరుతో తనసంతృప్తిని చెలిపెను.

నౌకలను వెదకు అధికారమును హెచ్చుజేయుప్రస్తావన రాలేదని లాకర్ ల్యాంపుక్ గారనిరి. దొంగసారాయిని గొంపోవు కొన్ని నౌకలను అక్రమముగా బ్రిటిషుపట్టిలో జేర్చిరి. ఆంగ్లో - అమెరికన్ ప్రతినిధులు సర్వసంప్రసంగములను కొన్ని కారణములచే ప్రకటించ వీలులేదనిరి. కొంతవ్యవహారము జరుగవలసియున్నదనిరి.

దివ్యజ్ఞాననమాజము

కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి అడియారు (ఇండియా) ఓమ్యెక్టో సిడ్నీ, ఓడెయ (క్యాలిఫోర్నియా) లందు ఆర్డర్ ఆఫ్ దిస్టార్ ఆఫ్ ఈస్టుసంఘముల సేర్పాటుజేసెదరని ప్రకటించుచున్నారు. కష్టమూర్తిగారు క్యాసిలు బెల్లో మాడునెలుఉండి తమయుద్యమమునకు దానిని ప్రధాన కార్యాలయముగ యేర్పాటు జేసెదరు.

దక్షిణఆఫ్రికా రాయబారులు

ఇండియాకు వచ్చుట

కేపుటౌన్, జూలై 28:— దైబర్ను పత్రిక ఇట్లు చెప్పుచున్నది. పార్లమెంటు రాయబారమునకుమంత్రి బేయర్న్ గారు రథ్యక్షులుగవత్తురు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు అతిథులుగ నుందురు. డాక్టరు మాలనుగాకి జరుగు పనులు, ఇంతకంటె ముఖ్యమైన రాచకార్యముండుటచే ఇండియాకు వెడలరు. ఏషియాటికు బిల్లు నాలోచించుట కేర్పడిన సెలవుకమిటీ సభ్యులు, యూనియను కాసనసభ్యులు, డౌక్ క్లౌడ్, ఎం. ఎల్. మాలక్, రేబరను, పార్థాంగారు ఆగస్టు 30 తేదీని దర్బారునుండి ఇండియాకు బయలుదేరెదరు. దక్షిణఆఫ్రికాలో భారతీయుల విషయమునకు సంబంధించిన సంగతులను చెలిసికొనుటకును, స్నేహరీతిగ నేగుచున్నారట.

బర్మ ప్రభుత్వ నియమనామము

భారతదేశ సాంఘిక కలహములు

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముచే మరింత సామకొనుట

ఇండియా ప్రభుత్వముగాని బ్రిటన్ ప్రభుత్వముగాని మహమ్మదీయులపట్ల అనుకూలభావముతో నున్నారని ఆలివియరు ప్రభువు అన్నమాట తప్పు.

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై 28:—ఇండియాలో ఆర్డరు, మహదీ పాలనమున నుత్తరవాదులైనవారికి అతితీవ్రముగ సాంఘిక కలహములు మరింత ప్రారంభమగుచే గొప్ప అతడుతయు భయమును గల్గించుచున్నది.

మతకలహములు—బ్రిటిషువిధానము

ఇట్టి ఆల్లరులలో బ్రిటిషువిధానము అన్ని మతముల వారికిని నిష్పక్షపాతముగ సమానముగ కావలయునని వర్తింపజేసి కాపాడెదమని బ్రిటిషురాజుచక్రవర్తిని 1858లో జెప్పినట్లులే యుండును. హిందూ ముసల్మానుల సంబంధములగుర్చి అలాగే కింబిందు ఇదివరలో ఉభయమత నాయకులను తరుచు సాంఘిక అల్లరులను ఏనగింపుకొనినది బర్మ ప్రభుత్వమునను, భావిరాజకీయాభివృద్ధికి ఎంతయు ఆటంకముగ ఏర్పడునని గ్రహించినది. కాని మరింత ఉభయత్ర రెండు సంఘము లందును బాధ్యతగల వ్యక్తులు కొందరు తమనుతమలలో కొత్తగ బయలుదేరిన ఈ మతభావములను తీవ్రముగ పెంపొందజేయుచున్నారు. లేదా నిరుత్సాహపరులను లేదనియు నుడివిరి. దానివలన మొదట సఖ్యతగాని ఓరిమిగాని సహనముగాని ఎన్నటికిని ఏర్పడదు. రెండు సంఘములను సదా ప్రతిఘటముగనే ప్రవర్తించు చుండునన్నమాట. అందుచే ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సాంఘిక కలహములను రెండుమతముల నాయకులను మద్దతుగ ప్రోత్సహించుచున్నారని ఒప్పుకొనక తప్పదు. లేదని చెప్పబడుట వలనలేదు.

ఈ సందర్భముచే ప్రస్తుత సాంఘిక కలహములకును ప్రాత కలహములకును చాల చిత్రముగ భేద మేర్పడుచున్నది. విమలూరితముగ భేదమున్నది. హిందు ముసల్మానుల కలహములకును సంస్కరణములకును బోత్తుక సంబంధము లేదని జెప్పబడుచున్నది. కాని వాటికిని సంస్కరణములకును ముడిపెట్టుటగాని సంస్కరణ స్వభావములే ఈ కలహములు గల్గిననుటగాని అంతటముగ సమాధానము గాదని. తాను తొందరగ తేసిన సింహాంశకనముచే ఆధున తొలగిపోవునని.

సాంఘికకలహములకు అనలుకారణము

అసలు కొంతవరకు కారణము యుద్ధానంతరమున వ్యవహారములు సరిగా పరిష్కారము కాకుండుటచే భారతీయులు అందరూ తమ కొత్తపరిస్థితుల నారసి ప్రతిపాదన తమ తమ హక్కులను సత్వములను గుర్తించి తీరవలెనని పట్టుదలతో పనిజేయునలెనని కృషి సల్పుటయే యని బర్మ ప్రభుత్వము వలెను.

ఇంగ్లండు-సామ్రాజ్యము

సమానసంబంధము—బాధ్యతాపరిమితి

లండన్, జూలై 27:—ప్రభువులసభలో సార్వజ్ఞ ప్రభుత్వము ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుచు సామ్రాజ్యసభనుగూర్చి బాల్ఫూరు ప్రభువులు జెప్పెను:—

జొమియనుల సౌకర్యార్థము సామ్రాజ్యసభను అట్లో బరు బదలజేసి కావలయునని అవశ్యమని.

అనంతరముగ సామ్రాజ్యసభలో జొమియనులు, బ్రిటన్కు సంబంధమునుగూర్చి ప్రస్తావన రావచ్చునని జొమియనులు గోరినవి.

ఈవిషయము నెత్తుకొనెదరనుటకు సందియములేదని. తన యభిప్రాయముడిగిన గ్రేటుబ్రిటన్ జొమియనులు సమానముగ నుండవలెనని. ఇదియే బ్రిటిషుసామ్రాజ్యముయొక్క ప్రధానతత్వము. సామ్రాజ్యములో ఏభాగమునైన శత్రులు ముట్టడించిరని దానిని గాపాడుటకు గ్రేటుబ్రిటన్ విధియని. ఇతరులుగూడ సామ్రాజ్యముపట్ల గ్రేటుబ్రిటన్పట్ల అటులే ప్రవర్తించవలెనని. మనము సామ్రాజ్యమును గాపాడుట మనవిధి. జొమియనులుగూడ మన ఆలోచనలలోనికి దీసికొనవలెను. మనవిధానముయొక్క ఉద్దేశమును జొమియనులకు పూర్తిగ దెలుపవలెను. ప్రతిసమయమున మనతో వారిని చెప్పుటకు గోరితిమి. పరస్పరవిశ్వాస ముండవలెనని. ఒకరియభిప్రాయముల నొకరు చెప్పికొనవలెనని.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

మతకలహములను మరింత పాతుకొనునటుల జేయునన్నమాట నిస్సంశయమని. కాని సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము వలన మొత్తం యనుచున్న పార్లమెంటు ప్రజల తిట్టుబుచే హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు తలపించెనని జెప్ప వలనలేదని. ఇంతకుపై చాల అనుభూతులుగ మేలగు చుండెడివారనుటకు వీలులేదని. కాని అట్లు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నేర్పాటు జేసియుండనివో మరింత పరిస్థితులు వివరించెడివని. బహుశసంఖ్యాకుల ఆభిప్రాయమును గుర్తించక తప్పదను సిద్ధాంతమును గ్రహించి ముజ్దేంద్రుండి హిందూముసల్మానుల సంఘములవారు హిందువులను మహమ్మదీయులలోనికిని, మహమ్మదీయులలో గలిపినవారిని హిందువులములోనికి గలుపుకొనుచున్నారు.

ఆలివియరు ప్రభుని లేఖ

ఇండియా ప్రభుత్వముగాని బ్రిటన్ ప్రభుత్వముగాని మహమ్మదీయులపట్ల కొన్ని సంవత్సరములనుండి అనుకూలభావమును జూపుచున్నారని భావముతో మైమ్మప్రతిక ఆలివియరు ప్రభువు వ్రాయుట విచారకరమని. ఆరెంతమాత్రము నిజముగాదని, ముసల్మానుల పక్షమును ప్రోత్సహించుటలేదని ఈసభ వారికి అభయమిచ్చితిమి. ఆలివియరు ప్రభువుగూడ తాను అధికారములో నున్నపుడు ఇరుపక్షములవారి ఎడల నిష్పక్షపాత భావముతోనే యుండెను. కాని తనకును, రీడింగ్ ప్రభుత్వమున ఆలివియరు ప్రభువు ఇట్టిపాక్షిక భావము వారోపించునని తలచనైతిని. ఆలివియరు ప్రభువు ఇర్విన్ ప్రభువుగూడ అట్లు అనజాలడు. ఇర్విన్ ప్రభువు చెప్పిన మాటాశయములు భారతీయుల మానముల నపహరించినవి. అందరకును నచ్చినవి. అందుచే ఆలివియరు ప్రభువు ఇర్విన్ ప్రభువుగూడ పక్షపాతియన జాలదని. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సదా తగాదారులపట్ల సమానముగ, న్యాయముగ నిష్పక్షపాతముగ ప్రవర్తించిరి. స్థానముల నిచ్చిరి. హిందూముసల్మానులుగూడ ఇండియా ప్రభుత్వము వారు అట్టివిషయములను నిష్పక్షపాతముగా ప్రవర్తించుదురని ఎఱుగుదురు.

అందుచేతనే వారు తమ అల్లరులను తరచు బ్రిటిషుప్రభుత్వాధికారులు పరిష్కారముజేయగోరుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వముగాని బ్రిటన్ ప్రభుత్వముగాని ఈ మతకలహములను ఏనగింపుకొనలేదనిగాని విముఖతనుజూపలేదనిగాని జెప్పబడుట అబద్ధమని.

ఎంపైరునెటి లైటు

జొమియనులకు బ్రిటిషువారు వలసపోవుట

రంగున్, జూలై 27:—మే 31 తేదీతో అంత్యముగ సంవత్సరములో 8586 పురుషులు, 6826 స్త్రీలు, 11086 పిల్లలు ఆస్ట్రేలియాకు పోవుటకు సహాయము చేసినది ఆమెరిగారు కామన్స్ సభలో చెప్పిరి. న్యూజిలండుకు 2587 పురుషులు, 2455 స్త్రీలు, 3765 పిల్లలు వెళ్లిరి.

బ్రిటిషు దీవులనుండి మంచి సంతతివారు వృద్ధిలోనికి రావలెననియు అయ్యది ఆస్ట్రేలియాకు ప్రాపంచిక కాంతికి లాభకరమని ప్రధానామాత్యుడనెను.

అబ్దుల్ కరీంగారిని దయతో చూడవలెననుట

స్టార్లిన్, జూలై 26:—మరాఠీ కులము అబ్దుల్ కరీంగారు శత్రుతే అయినను ఆతడు లోబడి తనతప్పును ఒప్పుకొన్నందున దయతో చూడవలెనని చెప్పెను. ఇకముందు మరాఠీ కాంతియుతముగ నుండుగాక.

గ్లాస్గో వరదలు

గ్లాస్గో, జూలై 28:—కనీవారము ఆకాశము చిల్లిపడునటుల వర్షించెను. నాలుగంటలలో 1 1/2 అంగళముల వానకురినెను. వీధులన్నియు తుడిచిపెట్టబోయినవి. వరదలై పారుచుండెను.

జపానులో మూక తిరుగబడుట

వ్యయము తగ్గించుట తప్పనట

టోక్యో, జూలై 28:—అనేకచోట్ల జనులు తిరుగబడుచున్నారు. ఆదివారమునాడు 150 పోలీసుతో చేయబడి గ్రామముల పోరాడిరి. ప్రమాదములు లేవు. శుక్రవారమునాడు చాలమందికి గాయములు తగినవి. 100 యువకులు ఉత్సవముజేసి కొనును పోలీసుతో తలపడిరి. పోలీసువైపునను దీసివేయబడు వ్యయము తగ్గించుట ప్రభుత్వమువారి తప్పనిది.

సంస్కరణముల భ్రమ

సింహా ప్రభుత్వము పోలేదు

ఇంగ్లీష్ మ్యక్ పత్రికా లండన్ విలేజ్ రిల్లు తెలుపుచున్నాడు:—ఇండియాకు తా నెప్పుడు బయలుదేరునది జెప్పజాలననియు, ఈరోజులలో ఇండియాలో ఉండుట తనకు సరిపడదనియు, తన కింకను సంస్కరణములయ నమ్మక మెంతమాత్రము పోలేదనియు, సంస్కరణములను తృణీకరించిన తన హృదయము బ్రద్దలగుననియు సింహా ప్రభువు తెలియజేసెను.

ప్ర్యాంకు ధర

లండన్లో 195 1/2 ప్ర్యాంకులు ఒక పానుకు సమానముగ నున్నవి.

జేల్స్ నైక ప్రయత్నములందు యువరాజుపాల్గొనెను.

భారతజాతీయమిత్రసంఘము

నిర్మాణసంఘమువారి ప్రథమసభ

సిన్హ, జూలై 28:—భారతజాతీయమిత్రసంఘముయొక్క నిర్మాణసంఘమువారి ప్రథమసభ నేటిసాయంత్రమున సింహాచార్యులలో జరిగెను. సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెర్ గారధ్యక్షతవహించిరి. వచ్చినసభ్యులలో సర్ బాస్ థామస్, సర్ జియా-ఫరీహాంటు మొరెస్, డాక్టరు యస్. కె. దత్త యం. యల్. ఏ. కోట్లూన్, యం. యల్. కేన్ (గౌరవకార్యదర్శి) గార్లుండెరి. సభకురాజాలకుంటిమి తెలుపుచు ది. బ. రామచంద్రరావు, బి. నీరు మహారాజా, బర్మాన్ మహారాజా, యస్. సింహా (పాట్నా) డాక్ట. జి. యల్. చక్రవర్తి (లక్నో) గార్లు పంపినజాబులను తండ్రివార్లను కార్యదర్శి చదివి వినిపించెను. కేంద్రనిర్మాణసభకు బి. నీరుమహారాజా గారధ్యక్షులుగను గొ యస్. ఆర్. దాసుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి. ముందుజరుగదగిన కార్యక్రమమునుగూర్చి చర్చ జరిగి దానినవలంబించుటకు తీర్మానములు గావింపబడెను. ఈమిట్టివారి వచ్చేసభ ఆగస్టుమధ్యలో జరుగును. ఈవిషయములను కొత్తగా ఎన్నుకొనబడిరి:—

బరోడా గైక్వాడు, పాటియాలా, ఆల్వారు కాఫూర్, మహారాజులు, రావు ఆఫ్ కచ్చి, నావాగరు జామ్ నాహాయి, సర్ హెన్రీ మాంక్రీఫ్ట్, వి. జె. పటేల్, ఆర్. ఏ. రిచ్చీ, లెఫ్ టెనెంటు కలనల్ భోలానాథ్ వి.యం. యల్. గాన్. (అ. ప్రె.)

సర్ భూపేంద్రనాథ్

మిత్రగారికి నిందు

బాసుగారి ప్రశంస

కలకత్తా, జూలై 28:—భారతీయ సంఘ మందిరమున నీసాయంత్రము సర్ భూపేంద్రనాథ్ మిత్రగారికి వింధిసంగబడెను. చాలమంది ప్రముఖులు వచ్చిరి. బెంగాలీకావ్యసభ్యులను జే. యల్. దాసుగారు సర్ భూపేంద్రనాథ్ మిత్రగారికి స్వాగతముసంగుచు, అచట సమావేశమైనది రాజకీయకారణములచే గాదని చెప్పిరి. సర్ మిత్రగారుతిమనలేనే మధ్యతరగతియుంబు మన జన్మించిరి. ఆయన భారతప్రభుత్వమునం దున్నతస్థానమునకు బోయినను తమలోవారనియే తలంపవలెనని చెప్పిరి.

సర్ భూపేంద్రనాథ్ మిత్రుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కలకత్తాకు వెదతతో వచ్చితినియు, పవన కష్టమునకు ఫలితము లేకపోయెననియు ఆయన అనుకొన్నట్లు గా లేదనియు జెప్పిరి. ఆయన చేయలేకపోయినది కాలక్రమే గురువని నమ్ముచున్నానని చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

దేశ సేవయా, జాతి ప్రాతినిధ్యమా?

మహామదీయులకోర్కెలకు రాజ ప్రతినిధిసమాధానము

నాయకుల బాధ్యత

బొంబాయి మహామదీయుల స్వాగతవ్రతమునకు రాజప్రతినిధిజవాబు

పూనా, జూలై 28:—బొంబాయి రాజధాని మహమ్మదీయులు సేటియవయము 11 గంటలకు గజేష్ఠిందు ప్రభుత్వ మందిరమున రాజప్రతినిధివద్దకు సన్మానపత్ర మొకదానిని తీసి కొని రాయబారము పోయిరి. ఈ రాయబారవర్గములో దాదాపు బొంబాయి రాజధానిలోని జిల్లాలన్నియు నున్నవి. స్టేటు కాన్సిలు సభ్యులు గౌరీ సర్ హరూన్ బాఫరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

సన్మానపత్రము ముందు రాజప్రతినిధికి స్వాగతముపం గును పరిపాలనయంతయు వ్యవసాయము విషయము బాగుగా నెరిగినట్టి రాజకీయవేత్తయధిపతిమనందుండుట గొప్పయదృష్ట మనియు హిందూ దేశమున వ్యవసాయశక్తి మొకటి బయలుదేర వచ్చుననియు తెలుపుచుండెను.

సాంఘిక వైమర్యములపట్ల మహమ్మదీయుల కిగండర గోళము లేవనెత్తుటలేనయ్య జనసంఖ్యలో మహమ్మదీయులను ఒక ముఖ్య భాగమునకు చేర్చి పరిస్థితులవైచిత్ర్యముగూర్చి మహమ్మదీయుల అక్షేపతో నుండజాలరనియు సన్మానపత్రమునందు తెలుపబడెను. తమ హక్కులను కాపాడుటలో ప్రభుత్వమువారు తగిన సహాయము జేయుదురని వారు నమ్మియుండిరి.

ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులనల సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము మురిత ఆవసరమైనదనియు ఇంక మరొకంతకాలమువరకు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము లేకుండ హిందూ దేశమునిలవజాలదని యు తెలుపబడెను. ఈ విషయమున ఎట్టిమార్పును చేయకుండురగాక యని వారు కోరిరి.

పిమ్మట మహమ్మదీయులకు కేంద్రరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లందుగూడ పట్టుపట్టియులలో ఎక్కువ ప్రాతినిధ్య ముండవలెననియు, యిండియా దొరతనమువారు 1918 సంవత్సరమున మహమ్మదీయుల సెకండరీ ఉన్నత విద్యకొరకు తయారు జేసిన స్కీమును పూర్తిగా నమలునందుంచ వలెననియు, మహమ్మదీయులు విదేశములందు విద్యనభ్యసించు నిమిత్తము ఎక్కువ విద్యార్థి వేతనములుండ వలెననియు సన్మాన పత్రము రాజప్రతినిధిని కోరుచుండెను.

అందరును ఎరుక చేయబడిన పిమ్మట రాయబారులు వైదలిపోయిరి.

గజేష్ఠిందు, జూలై 28:—పూనాలో 28 తేదీన బొంబాయి రాజధాని మహమ్మదీయుల లాసంగిన సన్మానపత్ర మునకు రాజప్రతినిధి యిట్లు జవాబు చెప్పెను.

ఆర్యులారా, మేము ప్రథమ పర్యాయము మీపట్లము నకు వచ్చినప్పుడు మీసంఘమువారి నింతమందిని కలిసికొనుటకును ఇర్రివ్ ప్రభుత్వము నాకును మీరు స్నేహపూర్వకముగ నొసంగిన సన్మానపత్రమునకును మాసంతసమును వందనములను దెల్పుట ప్రథమకర్తవ్యమై యున్నది. మీరు సన్మానపత్ర ముంచిన పేటికను నే నెంతో గౌరవముతో చూచుకొందును. ఆ సన్మానపత్రములో నాకులుంబమువారికిని హిందూ దేశమునకు ను గల సంబంధమును గూర్చియు నాకు ముఖ్యముగా వ్యవసాయమునందు గల అభిలాషను గూర్చియు మీరు తెలిపియు న్నారు.

వ్యవసాయము

అన్ని సమస్యలలోనికి వ్యవసాయసమస్య యుగిన నాకు మిక్కిలి యిష్ట మునుట సత్యమే. ప్రకృతికాంత్రమునుండి యు విద్యమందియు మనము నేర్చుకొన్న నూతన విషయము లన్నింటిని వ్యవసాయమునకు విరింపజేయుట అవసరమని నేను కొద్దిరోజుల క్రిందుల నే నాగపూరులో తెలిపియుంటిని. పురాతన పద్ధతుల కాలము వెల్లిపోయినది. కావున వాటిని నాతి న పద్ధతుల మించుకొనవలెను. రాసున్న రాయల్ కమిషనువారు వ్యవసాయాభివృద్ధికి చక్కని త్రోవతీయుదురని నా కెంతో ఆశకలను. నేను చేయకలగిన సాయము నెట్టి సంతోషమును లేక చేయగలనని చెప్పగలను.

మతకలహములు

ఇప్పుడు హిందూ దేశమంతయు ఆస్వాదముగా ఆక్రమింపబడుచున్న మతకలహములు బాధింపండి మీ మతస్థుల హక్కు

లను కాపాడవలసినదని మీరడిగియున్నారు. సింహలో ఒక్క వారము క్రిందుల నే ఛెబ్బుస్సోడ్ల క్లబ్బునందీవిషయమై సవిస్తరముగా మాట్లాడియుంటిని గాన యిప్పు దావిషయముల నన్నిటిని ఏకరువు పెట్టనక్కరలేదు. వీనివలన కలుగు అనర్థములు నాకు తెలియక పోలేదు. మీ యొక్క యు హిందూ సంఘము యొక్క యు సహాయముతో హిందూ దేశమున కీకళంకమును వాపుటకునేను సంసిద్ధుడనుగా నేయున్నాను. కాంతిఆర్థరు నెలకొల్పబడవలసియున్నది. కాని నాయకులు తలంపుకొనినట్లయిన పోరాటములనల కలుగు అనర్థములనుగూర్చి ఎట్టిదుండగోడకైనను నచ్చ జేపట్టుదుస్వాగ్యమని నేను నమ్మును. ఇందువలన మీ ధర్మములను మీరు విస్తరింపవచ్చునని మీరెన్నటికిని తలంపరాదు. నేనట్లు అడిగిడివారిలో కడపటివాడను. అట్టిపని చేయవలసినదని నేనెప్పు రని అడుగను. నిజపితరుల విచారించినచో ఎచ్చటైనను మతి మను మేరుతో అనేక అక్రమకార్యములు జరుగుచున్నవని తెలియకపోదు.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

మీరు అతురత గనబరచినట్టి సాంఘిక ప్రాతినిధ్యసమస్య మిగుల క్లిష్టపరిస్థితులతో కూడుకొన్నది. నే నిదివరలో నొక చోట చెప్పినట్లుగా హిందూ దేశ సేవకై ఏయేసంఘమునా రెంతచేయగలరో స్వేచ్ఛగా తెలుపుకొనగలుగుటకై అయ్యది యుద్దేశం ప బడినది. కాని ఎందుకొరకై తే ఉద్దేశం ప బడినదో ఆ విషయము మరచి పోయి అన్నియే మోక్ష మనుకొనినయెడల సంఘభావమును రూపుమాపి అది తెచ్చెడి అనర్థములు తెలియనే తెలియుచున్నవి. వేర్వేరుసంఘములు కలిసి యున్నప్పుడు కాంతి నిలుపవలెనని ప్రతిసంఘము వారును పరస్పర సహనభావమును జూపుట అవసరమైయున్నది. మనమేది కావలయునని కోరుచున్నామో దానినిమనతోడి వారల కొసంగుటకు కూడ మనము సంసిద్ధులమై యుండవలెను. ఈ భావమే పుట్టి పెంపొంద గల్గినయెడల ఏ ప్రాతినిధ్యముల కన్నను ప్రస్తుత వైమర్యములకు పరిష్కారమార్గము కాగలను. కాని ఆ స్థితి వచ్చే వరకు ఏదోయొక రూపములో సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముండుట మిక్కిలి అవసరము. మరియు నా ప్రాతినిధ్యము నిష్పాదేభముగానైన మార్పదలంచినట్లయిన సర్వ సంఘములవారియొక్క అనుమతియు అవసరము.

పల్లికు సర్వీసులు

మీ సంఘమువారికి పల్లికు సర్వీసులందు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని కూడ మీ రడిగియున్నారు. అన్ని సంఘములనుండియు గవర్నమెంటు సర్వీసులలోనికి మనస్ఫూలను తీసికొనుట ప్రజోపయోగకరమని నాకు పూర్తిగా తెలియును. ఈ యాసంఘములవారి కియీ యుద్ద్యోగములని ప్రత్యేకించుట యుండదు. అట్టి పద్ధతి కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినంతవరకైనను నాధ్యపడదు. మాకు సహేతుకమని తోచినట్టి ప్రయత్నములను మేము చేయుచున్నామని మీకును తెలియును. వారియొక్క ఫలితములు ఆ సంవత్సరమున కాసంవత్సరము కనబడనే కనబడుచున్నవి.

మీరాజధానిలో ముగ్గురు మంత్రులలో రెండు మంత్రీ పదవులు మీ సంఘమువారి కొసంగబడినందుకును పల్లికు సర్వీసులలో మీ కిదివరకే చాల యుద్ద్యోగములు వచ్చియున్నందులకును మీ సంఘమువారి సభినందించుచున్నాను. మీరు చెప్పియున్నట్లుగా నిది రాష్ట్రీయపరిపాలనా విషయము. ఇందులోను తక్కిన విషయములలోను కూడ బొంబాయి గవర్నరు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారును మీకు స్వాధీనమే చేయుదురని మీరు నమ్మవచ్చును. కొన్ని కొన్నిచోట్ల మీ రిదివరలో కష్టము లను భరించియున్నమాట నిజమే.

విద్యాభివృద్ధి

మీరు సన్మానపత్రములో చెప్పినట్లుగా మీ సంఘములోను నిజముగా అన్నిచోట్లను కూడ విద్యాభివృద్ధి క్రమముగా నుండవలెను. నాగరకత విద్యాభివృద్ధివై నాధారపడియుండు నేని నిజమైన విద్యాభివృద్ధి మంచి యుపాధ్యాయులవై నాధా

రపడియున్నది. ఏయన పుస్తకములను చదువునలను గాక కేవలము సత్ప్రవర్తనములనల చెప్పకే విద్యను వారే యు సంగ గలరు. కడదిన కొన్నిసంవత్సరములనుండి యీరాజధాని మహమ్మదీయులలో విద్యాభివృద్ధి బాగుగా నున్నట్లుగపడుచున్నది. ప్రజాసామాన్యముయొక్క పోటీవలన వారికి భయపడ నక్కరలేదని లెక్కలు తెలుపుచున్నవి.

కాని మీ విద్య కొన్నిధర్మములమీద ఆధారపడియుండు నట్లుగా మీరు చూడవలెను. విద్య యొసంగడి అవకాశముల మీరు విరివిగా వ్యాపింపజేయుటకు మీరు పాటుబడవలెను. మీరట్లు చేయగలిగితేనే మీరు హిందూ దేశమునకు మంచిసేవజేసిన వారగుదురు. ఏయన, మంచి దేశసేవాత్మ్యరలను తయారు జేయుటకు మీరు అవకాశముల నొసంగుచున్నార.

మీరు చెప్పిన విధమున విద్యావిషయము సానికప్రభుత్వములకు స్వాధీనము చేయబడిన దైనను ఇండియాదొరతనము వారికి దానియందు పూర్వ మున్నంత ఉత్సాహమును ఉన్నదని నేను చెప్పగలను. కాని దానికి ప్రభుత్వప్రయత్నములు రావ్తములనుండియే జరుగవలెను. కాని మీ విషయమున ఆత పరుగిడి నంత వేగముతో మన ప్రయత్నములు కార్యరూపమును దాల్చక పోయినను బొంబాయి ప్రభుత్వమునా రి విద్యావిషయమున నిదివరకే కొంతచేసి యున్నారనియు పిచ్చెసంతలో లోపము లేకుండ యింకను చేయగలదనియు నాకు నమ్మకము కలను.

ముగింపు

ఈ మహమ్మదీయ రాయబారులను నే నెంతో సంతసముతో కలిసికొని చు హమ్మదీయ మతస్థులకును సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారికిని మనము కోరునట్టి స్నేహ సంబంధముకలదని ధ్రువపరుప గలిగితిని తుదకు మరియొక సారి చెప్పనిండు. హిందూ దేశ మహమ్మదీయులు ఇస్లాములో నొక ముఖ్యభాగమై యున్నారు. మహమ్మదీయమతముందు గల సుప్రసిద్ధ సిద్ధాంతముల కన్నింటికిని మీరు తగియున్నారని అనిపించుకొనవలెను.

సులభ సాధ్యములు కాకపోయినను మేలైన ఫలములొసంగగల మాడువిషయములనుగూర్చి మిమ్ముల నడుగుచున్నాను. మీమతమునకు మీదేశమునకు మీమనస్సానికి మీరు స్వాధీనుగా ప్రవర్తించవలెను. ఈ మాడుసిద్ధాంతములైనను వ్యప్తి నుంచి పట్టుదులతో పనిచేయగలిగినయెడల జీవితరహస్యమునకు దరిజేరి మానవసాధారణత్వమునకు వలయు పనులను మీరు నిర్వహింపగలరు.

పూనా సుబర్బన్ మ్యునిసిపాలిటీ సన్మాన పత్రము

రాజప్రతినిధిజవాబు

గజేష్ఠిందు, జూలై 28:—పూనా సుబర్బన్ మ్యునిసిపాలిటీవారు 28 తేదీ బుధవారమునాడు పూనాయం దొసంగిన సన్మాన పత్రమునకు రాజప్రతినిధి యిట్లు జవాబు చెప్పెను:—

ఆర్యులారా, మేము పూనాకు వచ్చిన వెంటనే మీరు హృదయ పూర్వకముగ పేటికయం దుంచి మాకొసంగిన సన్మాన పత్రమునకు ఇర్రివ్ ప్రభుత్వ తరపున నాతరపునను మీకు వందనము లర్పించుటలో నేను మామూలు ధోరణి ప్రకారము మాటలనుపయోగించుచున్నానని మీరనుకొనవచ్చు. సార్వభౌముని ప్రతినిధిగారి హిందూ దేశములో వేర్వేరు ప్రదేశములకు పోవునది చారిత్రాత్మక మైనట్టియు ప్రకృత సంబంధమైనట్టియు చిత్ర దృశ్యములను చూచుటకు కాదు. అట్టి వెన్నియో హిందూ దేశమున కలవు. కాని నేను తిరుగునది పొలము దున్నుకొను వ్యవసాయ దాదనికిని బజారులో తిరుగు పరదేశీయునికిని గప్పదురితి జీవితము యొక్క దిన సమస్యలను తెలుసుకొనుట కొరకై యున్నది. 80 కోట్ల ప్రజలను పాలించవలసిన బాధ్యత నాయం దున్నదని నేను తలంచినకొద్ది వారు జీవములేని కొయ్యలుగారనియు వారలను నావలెనే జీవజంతులనియును వారికిని వ్యక్తిత్వము కలదనియు వారి జ్ఞేనుములను కాపాడవలసియున్నదనియు తోచుచున్నది.

ఈ యాలోచనలోనున్న నాకు మీ ప్రేమతోగూడిన మాటలను వినుటకెంతయు సంతసము గొల్పుచున్నది. విద్యారా మ్యునిసిపాలిటీ ప్రజలతో కొంచెము పరిచయము కలిగినది. ఈ స్వల్ప పరిచయము చేతనే నే నిచ్చటనుండి వెళ్లక పూర్వము మీకు కావలసిన వాని నన్నింటినిగూర్చి తెలుసుకొన గోడ్చుచున్నాను.

మీ ముగిసి పాలిటివారికివరలోగావించియుండినదాని తో మీరు సంక్రమిస్తే నీలు గా తెలిపియున్నాను. అభివృద్ధి విషయమున మీరు మంచి ఉత్సాహమును గనబరచుచున్నారని. ముందు సంతివారి అభివృద్ధివిషయము నగరనిర్మాణముకంటె మించినదనిలేదు. ఇందు మంచిస్క్రీమును తయారుచేయవచ్చును. మీ ముగిసిపాలిటిలోనే గొప్పగొప్ప భవనములున్నవని మీరు చెప్పుచున్నారు. మీ సహేతుకమైన గర్వమునకు నేనానందించుచున్నాను. కాని అందర సభనములందు నివసించజాలరు. మీ నగర నిర్మాణ స్క్రీములో మీరు అందరికీపునకు మాట్లాడుచున్నారని నేనుతలచెదను. మీ మునిసిపాలిటీ యందున్న ప్రతివీకిని ఎంతవృద్ధిమైనదైనను ఒక్కొక్క గృహమును నిర్మించి యొసంగగలిగినప్పుడే మీరునిజముగా గర్వింపవలసియున్నది. ఈ విషయమున మీకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు తగినసాయమును చేయవలసి నమ్మెదను. ఈ విషయమున ప్రభుత్వము వారి పూర్వ సహాయమును గూర్చియు గవర్నరు గారిసహభూతిగూర్చియు మీరు గావించిన ప్రశంసయే చాలు. ఈ విషయమున బలమైన సహాయము కావలయుననిన ప్రభుత్వమువారి తరపునగాని సానిక సంఘముల తరపునగాని కేవల వ్యక్తుల తరపునగాని సహాయము చేయగలిగినవారందరును కలిసి సహాయము చేయవలెను. ఇట్లు పరస్పరసహాయము లేదని ప్రతియొక్కొక్క సంస్థయొక్కొక్క పనియు నిష్ఫలమునకు. ఇవన్నియు కలిసి పనిచేయ గలిగినప్పుడే ఎట్టియాటకములైన దాటిపోగలుగుదుము. స్థానికాభిమానము విశేషముగానుండేనని సమిష్టిగాభివృద్ధిపొందజాలము. విద్యాసౌకర్యములు విరివిగావ్యాపించుచుండుటచేతసానిక, జాతీయ జీవనమునకు పునాదులను వేయగలుగుచున్నారని నాకు సంతసముగానున్నది. హిందూచేతభాషాభివృద్ధి యంతయువీనిమీదనేఆధారపడియున్నది గావున నేను మీ ప్రయత్నముల నభినందించి మీకు జయము కలుగవలెనని కోరుచున్నాను.

ఇన్స్ ప్రెక్షియన్ నేను ను మీ పట్టణమునకు మొట్టమొదటిసారి వచ్చినపుడు మీ రొసంగిన హృదయ పూర్వకస్వాగతమునకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నామని మరియొకసారి చెప్పుట తప్ప యిక్కడ నేను చెప్పవలసినదిలేదు. (అ. ప్రె.)

రాయలకరంసికమీషనురిపోర్టు
ఏకకాలమున ఆగస్టు 4-వ తేదిన ప్రకటింపబడుచున్నది, జూలై 28:— రాయలు కరంసీ కమీషను రిపోర్టు భారతదేశమందు ముఖ్యస్థానములలో ఏక కాలమున ఆగస్టు 4-వ తేదిన యుగవారమునాడు ప్రకటింపబడును. ఆగస్టు 8-వ తేదిన ప్రచురింపబడును. (అ. ప్రె.)

శ్రీ దుర్గా యమెచ్చార్లు
బె జ వా డ
రాజమహేంద్రవరం శ్రీకృష్ణ సినిమా హాలులో
కనివారం రాత్రి 9-30 గం
రామ దాసు
ది 1-8-26 ఆదివారం సాయంత్రం 6-30 గం-లకు
రాధా కృష్ణ
రామదాసు } బ్రీ శ్రీ యడవల్లి నూర్యనారాయణగారు.
కృష్ణుడు } నాట్యచార్య.
రాధ } బ్రీ శ్రీ పారుపల్లి శుబ్బారావుగారు
కళిండు }
కారడుడు } బ్రీ శ్రీ సంతివద్వాక్ అద్దంకి రామమూర్తి గారు.

కనిగిరి డి. ము. కోర్టు
స్థాలు 980/1926
వాది:—సంగుబాట్ల పిచ్చయ్య
ప్రతివాది:—ఘోళిపాళ వీరయ్య
యీ నెంబరు డిక్రీ అమలులో ప్రతివాది తాలూకు చాకిరేవులోపూడే భూములు జప్తికాబడి యేలముకు వచ్చియున్నవి. వాది పాటల పిట్టిమను, యాలం ఆక్షేపణకుగాను 15-8-1926 వాయిదా వేయబడియున్నది. ఆక్షేపణ వుండేవారు ఆరోజు కోర్టులో ముఖవిచేసుకొనవలెను.
క ని గ రి } వెన్నెలగంటి గోపాలరావు
8-7-1926 } వాది పిట్టడు.

కలకత్తా కార్పొరేషనుమహమ్మదీయ సభ్యుల రాజీనామా

బోజ గోపాలస్వామిగారి తీర్మానము
కలకత్తా, జూలై 26—కలకత్తా కార్పొరేషనుయొక్క మహమ్మదీయ సభ్యుల పదిహేనుమంది రాజీనామాలు నిచ్చిరి. నేడు జరిగిన కార్పొరేషనుసభయందు దీ సమస్య కొంతవరకు బరిష్కరింపబడెను. మహమ్మదీయ డిప్యూటీమేయరు వర్తమానము విచారించుటకు ప్రత్యేకముగా కార్పొరేషను నియమించిన కమిటీ క సమితి జూలై 15 మంది మహమ్మదీయులు రాజీనామాలు దాఖలు చేసిరి. పరిష్కారము నిమిత్తమీ విషయము రెండుసార్లు వచ్చెను. కాని సంక్రమితముగబరిష్కరింపబడుటకు సమావేశములు నిల్చుకేయబడెను. ఈ లోపునరాజీప్రయత్నములు జరిగెనుగాని బాధము లేకపోయెను. రాజీనామా 15 మంది మహమ్మదీయ సభ్యులలోను 12 మంది సభ్యులుమేయరు నకు దిగువ వివరించిన ఉత్తరము (నాసిరి) — “డిప్యూటీ మేయరుపై మోపబడిన నిందల దెలిపినచో రాజీనామాలు విషయమై మేము పునరాలోచనము గావించెదము.”

సి. సి. బిశ్వానుగారి తీర్మానము
పదిహేను మంది మహమ్మదీయ సభ్యుల రాజీనామాలు అంగీకరింప వలసినదని సి. సి. బిశ్వానుగారు నేటి కార్పొరేషను సభయందు ప్రతిపాదించిరి. వీరు రాజీనామా నిచ్చినవృత్తి నుండియు పరిస్థితులందు విశేషముగ మార్పు కుటల్లేదనియు, డిప్యూటీ మేయరు వర్తనము విచారించనిది నిందల ఆరోపించు స్థితియందు ప్రత్యేకముగ నియమించిన కమిటీకి సాధ్యముగాదనియు బిశ్వానుగారు వచించిరి.

డిప్యూటీ మేయరుపై మోపబడిన నిందలను రహస్యముగ దెల్పినయెడ, మహమ్మదీయ సభ్యులు రాజీనామాలు విషయమై తిరిగి విచారించెదరని ప్రాసనట్లు మేయరు చెల్పెను.

రాజీనామాలు విషయమై తిరిగి ఆలోచింపబడునని ప్రాసన మహమ్మదీయ సభ్యులతో చేరిన ముగ్గురు మహమ్మదీయ సభ్యుల రాజీనామా అంగీకరింపబడుటకు తీర్మానింపబడెను.

డిప్యూటీ మేయరు ప్రవర్తనమును విచారించుటకు నియమింపబడిన ప్రత్యేకపుకమిటీ రాజీనామాలు విషయమై పునరాలోచన జేసెదమని చెల్పిన 12 సభ్యులను కమిటీ సమావేశమునకు బిలిచి యేమయ్యెమై కమిటీ విచారించునున్నచో మహమ్మదీయ సభ్యుల సంక్రమితరకు రహస్యముగ చెల్వలయుననియు ఈలోపున రాబోవు సమావేశమువరకును 12 మంది రాజీనామా సమస్య విచారణ ఆపుజేయవలయుననియు సి. సి. బిశ్వానుగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి.

ఈ తీర్మానములపై పరస్పరవర్ష జరిగెను. ఈకార్యక్రమమును, పరియోజనగాదని స్వరాజ్యేతర సభ్యులు ఆక్షేపించిరి. ఏమిజరుగుచున్నదియు ప్రకటింపక గూఢముగనుండుట, ఆక్షేపణయముగను, పరిహాసాస్తవముగను, అగౌరవముగనున్నదని వారు చెల్పిరి. ఈ రిమార్కులకు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు గినిసి రహస్యముగ నేమియు జరుగుటలేదు.

తుదకు బిశ్వానుగారి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి నాగపూరు విందు

‘హితవాద’ పత్రిక విమర్శ
నాగపూరు, జూలై 28:— నాగపూరులో ప్రభుత్వ మందిరమున రాజప్రతినిధికి సంగబడిన విందులను గూర్చి ‘హితవాద’ పత్రిక విమర్శించు, అరాష్ట్రమునందు ప్రభుత్వకాళాధికారులనల్లురు భారతీయులును నూవారల నెనడిగిని వింటునకాష్ట్ర నింపలేదని చెల్పుచున్నది. ఇట్లుకేయటకు పరియోజనకారణమును చెల్వవకున్న యెడల అట్టివిందులలోనికి భారతీయులకు కాళాధికారులను పిలువకుండుట వర్ణద్వేషమునకు తార్కాణమున నయము. (అ. ప్రె.)

కూలీ హత్య

ముద్దయి విడుదలై తిరుగ అరెస్టగుట
కలకత్తా, జూలై 28:— జగన్నారాయణయ్యను విల్లు కూలీ హత్య గావించిన దెబ్బనగాను విడుదలచేయబడి నిన్న మరల డెయిలీయవగు వారంటుపై ఎర్రెట్టు చేయబడిరి. రెంగా రీపత్రిక జిల్లా క్షాత్రాధికారి తిరుగ అరెస్టు చేయించి రని తెలిసికొనినది. నెడున్నకోర్టులో విచారణ గాగలదు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయిశిశునరక్షణచట్టము

ఆచరణలో బెట్టువలెనని స్త్రీలు కోరుట
ఒక బహిరంగసభ

బొంబాయి, జూలై 28:— 1925 ఫిబ్రవరిలో పిల్లల సంరక్షణ చట్టము రాజ ప్రతినిధి అంగీకారమును బడెను. అచట్టము ప్రకారము దిక్కులేని పిల్లవానిగాని, హింసించబడు పిల్లవానిగాని దొంగవాని చేతకైన పిల్లవానిగాని, దొంగలతో జేరువానిగాని, వ్యభిచారులతో దిగునవానిగాని అక్కడనుండి తొలగించి భద్రమగు స్థానమున కేసు విచారణ యగువరకు నుంచుటకు పోలీసు ఆఫీసరుకు లేదా నిబంధనలప్రకార మధికార మియబడిన వానికిని హక్కు గలదు. విచారణయైన పిదప ఆపిల్లవాడు ఉపద్రవకరముగ స్థితిగతులలో నుండవట్టు రుజువును నెడల ఆపిల్లవానిని ఏసంస్థకుగాని లేదా కోర్టువారు పిల్లయందు దానికిగాని ఒప్పగించవలెను. ఇంతగాక పిల్లలయెడ నేరముల జేసినందులకుగూడ కొన్నిశిక్షలు చట్టమునందు విధింపబడినవి. ఇంతవర కీచట్టము నాచరణలోనికి దెచ్చుటకు ప్రయత్న మేమియు జరుగలేదు. అందుకని కొంతకాలముక్రింద స్త్రీ వ్యాయ విచారణకర్తలు ఒక బహిరంగసభ జరిపి వెంటనే చట్టమునందు కొన్ని నెక్షనలను ఆచరణలో బెట్టువలెనని అభిప్రాయమును దెల్పిరి. అప్పటినుండియు బొంబాయిలో చాల సాంఘికసంస్థ లీషమస్యకు బలపరచుచుండ ప్రజలపై నాకర్షించెను. ఈ ముఖ్యులగు సాంఘికశాసనము నాచరణలో బెట్టి బొంబాయి నీవిషయమున మద్రాసు కలకత్తాలో సమానము జేయవలెనని ఆందోళనము జేయుటకై 25 సంఘసంస్కారముల యాజమాన్యమున యం. ఆర్. జయకరుగారి అధ్యక్షత నొకపెద్దసభ జరిగెను. ఈ సభయందు కే. నటరాజన్, మిస్ కాశ్మరై నడేవిను, బస్సెరీగారు, యస్. యస్. శుల్కర్, నాసతి మున్ననూరుప న్యసించిరి. వీరందరును ప్రభుత్వము నీచట్టము నాచరణలో బెట్టి బొంబాయిలో ని పిల్లల నురక్షింపవలెనని కోరిరి. మిస్ జేవిను బొంబాయి ‘నీలికరువు ప్రదేశము’ అని వర్ణించెను. ప్రభుత్వమువారు, డెబ్బులేదనియు సరియైన సంస్థలు పిల్లలను రక్షించుట లేదనియు నాకు జెప్పవచ్చుగాని యిదివ్యయముత్యములుగా ‘అమితభూగర్వయము’ అని ఒకఉపన్యాసకుడు జెప్పెనయెడల పోయినదానివలన జెయ్యవలసిన రణలో బెట్టునెడల ప్రతిమవత్తులను పోషించుటతో సరిపోవుచున్నది. ఈచట్టమునాజుల అందుకు సరిపోవునటుల సంరక్షణ సంస్థలనుసాపించుటకు తగిన డెబ్బు నొసంగ గలరు.

అంతట చట్టమును వెంటనే ఆచరణలో బెట్టువలెనని యు, ముఖ్యముగ చట్టములో, రెండునూడు భాగములను పిల్లల నుండరాని చట్టనుండి మాట్లాడకుండ తీసికొనివచ్చుటకు సంబంధించినవాని నాచరణలో బెట్టువలెననియు తీర్మానములు గావించబడెను. ఈచట్టము సరిగా పనిజేయుటకు తగిన చర్య దీసికొనుటకును గూర్చి ఆలోచించుటకై, పిల్లల సంరక్షణమునం దభిమానము గల సంఘములను వ్యక్తులను ప్రాతినిధ్యము గల ఒకకాన్ఫరెన్సు జరుపవలెనని ప్రభుత్వమును గోరుచు తీర్మానింపబడెను. (అ. ప్రె.)

కరాచీ విద్యుచ్ఛక్తి

కరాచీ, జూలై 28:— కరాచీలో విద్యుచ్ఛక్తి చార్జిల నెక్కువజేసినందువలన రెండు నెలలనుండియు నందల కొలదినుండి దానినాసి కిరణసాయము దీపముల కాదుకొనయంది. నేడు హరిచంద్ర విష్ణుశాస్త్రి ఎం. యచ్. పి. నాగి ఆగ్ర్య మ్మతావొక అసమితిసభగావించి తీర్మానములు గావించబడెను. (అ. ప్రె.)

రు 62950 లు పోవా

బారిష్టరు జడ్జిపై దావాచేయుట
కలకత్తా, జూలై 28:— బారిష్టరు య్. బి. నో. మిత్ర గారు వ్యాయమూర్తి రాయ బహదూరు ద్వారాకానా చక్ర వర్తిగారిపై రు 62950 లు దావాచేసెను. నేటికి తీర్మానమునకు రాగా కేసు ననంబరు 16 కు వాయిదావేయబడెను. (అ. ప్రె.)

రోమహరి కబ్బి 1-కి రు 0-5-0

ఈ భస్మమును నీటిలో కలిపి పట్టించిన పోయలలు రెండు నిమిషములలో మెండుంటు దాటిపోవును. దీనివలన పరము నలు పేర్కెను. మహాయోగియగు, ఈ పాటల పోయలలను అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్ర నాటకలోకము

శ్రీ శతావధాని కాశీ కృష్ణాచార్యులవారి సంభాషణలు

ప్రయత్న విచారము

ప్ర:—అనన్యత్వ (రామత్వం) మూర్తి ప్రమాత్మక మేకదా? (నటునిజాచి నటుమకాను ఇతడు రాముడు లక్ష్యణుడు మున్నగువారలకు అన్యత్వం కాదు అని సభ్యుడు గ్రహించుట ప్రమాదకారకమని యర్థము.)

ఉ:—ప్రమాత్మకమే.

ప్ర:—ఎట్లు?

ఉ:—ప్రమయగు నటత్వజ్ఞానముచే భ్రమయగు రామత్వాదిజ్ఞానము నివృత్తమగుటచేత. (ప్రమయగ యథార్థ జ్ఞానము ప్రమయనగ అయథార్థ జ్ఞానము.)

ప్ర:—ఈ భ్రమ యత్నితము? (దేనివలన కలిగినది.)

ఉ:—ప్రయత్న సిద్ధము.

ప్ర:—ప్రయత్నము యత్నితము? (ఎవరిది)

ఉ:—ప్రయత్న ఫలమున కెరు కారణమో, తత్ఫలము.

ప్ర:—కారణ మెవరంటిరి?

ఉ:—నటుడని, మీరేగదా యంటిరి.

ప్ర:—మార్గాంతరముచే, నెట్లు చెప్పవచ్చును?

ఉ:—ప్రయత్నమునకు, ఫలము ముఖ్యముగా నటక ర్తృకమని. (నటుడే కర్త కాగలది, అని

ప్ర:—ప్రయత్నము సభ్యనిష్ఠము కాగూడదా?

ఉ:—కావచ్చును.

ప్ర:—కాగూడ దంటిరిగదా?

ఉ:—ఇది కాగూడదంటిరి; యేప్రయత్నమును కాగూడదని యెవరిని?

ప్ర:—ఈప్రయత్నమే, సభ్యులయం దాదిష్టమగుచో నేమగును? (అదిష్టమనగా ఒకధర్మమును కొట్టివేసి దానిచోటు న వచ్చిచేరు అన్యమగు ధర్మము.)

ఉ:—సభ్యత్వము స్థానమున, నటత్వమును వారి యం దాదిష్టమగును.

ప్ర:—ప్రయత్నము, ప్రయత్న ఫలమున ఒకరియం దుండ గూడదా? (ప్రకృతమున)

ఉ:—ప్రయత్నమును, ప్రయత్న ఫలముతో పాటు, (అట్లగుచో) నటత్వమును, సభ్యత్వమునుమాత్రము ఒకరియం దుండ గూడదా?

ప్ర:—ప్రయత్నము నటకృత్వమగుచో, తత్ఫలము నటభోగ్యము కాకూడదనియూ తమ యభిప్రాయము?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—అందుగల వైరుధ్యమేమి?

ఉ:—(రెండును) విరుద్ధధర్మములకు గల వైరుధ్యమే!

ప్ర:—వాటికి సాహచర్యము సర్వత్ర దూషితమా?

ఉ:—ఇట్టి ధర్మమునకు చెందినపుడు, సర్వత్ర దూషితము. (నట సభ్య ధర్మములు)

ప్ర:—ఇట్టి ధర్మభేదము యెవరికి గోచరించినపుడు?

ఉ:—సభ్యులకు.

ప్ర:—ఏధర్మము మాత్రము గోచరింపవలెను?

ఉ:—ఏధర్మము అభివేయపాత్రమధర్మమో ఆధర్మము.

ప్ర:—నటుని ప్రయత్నమునకు గల ధర్మము నేమందురు?

ఉ:—ఆధార్యత్వమని. (ఆధార్యత్వమన ఒకలక్షణము అచట లేకుండునపుడు దానిని లుచ్చచే సంకల్పించి వ్యవహరించుట)

ప్ర:—కాన నీధర్మము స్థితికృతమనియో?

ఉ:—(అదియను) అగును.

ప్ర:—కాన సభ్యధర్మము నటునియందు నిషిద్ధమని యర్థము?

ఉ:—నటుడు, తత్త్వన్నాటకముల, అనసరమున బట్టి సభ్యధర్మమును వహించునపుడు తప్ప (అనగా నటుడు సభ్యుని పాత్రను Hamlet, ఉత్తర రామచరిత్ర, వంటి చోట్ల అంతర్నాటకముల ధరించవలసిన చోట్లను తప్ప).

ప్ర:—అప్పుడు మీరు నెలవిచ్చిన ధర్మసాంకర్యములేదా?

ఉ:—సాంకర్యమాలమగు విరుద్ధధర్మము, నిషిద్ధమగు యుండ సాంకర్యమేద?

ప్ర:—అట్లగుచో నాటినియందు నటత్వము లేదందురా?

ఉ:—అతనియందు తప్ప, తక్కిన నటులయందు మీరు లేదందురా?

కాశీవార్తలు

(ఆంధ్రపత్రికా విలేఖరి)

కాలమానము

కాశీ, జూలై 25:—ప్రతి సంవత్సరమును ఈపాటికి వర్షములు బాగుగామరియు మంచుడివి. కాని ఈ సంవత్సర మింత వరమును మంచువానలు కురిసియుండలేదు. గంగానదికి నీరు కొంచెము తగిలినది. ఎండ లధికముగా నున్నది.

విశ్వవిద్యాలయము

ఈ విద్యాలయము తెరచి 15 దినములైనది. విద్యార్థులు చేరుచున్నా గుకాని ఈ సంవత్సరముసంఖ్య నిరుత్సాహముగా నున్నది. స్త్రీ విద్యార్థినులకొరకై ప్రత్యేకముగాకట్టబడిన వసతిగృహము బాలురకొరకై ఉపయోగించుటచే స్త్రీవిద్యార్థి కులను ఎక్కువనుండుని జేర్చుకొనుటకు వీలునలుగ లేదు. అప్పటి రిని బాలురకు వసతిగృహములు సరిబోలేదు. వ్యాయామ శాఖ లన్నియు ఏర్పరుపబడినవి.

కడచిన సంవత్సరము పరీక్షలో కృతాగ్రతనవారిలో మన ఆంధ్రు లొకరు మైనింగు అండు మెంటల్జి మెంటల్జి సంవత్సరములో అగ్రస్థానము పొందిరి. బి. యస్. సి. పరీక్షలో 4 రు ఉన్నత స్థానములలో గలుపొందిరి.

ఇంకొకరు యిక్కడ నృత్యశాస్త్ర శాఖకు ప్రధానోపాధ్యాయుగానుండిన ఈనామదారుగారికి శైలపుటపూర్వము మతిస్థిరత తప్పటచే వారిస్థానే మరియొకరిని నియమించిరి.

వా రింకను తన స్థానము నలంకరించలేను.

సభలు

ఈ దినము లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకుగారి నిర్వాహ దినమగుటచే శ్రీయుతులు పండిత మనమోహన మాలవ్యా క్షిప్తిపాలు గృహ మెదలసవారు, సభచేసే తిలకు వహితముని గుణములను విద్యార్థులకు దర్శింపజేసిరి. మాలవ్యాగారు తిలకుగారిని గురించిమాట్లాడుచు ఆయన త్యాగశీలత, దేశభక్తి, అపారమైన విద్యమెదలసన వన్నియు ఒక్క వ్యక్తిలో నేకమైనవనియు ఆయనకుండు పాండిత్యము చెప్ప నలవికాదనియు నిరంతరమును దేశమునకే తన కాలమును దార్జ్యమును ధారపోయుచున్నను గీతారహస్యము, ఓరి యెక్ మెదలస ను ద్ధం ధ ము ల ను వ్రాయుటకు సావకాశముకలగజేసికొని దేశమునకు మహాపశుకారమునర్పించియు ఇదివరకు ముద్రితములైన గ్రంథములే గాక వేదాంగ జ్యోతిషమును నూతనగ్రంథమొకటి ఇంతవరకును ముద్రితముకాలేదనియు అది యిప్పుడు వెలువడినదనియు శైలవిచ్చిరి. తమ యుపన్యాసమును ముగించుటకుపూర్వము ఇక్కడ విశ్వవిద్యాలయములో చదువుచున్న బాలురందరును ఆమహానుభావుని ఆదర్శముగా నుండుకొని ఆయనవలె గొప్పవారగుటకు ప్రయత్నించుడని యుద్బోధించెను. అనంతరము ప్రధానాచార్యులగు గృపులు లోకమాన్యుని గొప్పతనమునుపొగడి విద్యార్థులందరిని ఆయన యాదర్శప్రకారము నడచుకొండని ప్రోత్సహించెను.

సాయంకాలము శ్రీయుత మాలవ్యాగారు వేదవ్యాసుని గురించి ముచ్చటించిరి. సాయంకాలము 4 గంటలకు విశ్వవిద్యాలయములోని ఆంధ్రులసంఘము ఈ సంవత్సరమునకు ప్రథమ

ప్ర:—ఉన్నదనియే యందును.

ఉ:—అయిన వారియందు నటత్వమేయుండిన రామత్వ మెచటనున్నది?

ప్ర:—రామత్వము మన యనుభవమును; నటత్వము వాని యనుభవమును.

ఉ:—అట్లే సభ్యత్వము (సభ్యకేవలము ధరించిన నటునియందు అని యర్థము.) మనయను భవముందును; నటత్వము వాని యనుభవముందును.

ప్ర:—రెంటికిని పోలికయెట్టిదని నమ్మును?

ఉ:—రామపాత్రను ధరించిన నటునకును; సభ్యపాత్రను ధరించిన నటునకును, గల పోలిక వంటిది యనవచ్చును.

ప్ర:—నటధర్మము సభ్యధర్మముతో నెట్లు సహచారమొనర్చును?

ఉ:—నటధర్మము రామధర్మముతో నెట్లు సహచారమొనర్చును?

ప్ర:—రామత్వము స్ఫురింపుచుండ అన్యధర్మ సహచారమేద?

ఉ:—సభ్యత్వము స్ఫురింపుచుండ మాత్రము అన్యధర్మ సహచారమేద?

(ఒకవిలేఖరి)

సమాకల్యమైనది. సభకు 80 సభ్యులు హాజరైరి. శ్రీయుత ము, ముద్రాపూర్ణముగా రగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. రాబోవు సంవత్సరమునకు యీ క్రిందివారిని కార్యనిర్వాహక సంఘము నకు అధికారవర్గము సభ్యులుగా ఎన్నుకొనిరి.

అగ్యతులు వ. శి. కామగారు

ఉపాధ్యక్షులు కా. కొండయ్యగారు బి. యస్. సి.

కోశాధికారి కం. నారాయణమూర్తిగారు

కార్యదర్శి పం. గోపాలరావుగారు

సభ్యులు 1 చింతలపాటి రామచంద్రరాజుగారు

2 మె. వ. గోపాలంగారు

3 వి. జి. యమ్. రాజుగారు

4 మ. జగన్నాథరావుగారు

5 పత్తి నారాయణరావుగారు

తీర్మానములు

ఈ సభవారు విశ్వవిద్యాలయములో ప్రథమతరగతిలో ను తీర్చులైన ఈ క్రిందివారికి బహుమతుల నిచ్చుటగాను రు 10 యిచ్చుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

1 మా. లక్ష్మీనారాయణగారు ఎం. యల్. సి.

2 పం. గోపాలరావుగారు బి. యస్. సి.

3 కం. నారాయణమూర్తిగారు మైనింగు ఇంజనీరింగు.

4 వి. జి. యమ్. రాజుగారు ఇంజనీరింగు.

2. సభ్యత్వమునకు చందా సంవత్సరమునకు రు. 2. ఒక మారుగాని అర్ధసంవత్సరమునకు 1-0-0 పా॥ గాని ఇచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

3. ఈ సభవారు శ్రీయుతులు కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావు పంతులుగారిని, ముట్నూరి కృష్ణారావు పంతులుగారిని తమ ఆంగ్రహపత్రిక, కృష్ణాపత్రికలను ఉచితముగా తమకు పంపమని కోరుచున్నారు.

4. ఈ సభవారు వినాయక చవితి పండుగకు సభ్యులందరును కలిసికొనుటగాను తగిన వీర్వాణులుచేయుటకు కార్యదర్శిగారిని కోరడమైనది.

అనంతరము నిరుత్సాహసంవత్సరము కార్యనిర్వాహకవర్గము వారు చేసినపనికి వారి నెంతయు క్షామించుచు, వందనము లర్పించిరి. అగ్యతులు తమ అంత్యోపన్యాసములో విద్యార్థులందరిని సభ్యులుగా జేరుటకు ప్రోత్సహించుచు, దూరదేశమువచ్చి నభిరుకుగాను సోదరభావమును మరింత బలపరుపవలసిన అగత్యమున్నదనియు, దేశభక్తియు, పరోపకారతయు ఆదర్శములుగా నుండుకొని పనిచేయవలసినదని కోరుచు సభ ముగించిరి.

మంగళగిరి

(స్వకీయవిలేఖరి)

అల్పాహారవిందు

రెండుసంవత్సరములపైనుండి యిచట రైల్వేస్టేషనుమా ప్తరుగానున్న శ్రీమాన్ పి. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు యీ నెల 19 వ తేదీన యిచటనే సర్వీసులోనుంచి రిటైరైనారు. వారి గౌరవార్థమై పురజనులు వర్తకులు వారి తాబేలు గలసి 25 వ తేదీన స్టేషనులో రాత్రి ఏడుగంటలకు అల్పాహారవిందు గావించిరి. ఇద్దరు అసిస్టాంటులుగలసి ఒకసవరను బంగాలుకుం గరమును బహుమతిచేసి వారి కృతజ్ఞతను నెల్లడిచేసిరి. సభ రాత్రి 10 గంటలకు ముగిసెను.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము-టీపార్టీ

తెజవాడనుండి ఒకవిలేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ కార్యాలయము నూచిన భవనమున ప్రవేశించు సందర్భమున నానారావు చాచరిగారిచే యూనివర్సిటీ క్లబ్బువారికి ఆవరణమునందు టిపార్టీ యేర్పాటు చేయబడెను. ఉపాహారానంతరము సభ్యులందరు కమిటీరూపములో సమావేశమై కొంతకాలము సంభాషణలతో గడిపిన తరువాత సి. కేశవరావుగారు 'మొంకి' పాటలను కొన్నిటిని పాడిరి. పి. పి. రెడ్డిగారు 'సాహితీలో నుండి 'పిలక' అను రసవంతమున కథను చదివిరి. కడపట అభిధులతధర్మన కృతజ్ఞత తెలుపుచు కె. యాశ్వరథనర్థుగారు 'పిలక'లను వివర్ణించుమని యుద్బోధించిరి. తర్వాత ఫలితము కట్టిననట్లు నూచిన లగపడుచున్నది. (విలేఖరి)

వృత్తాంతలేఖలు

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసుసంఘము - దొంగతనము

జూలై 27:— ఈనెల 25 తేదీ నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసుకార్యాలయమున రెండువందల డబ్బెబిరుపాయలు కొళం నోట్లు, దొంగతనము జరిగినది. విచారణ జరుగుచున్నది.

మునిసిపల్ స్వరాజ్యపార్టీ

రానున్న మునిసిపల్ ఎన్నికలకు అభ్యర్థుల నియామక ముగూర్చి నిశ్చయించుటకు నిన్న 26 తేదీ సాయంత్రము వైపార్టీ సభ్యుల సమావేశము జరిగెను. అభ్యర్థుల నియామకము సదరువారు లేటుపేయర్ల అభిప్రాయములు కనుగొనుటకై నిలుపదల చేయబడెను.

ఎన్నికలు త్వరలో రానున్నవి గాన అభ్యర్థుల నియామకమును శీఘ్రముగా జరుపుట ఉత్తమమని పురజనుల కోరుచున్నారు.

మహమ్మదీయ లిటరరీసంఘము

ఈసంఘముయొక్క 15 వ వార్షికోత్సవము ఈనెల 25 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము నెల్లూరు కలెక్టరు కచ్చేరికి పడమటెదిక్కునందుండు ఈ సంఘకార్యాలయమున జయప్రముగ జరుపబడెను. హిందువులు, మహమ్మదీయుల సేవలు, పత్రికాప్రతినిధులు, బాలురు, యువకులు, వృద్ధులెల్లరును విచ్చేసి మిగుల ఉత్సాహమున ప్రదర్శించుట జరిగెను. మద్రాసువాసులు ఉర్దూభాషయందు ప్రకటింపబడుచున్న 'అజ్జర్ హింద్' పత్రికాసంపాదకులు నగు జనాబ్ మాల్వీ అబ్దుల్ లతీఫ్ సాహెబ్ ఫోకి గాడను, ధనిమలును, ఉదారస్వభావులును, సంఘసేవానిరతులును అగు జనాబ్ సి. అబ్దుల్ హాకిమ్ సాహెబు బహుమార్ గారును సభ సలంకరించియుండిరి.

ఈ లిటరరీ సంఘాధ్యక్షులు శ్రీయుత ఆమంచర్ల కృష్ణరావువంతులు (యం. యల్. సి) గారు కోరినమేరకు జనాబ్ సి. అబ్దుల్ హాకిమ్ సాహెబు బహుమార్ గారు ఈసమావేశమునకు అధ్యక్షత వహించిరి. అంత ప్రార్థనలతో సభ ప్రారంభమాయెను. అధ్యక్షులవారికి సన్మానప్రతి మొసంగబడెను. మాల్వీ లియాకత్ ఉనేక సాహెబుగారు ఉర్దూభాషయందు కొన్ని పద్యముల జదివిరి. పిమ్మట కార్యదర్శులు జనాబ్ షైయద్ ఖాదర్ అలీ సాహెబుగారు గడచిన వత్సరకార్యనివేదికను చదివిరి. నివేదికయందు పొందుపరచబడి, ఈసంఘమువారి సర్వసాంఘిక సేవ అత్యుత్తముగనుండెను. ఈసంఘమున 190 మంది సభ్యులు గలరు. గడచినవత్సరమున 7 సామాన్యసమావేశముల నేర్పించి, అనేకవిషయములగుర్చి చర్చించిరి. ఈసంఘము వారు రాజకీయవిషయములయందు బేలాటిజోక్యమును పుచ్చుకొనుటలేదు. మహమ్మదీయులయొడ విద్యావ్యాపకము గలిగించి వారిని వృద్ధికిరెచ్చి, దేశసేవానిరతులుగ జేయుటయే వీరి ఆశయము.

వీరు 1911 వత్సరమునుంచి, మహమ్మదీయబాలురకు ఉచితముగ, తమ ప్రాచీనసాంప్రదాయముల ననుసరించి విద్య నేర్పుటకై, యొక 'మదరాసా' స్థాపించి యున్నారు. గడచిన వత్సరమున 138 బాలురు ఆపాఠశాలయందు విద్యాభ్యాస మొనర్చుచుండిరి.

మరియు ఉర్దూప్రస్తక భాండాగారమును, పతనమందిరమును కార్యాలయముననే నెల కొల్పి యున్నారు. అచ్చట మూడు ఆంగ్ల దినపత్రికలును, రెండు ఉర్దూ దినపత్రికలును, ఆంధ్రదినపత్రిక, మరికొన్ని మాసపత్రికలు, శాసనసభ రిపోర్టులు మున్నగునవి తెప్పించుచున్నారు. ప్రస్తక భాండాగారమున 377 ఉర్దూగ్రంథములు గలవు. వీర విద్యార్థులకు కొన్ని ఉపకారవేతనములనుకూడ నొసంగుచున్నారు. 10 విద్యార్థులకు ఉపకారవేతనములొసంగి ఉన్నతపాఠశాలలయందు విద్య నిప్పించుచున్నారు. నెల్లూరు మునిసిపల్ మిడిత్ స్కూలును ఉన్నతపాఠశాల చేయించి, మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకముగా ఉన్నతవిద్య నొసంగినగాని శ్రేయస్కరముగానవి ప్రభుత్వమువారిని జేడిరిగాని ఉపయోగము లేకుండెను. మరల ఈవత్సరము నట్టిప్రయత్నము చేయవలయునని నివేదికయందు నొందింపబడెను. మహమ్మదీయ బాలికల, బిడలుగనుండుటచే, పాఠశాలలకు గోపాపధ్యక్షుల నతిక్రమించి బహిరంగముగ పోజులకయ్యెడిన సమయమున ఈ సంఘమువారు నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘమువారికి వ్రాసి, బాలికలు పాఠశాలలకు వెళ్లుటకై మూడుబండ్లు ఏర్పాటుచేయించిరి. మరియు వెంకటగిరి తాలూకాబోర్డువారిక మహమ్మదీయపాఠశాలను తీసివేయవలయునని నిశ్చయించియుండ, ఈసంఘమువారు విని, వెంకటగిరి

తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులవారికి వ్రాసి, మరలదానిని నెలకొల్పునట్లుచేయించిరి. ఇట్లు ఈసంఘమువారి నేక విషయల తమ మహమ్మదీయసోదరులకు తోడ్పడుచు వారిని వృద్ధికి తెచ్చుటకై బడకంకణులై యున్నారు.

మతప్రచారము

ఈ సంఘమువారు తమ మతవిషయమునను కొంతశ్రద్ధతో పనిచేయునట్లు నివేదికయందు నూచింపబడెను. మహమ్మదీయులయందు కొంత ప్రభోధము కలిగించుటకై గడచిన వత్సరమున కొన్ని ప్రత్యేక సమావేశములయందు జనాబ్ మేక్ బాదాసాహెబుగారును, మాల్వీ అబ్దుల్ హాకిమ్ సాహెబుగారును ఉపన్యసించిరి. మహమ్మదీయ జన్మదిన మహోత్సవమునందు శ్రద్ధవహించి ప్రతివత్సరమునను జయప్రముగ నెలవేర్చుచున్నారు. వీరలు మహమ్మదీయులు మరణము నొందినపుడు, ఈ సంఘమువారు తమ మర్యాదలతో వారి అంత్యక్రియలు జరుపుచున్నారు.

మరియు 'మరియత్' విధానము ననుసరించి, విద్యార్థులకు మతమునుగుర్చి బోధించు గురువుల నేర్పరచుట ముఖ్యకర్తవ్యమనియు, మండలమునందు ముఖ్యప్రదేశములలో ఇస్లాము మతముగుర్చి ఉపన్యాసము లొసంగి ప్రభోధము కలిగించుట అవసరమని తలచుచు, సంఘసభ్యులే వ్యవస్థపరచుటగా చేరి ప్రచారముచేయవలయు నను ఆశయమును కలిగియున్నారు.

నివేదిక చదివినతర్వాత జనాబ్ మాల్వీ అబ్దుల్ లతీఫ్ సాహెబు ఫోకిగారు ఉపన్యసించిరి. ఈలిటరరీసంఘము వారొనర్చుచుండిన సాంఘిక సేవను కొనియాడిరి. పత్రికాపతనమువలన ప్రపంచపరిస్థితులు చక్కగ గమనింపవచ్చుననియు, ఇతరరాజ్యములలోని సోదరమహమ్మదీయచరిత్ర నెరుంగగలరనియు తెలిపిరి. విద్య సమస్తసంపదలకై ఉత్తమమనియు, విద్యాభ్యాస మొనర్చిన సేగాని మహమ్మదీయసంఘము వృద్ధిసాంఘికదనియు, మహమ్మదీయులు, సంపాదించుదానికన్న మోహరం మొదలగు పండుగలయందు నెక్కువఖర్చు పెట్టెదరనియు, ఈఅధికవ్యయ మునునిలిపితమసంఘాభివృద్ధికి విద్యావ్యాపకమునకువినియోగించవలెననిరి. ప్రపంచములో జర్మనీదేశము సమస్త విద్యులకును నిలయ మైయున్నది. పూర్వము సంస్కృతభాష హిందూదేశమున అత్యున్నతపదవి సలంకరించి యుండినను, జర్మనీదేశమందు ప్రస్తుతకాలమున గొప్పగొప్ప సంస్కృత పండితులు గలరు. హిందువులు గూడ జర్మనీదేశమునకు వెళ్లి, యిచటలేని సంస్కృతగ్రంథముల నచటనే పఠించవలసినవస్థిని వాటిల్లినది. జర్మనీదేశము విద్యావంతురాలగుటచే, రత్నమునలె ప్రపంచమందు ప్రకాశించుచున్నది. ధనవంతురాలైనది. అట్లే మహమ్మదీయులును విద్యయే ముఖ్యసాధనమని గ్రహించవలెను. విద్యాభివృద్ధి కలిగినచో సంఘాభివృద్ధియు చేపూరును. ఇస్లాముతము శ్రీ విద్యను నిరసించుచున్నదని కొందలు మహమ్మదీయులు గంభీరముగ పలుకుట గలదు. అదియంతయు అసత్యము. పురుషులకు, స్త్రీలకు జ్ఞానాభివృద్ధి ముఖ్యవశ్యమనియే ఖురాను చాటుచున్నది.

మన సభాధ్యక్షులు, అబ్దుల్ హాకిమ్ సాహెబు బహుమార్ గారు గొప్ప మద్రాసుపర్వములు, సాహుకారులు, లక్షలకొలది ద్రవ్యమార్జించినవారు. రాజధానియందు మహమ్మదీయుల రుద్ధిని గమనించి, వారిని బాగుపరచుటకై తమతక్కినతయ వినియోగించుచున్నారు. వీరు విద్యావ్యాపకమునకు 1 లక్షరూప్యముల వినియోగముచేసియున్నారు. మద్రాసునందు మస్జిద్ ఉన్నతపాఠశాలను నెలకొల్పిరి. ముప్పదివేల రూప్యములు వ్యయముచేసి బంగళా నోకదానిని స్త్రీల కైద్యశాలకై యొసంగిరి. మరియు, మహమ్మదీయ ముసాఫర్ ఖానా నోకదానిని కూడ నేర్పించిరి. ఇట్టివారు ఈసంఘమువారికి తోడ్పడ గలరనియు మండలవాసులును తగుతీరి సంఘాధ్యక్షములకు సాయము చేయవలయు నని కోరిరి.

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు కడపట ముచ్చటించుచు తమకు గౌరవించినందులకు వందనము లర్పించిరి. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యత ముఖ్యమనిరి. పూర్వము తాము ఈ గ్రామమున హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యత నేర్పజుటకే విచ్చేసియుండి, నిష్ఫలమనోరథులై వెళ్లితిమనిరి. సఖ్యత లేనిది మహమ్మదీయులు నృద్ధి పొందజాలరనిరి. హిందువులకు మహమ్మదీయులును మహమ్మదీయులకు హిందువులును సాయపడు మండలయము. వైసత్సరము మీ గ్రామము చూచుటకు నేను నచ్చెదను. హిందువులతో మీరు సఖ్యతతో నుండిరిని వినినచో, మనీసులయొద్ద మేళములు వాయింపవచ్చని నేను హిందువులకు ప్రార్థించెదను గాన మీ రెల్లరును శాంతిముతో నుండి హిందూసోదరులను గౌరవించవలెను.

ఆమంచర్ల కృష్ణరావుగారు

కడపట ఆమంచర్ల కృష్ణరావు పంతులుగారు, అధ్యక్షులకు వందనము లర్పించుచు, కీర్తి కేషులకు రహింతుల సాహెబు

గారు, ప్రప్రథమమున హిందువులయొక్క పాఠశాలకు గృహదాన మొసంగియుండి రనియు, ఆ చిన్నపాఠశాలయే ప్రస్తుత కళాశాలగా నెల్లూరునందు వెలయుచున్నదనియు, మహమ్మదీయులు తమ అభివృద్ధికొరకై పాఠశాలను స్థాపింప నుద్దేశించినచో, హిందువులు తమ శక్తివందనలేక సహాయము చేయక మానరనియు తెలిపిరి. ఎవరేనియు ఇట్టి అభివృద్ధికి అడ్డు తగిలినచో దేశద్రోహులనిరి. హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము ముఖ్యమనియు, దానినికూడ నెలకొల్పుటకై ఈ సంఘమువారు ప్రయత్నించవలయుననిరి.

పాణకా గోవిందు రెడ్డి గారు

కడపట శ్రీ రెడ్డిగారును హిందూ మహమ్మదీయ బంధుమిత్రులుగూర్చి యిట్లు నడిపిరి. "ఈ బంధుమిత్రముననే నెంతయో పాటుబడితిని. కొందరు హిందువులు, కల్యాణము మనస్సులో నుండుకొని, అట్టి బంధుమిత్రము కలుగకూడదనిరి. వారి కార్యములను చక్కచెట్టుటకు, వారి నిరంకుశము సాగదని వారు అట్లు చేయుచున్నారు. కాని మీరు ఆవి ఎంతమాత్రము తలంచవద్దు. మీరు దైర్యముతో పూని పనిచేయుదు. అంగరు బాగుపడినయెడల మనదేశమునకు మేలు చేపూరును. మహమ్మదీయులకు ఏమియు సాయము చేయజాల నందువల్ల చాల చింతిల్లుచున్నాను. మహమ్మదీయ బీదవిద్యార్థులకు ఈవత్సరము ఏబదిరూప్యములు రు 50 లు విరాళముగా నొసంగుటకు నిశ్చయించుకొంటిని"

రాత్రి 9 గంటలకు మీదట సభ ముగిసెను.

గౌతమీ గోరక్షణశరణాలయము-రాజమండ్రి

రాజమహేంద్రవరమున స్థాపించియున్న శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణ శరణాలయమునకు దాతలొసగిన ధూరి సన్మాన దానముల వివరము.

రూపాయలు

- 1116 పంసెరి వీరన్నగారు సా॥ రాజమండ్రి
- 116 కొత్త సుబ్బరాజుగారు సా॥ డిటా
- 116 తడవర్తి సీతారామయ్యగారు సా॥ డిటా
- 116 బోడిశెట్టి వెంకటరత్నం } సా. డిటా
- పెంజర్ రామయ్యగార్లు }
- * 116 ఉడత నారాయణమూర్తిగారు సా॥ డిటా
- * 116 మూలా సుబ్బయ్యగారు సా॥ డిటా
- 58 పూసరపు సుబ్బారావుగారు సా॥ డిటా
- * 58 మిరియాల వెంకటరత్నంగారు సా॥ డిటా
- 500 కాకి కృష్ణమూర్తిగారు సా॥ డిటా
- 116 నూరుమహమ్మదు అబ్దుల్ నబీబు సాహెబుగారు సా॥ నైజాం యిలాకా తిరుమలాపురం
- * 1116 శ్రీకంఠమర్రి వెంకటసీతారామచంద్రారావు జమీందారుగారు సా॥ రాజమండ్రి
- 58 చెరుకువాడ రామస్వామిగారు సా॥ రెడ్డిపాలవరం.
- 58 చింతిపల్లి వాగయ్యగారు సా॥ డిటా
- 58 నూలు సుబ్బారావుగారి భార్య పీఠరాజుగారు సా॥ రాజమండ్రి
- * 116 ఉప్పల సత్యనారాయణమూర్తిగారు సా॥ డిటా
- * 58 లచ్చిరెడ్డి అప్పలస్వామిగారు సా॥ డిటా
- * 58 కొల్లు నరసయ్యనాయుడుగారు సా॥ డిటా
- * 500 శ్రీ రాజామాన్యం మహాలక్ష్మమ్మ జమీందారు తాలూక గూటాలవగయిరా యట్టిమవారు సా॥ యానాం
- * 500 శ్రీ కొత్త వెంకన్నగారి కుమార్లు వెంకటరత్నంగారు సా॥ యానాం
- * 116 కొచ్చర్లకోట వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావుగారు సా॥ రాజమండ్రి.
- 500 మట్టి సుబ్బారావుగారు సా॥ డిటా
- 116 గ్రంథి పత్తిరాజుగారు సా॥ డిటా
- 140 లోక పదులు, పాతికలచ్చిలర్ల చందాబుగా ననూలు కాబడియున్నవి
- యిందులో పువ్వుమార్కు పెట్టిక పద్దులు వసూలు కావలసియున్నవి.
- యింకాను వేనవేల ధనమొసగడి దాతలు చందాలు బసంతుకు సంస్థితైయున్నారు.
- ప్రతిమాసమునకు ఒక్కసారి చందాల వసూలుల్ని ప్రచురణ గావించబడును.
- అన్యగ్రామవాసులైన దాతలు గౌతమీ గోరక్షణశరణాలయమున కైర్తీకొలిపి ధర్మమొనరించుటకు యెల్లవారిని ప్రార్థించుచున్న వారము.

(గోరక్షణ సేవాసమితి.)

విలూరులో ప్రకృతివనభ

ఆంధ్ర దేశములో చిరకాలము క్రిందట పండితులగు క్షిప్రేంద్రాచార్యులు వెంకటాచలపతి శర్మగారిచే నాటబడిన ప్రకృతి వైద్యశాలమును దేశమునందంతటను మెలకలేత్తి ఐరావతాక్షరము, వర్ణాధిక్యతలచే గలగు బాలారిష్టము లన్నియు దాటి యిప్పుడిప్పుడే తీగ ప్రాకుచున్నది. దానికి సరియగు దోహదము చేసినగాని తీగ ప్రకృతివనముగా ప్రాకి పుష్పించి సుఖముల నియంజులయ్యెను.

1916 సంవత్సరములో ప్రకృతివైద్యమున నేయొకరి కోరికతోనుండెడిది. అప్పుడు చికిత్సయందు సలహా కావలసి నదో మిక్కిలి శ్రమపడవలసి వచ్చుచుండెను. బెజవాడయందు శ్రీయుత ఆచార్య బాలముకుంద బాసుగారును గుంటూరులో శ్రీయుతలు జొల్లాపగడ సుందర గోపాలరావుగారును, రావుల గోపాల కృష్ణయ్యగారును మాత్రమే వైద్యమును యేటికియెదు రీదినట్లు వ్యాపింపజేయుచుండిరి. పూర్వముండి వెంకటాచలపతి శర్మగారు ఆడిగినవారికెల్ల శ్రమయనక జవాబులు వ్రాయుచుండెడివారు. మ. రా. రా. శ్రీ గంధం వెంకట కృష్ణారావుగారు చెన్నకట్టములోనుండి యింగ్లీషు పత్రికలకు వ్యాసములు వ్రాయుచుండెడివారు. అక్కడనుండియే చికిత్సా ప్రచారమును జేయుచుండెడివారు. కాని జన సామాన్యమునకు మాత్రమే చికిత్సయనిన భీతియు, నాశ్వర్యమును గలగుచుండెను. అప్పు డు ప్రకృతి చికిత్సా విషయక గ్రంథము లెప్పుల దొరకునో సయితము దెలియక చాలా శ్రమపడవలసియుండెను.

అట్టి ప్రకృతి చికిత్స చేదు దేశమంతట ననలేర నారంభించినది. ప్రకృతి వైద్యమున విశ్వాసమును, ప్రీతియు సర్వత్ర వ్యాపించియున్నది. అందు కనుగుణముగా తెనుగులో ప్రచురింపబడుచున్న ప్రకృతియను మాసపత్రిక బెజవాడయందుండి యనేక యుద్ధాంధములలోని భావములను ననువదించుటయందును, చికిత్సా విషయక సలహాల నిచ్చుటయందును ఇతికర్తవ్యతామాధులై యల్లాడుచున్న ప్రకృతి చికిత్సయందలి రోగులకు సరియైన త్రోవ చూపుటకు సాయపడుచున్నది. అఖిలభారత ప్రకృతి వైద్యసభయనుపేర నోకసంఘము బెజవాడయందు రిజిస్టరుచేయబడి తెల్లం, కాకాపురములలో అఖిలభారతీయ సమైక్యమును జరిపించి అసామిలో తిరిగి సమావేశము గానున్నది. బాపట్ల, రాజమండ్రి, హిందూపురము, ప్రతిపాడు కొండలు, పెంస గూరు, చెన్నకట్టము మొదలగుచోట్ల ప్రకృతి చికిత్సాయములు వెలకొనియున్నది. వీనికి దోడు పడమటి లంకలోని సాధనాశ్రమము, యేనుగువాని లంకలో హతయోగాశ్రమము, పల్లెపాడులోని సత్యాగ్రహశ్రమములు ప్రాకృత జీవన, బ్రహ్మచర్యములను బోధించి ప్రచారముచేసి, ఆచరించు ఆశ్రమములెర్పడినవి. మానే వైద్యమునందును రంగువైద్యమునందును ఉపవాస అంగమగ్ధున చికిత్సలయందు విశేష వైపుణ్యమును సంపాదించి వలయు సనితమయ వచ్చుటలను వినియోగించుచున్న యువకు లనేకకొలంబ్రదేశమున గలరు. ఆంధ్రదేశ ప్రకృతి చికిత్సకు పట్టుకొమ్మ యనదగిన శ్రీయుత గంధం వెంకటకృష్ణారావుగారు యింగ్లండు, జర్మనీ, అమెరికా దేశములతిరిగి స్వదేశమునకువచ్చి తమజీవితమునంతయు నిందుకై వినియోగింపఁ జలచి తరుణమునకై జేచియున్నారు. దేశమునందంతటను చికిత్స యనలేత్తి. మహాత్ములగు గాంధీగారు సయితము ప్రకృతిచికిత్స యనిన గాఢమైన విశ్వాసమును గనుపరచి యున్నారు. కాని యట్టివారుసయితము సరియైన సహాయము లేకపోవుటచే మందులను తినవలసినవారైరి. అట్టివారికే సరియైన సహాయము లేదనిన యొక నవ్యదారులసిద్ధి యేమి జెప్పవలయును? మనదేశమునం దనేక బిట్టి జలచికిత్స ప్రారంభించి స్వాస్థ్యసంకటము కలుగుటతోడనే చేయతగినది తోషక మందులను జీవి మరణము పొలైపోవుచున్నారు. అట్టివారందరికి చికిత్సాజీర్ణములను బోధించుటకు ఆంధ్రదేశమున మూలములకును వ్యాపించుటకు ప్రచారము జేయవలసియున్నది. ఇప్పటికే కొబ్బరియానారముగ దినువారు, నారింజకాయ నిర్భయముగ మండ్రితో సయితము వాడువారు, మందులను మాని కేవలము ప్రకృతి చికిత్సనే జేయువారు యిట్లాంధ్రదేశమునం దంతటను గలరు. ఈ పైవైద్యులను, ఫలభక్షులను, ఆరోగ్యకాలమును, ఆశ్రయమును, ఏకోన్ముఖమునకుఁ దెచ్చి వీని నభివృద్ధిపఱచుట కాభ్యుదయమునం దంతటను సభలు జరిపి, సంఘముల స్థాపించి ప్రకృతి వైద్యప్రచారము చేయవలసియున్నది. ఇప్పుడు యేలూరులో జరుగనున్న ఆంధ్రసభలతోపాటు ప్రకృతివైద్యుల సభలను భయతము ఇది ప్రకృతి వైద్యాభివృద్ధి, ప్రకృతి జీవన ప్రాశస్త్యమును ప్రచారము జేయుదురుగాక యనియేలూరు ఆంధ్రసభల యాహ్వాన సంఘమువారిని బ్రార్థించుచున్నాను.

పుబ్బా వెంకటాచార్యులు

పంచాయతీ కోర్టులు

ఈ కోర్టులలో డిక్రీలు అమలుజరుగుటలేదు. యీ డిక్రీలు అమలు జరుగుటకు గ్రామమునసబుదా? ప్రెసిడెంటుదా? అనుసమస్య ఎదుర్కొనియున్నది. ఆప్టయొక్క శ్రీ 78 ను జి. క్లాజు ననుసరించి శ్రీగవర్నరుగారుచేసిన 3 వ నమూనా జుల్యానా వనూలు వారంటులో ప్రెసిడెంటు గ్రామమునసబుదా ముద్దాయిల చరాప్రి జప్తుచేయవలసినదిగా పుత్తరపు చేయవలసినవిధము చెప్పబడియున్నది. ఆప్టయొక్క శ్రీ 76 నులో 3 వ సబుశ్రేణులో డిక్రీలకును జుల్యానా వనూలుకొరకును ఒకటే ప్రాసీడరని చెప్పబడియున్నది. యిందునుబట్టిమాడగా డిక్రీల జప్తులు గ్రామమునసబుదని అయినటుల తెలియుచున్నది. ఆప్టయొక్క శ్రీ 78 ను హెచ్. క్లాజు ననుసరించి శ్రీ గవర్నరు గారు చేసిన 58 బి. రూలులో ఆయాసందర్భములకు తగినట్లు డిక్రీలు అమలుజరుపుట గ్రామమునసబుయొక్క లేదా ప్రెసిడెంటు యొక్క విధి అని చెప్పబడి యున్నది. యిది ద్వంద్వముగానుండుటచే దీనినిబట్టి రివియూ డిపార్టుమెంటు పుష్కలము కొందరు గ్రామమునసబు చేయవలసినదనియు, కొందరు ప్రెసిడెంటు చేయవలసినదనియు పలువురు పలువిధముల తీర్మానించుచున్నారని దీని ముఖ్యభావమును గ్రహించుటలేదు. ఎటులైనను గ్రామమునసబు తన డిపార్టుమెంటులో పలుకుబడి గలవాడైతే తమ పైపువోగల నాశ్రయించి యీ పని ప్రెసిడెంటుకే వదిలివేయుచున్నారు. గౌరవ పుష్కలము చేయు ప్రెసిడెంటులు అనేక చిక్కులతో కూడుకొన్న ఈ డిక్రీల జప్తులు నిర్వహింప లేకపోవుటచే వారంటులు నిష్ఫలమవుచున్నవి. ఈపని నిర్వహించుటకు గ్రామమునసబు సమర్థుడుగాని ప్రెసిడెంటులకు తగదు. 58-బి. రూలులో ఆయాసందర్భములకు తగినట్లు అనుబంధమున్న, ప్రెసిడెంటు యొక్క అనుమానములను నిర్దుష్టపరచి, యీ డిక్రీలు అమలుజరుపు బాధ్యత మనసబుల మీద యుంచినచేగాని, డిక్రీలు అమలు జరుగనేరవు.

ప్రాసెస్సర్లకు

ఈ కోర్టులలో కొన్నికోర్టులకు ప్రాసెస్సర్లకు నియమించిరి. వీరిజీతములు కోర్టులలో వనూలుఅయ్యేప్రాసెస్సర్లకుల ననే యివ్వబడవలెను. జీతములకు చాలినంత ప్రాసెస్సర్ల వనూలుగలలేదు. సివిలు సమనలలోమాత్రమే 50 వ రూలునుబట్టి ప్రాసెస్సర్ల వనూలు చేయబడుచున్నది. 59 వ రూలు క్రిమినలు రోజులలో యితరగ్రామములలో ముద్దాయిలు లేక నాథులు నివసించియున్నప్పుడు కొన్ని మినహాయింపులకు లోబడి ప్రాసెస్సర్ల వనూలు చేయబడవలసినట్లుమాత్రమే విధింపబడినది. కాని యిది ఎప్పుడో అరుదుగా వనూలుగలచుండును. దీనివలన వచ్చు ప్రాసెస్సర్ల అత్యల్పము. క్రిమినలు కేసులలో గ్రామములో నివసించు ముద్దాయిలకు లేక నాథులకు సమనలు అందజేయునపుడు ప్రాసెస్సర్ల విధింపబడలేదు. సివిలు కు వలెనే క్రిమినలుకు కూడా గ్రామములో నివసించు ముద్దాయిలు లేక నాథులకు రు 0-1-0 అలాచొప్పున ప్రాసెస్సర్ల వనూలు జేయునట్లు 59 వ రూలు సవరణ చేయుట మిక్కిలి అవసరము. ఇందువలన ప్రాసెస్సర్ల వృద్ధి అయి ప్రాసెస్సర్లకు జీతము సరిపోవును. శ్రీ గవర్నర్ల మెంటువారు పంచాయతీ కోర్టులకు ప్రత్యేక నపుగర్ల నిచ్చుటకు సమ్మతించుటలేదు. ప్రతికోర్టుకును ఒక ప్రాసెస్సర్లకు నియమించుకొని కార్యక్రమము నెరవేర్చుకొనుటకు ప్రెసిడెంటురూలు మార్చినయెడల అనుమతముగా నుండును. గ్రామసభలు సమన అమలుజరుపుటకు సమర్థులు కాకపోవుటయు, వారు గ్రామాధ్యక్షులవశమునందుండి సమయమునూలుగా వర్తించకపోవుటయు యెల్ల రెంగినదే. గనుక ప్రెసిడెంటు రెండుసవరణలు శ్రీగవర్నర్ల మెంటు నారు. చేయించి ప్రజలయొక్క కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుదురుగాక. అన్ని పంచాయతీ కోర్టుల ప్రెసిడెంటు ఈరూలుసవరణకు ప్రయత్నింతురుగాక.

వట్టి సత్యనారాయణమూర్తి.

అక్షరహంసలు

అపూర్వతైల భజనకీర్తనలు అపురూప పద్య రత్నములు ప్రతికీర్తనచరణముల ప్రథమాక్షరములు చేరిన భగవన్నామములగును. వెల పోన్నేటి గాక 8 అణాలు. 2837

చిరునామా:-గోపరాజు వేంకటసుబ్బారావు, రిజిస్టర్డ్ మాజూరు క్యాఫెటీపరు, కాకినాడ

తొమ్మిదవ కనుమహాజనసభ

బెజవాడలో జరిగిన ఆహ్వాన సంఘసభలో తేదీలను మార్చిన ప్రకారం ఆగష్టు నెల 21, 22 తేదీలలో బెజవాడలో 3 మ్యూ హాజనసభలు కమ్యూనికేషన్ జరుగవలసిన సంగతి కమ్యూనికేషన్ అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఈ మహాజన సభయందు ముఖ్యముగా కొన్ని విషయములు చర్చించవలసి యున్నది. కమ్యూనికేషన్ సభ షూమారు యిప్పటికి నాలుగు సంవత్సరముల క్రితము నంగవోలు తాలూకా బంగంటూరు గ్రామములో జరిగినది. అప్పటినుండి యంతవరకు మహాజన సభలో నిర్ణయించిన ప్రకారం ఒకటిమాడూ ఆచరణలోకి తెచ్చియుండలేదు. దీనికికారణం కమ్యూనికేషన్ సంఘ సర్కింగు కమిటీ మెంబర్ల ఉదాసీనతయే. మహాజనసభ అయినది లగా యతు సర్కింగు కమిటీవారు యొక్కడను సమావేశమైనట్లు తెలియుచుండుటలేదు. సంఘముయొక్క సహాయము కోరుచీ విద్యార్థులు అనేకమంది ఆశించుకొని యున్నారు. వారలకు యెవరికి యేవిధమైన సహాయమునూడా చేసివున్నట్లు కన్పించుటలేదు. కమ్యూనికేషన్ సంఘ నిధి షూమారు యిరువది నేల రూప్యములు వున్నట్లు తెలియుచున్నది. అయిరువది నేల రూప్యములు యెవరిదగ్గర యెంతవున్నది కూడా సదరు మెంబర్ల సరి అయిన జవాబు యిచ్చివుండుటలేదు. మనసంఘము నిలువంటి దుస్థితిలోకి తెచ్చుటకు కారకులు నాయకులే. వారికోవారు రాజకీయములలో అభిప్రాయభేదములు కల్పించుకొని పెద్ద కక్షలు వహించుకొని హోరాహోరిగా పోరాడుకొనుచు సాంఘికదృష్టి వంక కన్నువిప్పితియినా చూడక సంఘమునకు దుస్థితిని తెచ్చుచున్నారు. ఈ ప్రముఖులే కాశ్యతముగా మహాజనసంఘములో యువకులయినటువంటి బీదలకు తావు లేక మియు లేకుండ చేసినారు. సంఘములోకి బీదలయినటువంటి యువకులు ప్రవేశించుటకు చందా (రు 25) యిరువది అయిన రూప్యములు చెల్లించవలయునుగదా. ఇంతమొత్తము చందాను ఒకే పర్సన్యము చెల్లించుటకు వుత్సాహ పూరితులగు యువకులకు ధన లేమిచే తావులేకుండా వున్నది. సంఘమునకు నిజమైన సేవచేయవలయునంటే వుత్సాహపూరితులగు యువకులు యెప్పుడు ప్రవేశించుటకు వీలు కలుగునో అప్పుడే సంఘమునకు వున్న తస్థితి కలుగును గనుక ప్రస్తుతము వుండుకోబడిన చందాను తొలగించి సంవత్సరమునకు (రు 5) అయిన రూప్యములు చెల్లించుపద్ధతి కలుగచేసిన యెడల అనేకమంది సంఘములో చేరుటకు అవకాశము కలుగును. అప్పుడే సంఘ సేవ చేయుటకు అందరికి అవకాశము కలుగును. ఎప్పుడు సంఘములోకి బీదలు ధనికులు ప్రవేశించుటకు అవకాశము కలుగునో అప్పుడే సంఘము వున్నతస్థితికి వచ్చునని నానమ్మకము. ప్రస్తుతము సంఘములో రాజకీయ విషయములు చర్చించుటకు తావుండకూడదు. అట్లా తావు యిచ్చిన యెడల ప్రస్తుత పరిస్థితులను బట్టి సంఘములో అల్లకల్లోలము కలిగి మహాజనసభ సరిగా జరుగనేరదు.

పెదర్ల వెంకటసుబ్బయ్య

Wanted.

కావలెను

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా నరసాపూరు తాలూకా 7/10 యల మంచలి యెస్తేటుకు సేను రిసీవరుగా యున్నాను. నరసాపూరులో కాపురముండి నాతరపున సదరు గ్రామ విచారణ వగైరా యావత్తు పనులు జరుపుటకుగాను యెస్తేటు ల్యాండు ఆప్టయొక్క పరిచయమున్నా అనుభవమున్నా గల యొక మేనేజరున్నా, లెక్కపని, వ్రాతపని, చక్కగా తెలిసిన వక గుమాస్తాయున్నా కావలసి యున్నది. సమర్థులను బట్టి జీతములు నిర్ణయించబడును. ఆగష్టు నెల తే 10 ది 9 గోపల నారి వారి అర్హతలతో నాకు దడఖాస్తు పంపుకోవలెను. 1002, ఆచారిపేడి, దొడ్ల రామిరెడ్డి, నెల్లూరు 26-7-26 రిసీవరు.

జయవశీకరణి

ఇది మూలిక సంబంధమైన తాయత్తు ధరించిన సర్వ కార్యసిద్ధియు వ్యవహార జయమును గలుగును సర్వ అరిష్టహానిములను నశింపజేయును. తాయత్తు 1:కి రు 2 0-0 స్వేదలు తాయత్తు 1 కి రు 50-0-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-5-0. మానుమాకా మార్మత్రికశాల తిరు త్తణి, చిత్తూరుజిల్లా

చిత్తూరుజిల్లా వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కార్వేటివగరతాలూకాబోర్డు

ఈ బోర్డువారు ఈ జూలై నెల 17 ది శనివారము హాయింకాలము రింగంటపురు తిరుత్తనీలో స్వకీయ కార్యాలయమున సాధారణపథ గూడిరి. ద్వైదశమెంబర్లపైకి నేకాశ మెంబర్ల పథసంకరించిరి. రానుండు వర్షమున నీ బోర్డుకు సంబంధించిన ఎన్నుకొనబడు మెంబర్ల సంఖ్యను 9 లనుండి 15 కు పెరిపించుటకై చిత్తూరు జిల్లాబోర్డువారు తీర్మానించి యుండుటబట్టి తదనుగుణముగా నెన్నుకొనబడవలసిన ఖండముల నేర్పరచుటకై యావ్యవ కమిటీ మెంబర్లగా నియమింపబడిరి. వరుసగా 3 పథుల నలంకరింపఁ టి. దొరసామిరెడ్డిగారు పరల మెంబరుపదవి వండిరి. గ్రామములకు రోడ్ల నిర్మాణమునుసంబంధించిన కనుల జిల్లాబోర్డువారు చేయ ప్రారంభించిన తన నీబోర్డువారు జిల్లాబోర్డువారికి రూ 5,000 లు యిప్పించి పిర్మానించిరి. మేకల బెయ్యపథతి నాపివేయవలెనని స్మయముం బట్టు గ్రామములు తీర్మానించినటుల తెలిపెడిని. వారిలో గొంపలు ఈతీర్మానమును నిరాకరించిరి. సంవత్సరమునకు మేక ఒకటికి రూ 4 లు పన్ను శిధించుటకు గ్రామపంచాయతీవారు తీర్మానించిరి. ఈ విషయ మీ బోర్డువారు రాల్చించియు తరి తిప్పమైన చర్య జరిపి కొందరి పన్ను విధింపవచ్చుననియు తదితరులు కూడదనియు భిన్నాభిప్రాయులైరి. అంత్యమున నీవిషయమున గ్రామములో విచారించుటకు తీర్మానించిరి. చిత్తూరు మండలమున గుక్కకాటు లభికముగానుండుటచే వీధులం దిమ్మరు శుచకముల జంపుకొను జిల్లాకలెక్టరువారు బోర్డువారితో ప్రస్తావింపగా వీరు గ్రామోద్యోగియుల కా వార్త చెలిపిరి. గుక్క యజమానును ప్రతిసం||రమునకు ప్రతిగుక్కకు రెండుఅణాలపన్ను చెల్లించి లై నెన్నుచీటి పొందవలయును.

అన్యుత్తమైన ఆడిక్టర్లకోత్సవము

ఈయన్యుత్సవమును ఆడిటెవ్వుత్సవమును ఆగస్టు 2 దిన ప్రారంభమైన నాలుగు రోజులుండును. ఈ యన్యుత్సవములపుడు ఉపయక్తములయిన పనుల గావించుట కొఱకు రయులవే కంపెనీవారి ప్రతినిధియును దేవాలయాధికారుల ప్రతినిధియును తాలూకా యూనియన్ బోర్డులవారును డిస్ట్రిక్టు హెల్తు ఆఫీసుగారును సబ్ మేజిస్ట్రేటుగాకను పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారును యూనియన్ కార్యాలయమున 17-7-1925 తేదిన కమిటీవారు సమావేశమై ఈ యన్యుత్సవములలో అన్యుత్సవము, తిరుత్తనీ యీ గ్రామములలోనుండు సారాయి దుకానులను మధ్యాహ్నము రెండు గంటల యావలనుండి మూయించుటగా ఉత్తరువును జిల్లా కలెక్టరుగారు ఇప్పించవలసినదిగా కోరవలసినదని తిరుత్తనీ యూనియన్ బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారిని కోరిరి.

వీడుకొలుపు విందు

అబ్కారీ సబ్ ఇన్స్పెక్టరుగారు ను - రా - రాశ్రీ, కృష్ణకురుపుగారు ఆకస్మికముగా వర్త కాబడిరి. ఈ సమయమున పురస్కరించుకొని రీడింగరూము భవనమున 17-7-25 ఉదయమున వారి గౌరవార్థము టి పాప్టి యేర్పడి అన్నాహార విందు ఒకగవడెను. పలువు రాహూయమానులై విచ్చేసి యుండిరి.

కార్వేటివగరమున మొహరముపండుగ

ఈ యూర మొహరముపండుగదినములపుడు ధర్మరాజ్ఞాత్రజరపకాడదని మహమ్మదీయు లాక్షేపించిరి. గతి సం|| రమువలె అల్లరులు జరుగునని జిల్లాధికారులు జాగరూకులయి పోలీసు, శిపాయి, శిబ్బందీలతోడ నుండిరి. కలహములు కలుగలేదు. ఉత్సవములు నెమ్మదిగా జరిగినవి.

ఖద్దరుప్రచారము

తిరుత్తనీ ఆడిక్టర్లకోత్సవ సమయమున చిత్తూరుజిల్లా ఖద్దరు బోర్డు వారు తిరుత్తనీ రీడింగరూములో నారాయణవనం ఖద్దరుప్రార్థును ఆంగడిగాస్థాపించుటతోడను గ్రామములం దప్పలప్పట మేలైనఖద్దరు విస్త్రుములను చాకగా విక్రయించుటకు తన యేర్పాటు గావించెదరు. ప్రజలందఱు వీరి యన్యుత్సవమునకు దోడ్పడి తమ్యాలమున దేశ సేవ జేయుదురుగాతమని ప్రార్థింపబడుచున్నారు.

రసము

శ్రీమదాంధ్రపత్రికయందు రసము, అను విషయమును గూర్చి పలుమారులు ప్రచురింపబడుచున్న చక్కని వ్యాసముల గాంచి, మరల, ఆంధ్రనాట్యయమున కుక్కించి మొదలు ఆగ పడియుండిన కావ్య శేషములకు, విచిత్రక లాక్షణిక గ్రంథ మార్గములకు పునశ్చేదనమును ఒకరి రసవృత్తిచే భాషాసత్తిని అభిషిక్త మొనర్చు శ్రీ అనధాని శిరోముడి శ్రీ కా|| కృష్ణాచార్యులువారు, దేశమునకును, సాహిత్య సత్తికిని సంకల్పించిన మహోత్సవ మహూర్తమునకు తూర్వనివాదములవలె నలరారుచున్నవను మాట యనుభవపథము.

రసము కావ్యమాత్ర నిష్ఠమా; చిత్రకళయందు విశేషముగా నిమిశియున్న దా; రసమునకు మూ రిభేదము లేమెయ్యున్న నా, యను విషయము ప్రస్తుతము జరుగుచున్నట్టి విచర్యల బట్టియు, వివాదలకు బట్టియు మిక్కిలి విచారిత డగినట్లు తోచుచున్నది. రసప్రకరణమునందు, యెనటమాచినను రసము స్థూలముగా కొన్ని ముఖములయండి మాత్రమే, విచర్చింపబడినదిగాని సమగ్రము విచారము కనుపించదు. నాయకుని యందు రసమును నిరూపించుచున్నారు. ఈ ప్రశ్న నేను శ్రీ కవితార్కికసంహారు, అనూన ప్రజ్ఞాశేషుషీవ్యశంకరులును సగు శ్రీ ఆచార్యులవారిని సంకల్పించి యడుగ నున్నమించి తిని. కాని ప్రత్యక్షమున శ్రీ వామయెదుట నేనును నొక వ్యక్తి నని సాహసించుట భావ్యమా యని కొంతకాలము ఊరకుంటిని. కాని ముందు శ్రీ వారి సంభాషణలయందు రాబోవు విషయము ను కొంత గ్రహించి ప గ లి గి ప ం డి త మావ్యల యభిప్రాయము తెలుసుకుకో యని తెలియ నందుగల ప్రధానపుట్టుములను నూచించుచున్నాను. నాయకునియందే రసము జన్మించునెడల యది తద్వైపులను సభికులయందును కలగనుట అసంగతము. ఒక నెల సభ్యులయందే యున్న దన నది నాయక నిరపేక్షముగనే యనుభూతము కావలెను.

ఇదిగాక రసము నటునియందుమాడ నుండును. అనువాదము యెంతదర్పలమైనను ఒక్కొక్క సమయముందు సత్యమువలెనే తోచుచుండును. కేవలము నిరసనమునే మాపకున్నను పూర్వాచార్యులలో ప్రధానులకు రసగంగాధర, కావ్యప్రకాశకాది కర్తలును, అభినవాచార్యుల యందు ఆ గ్రంథాలు ను, అద్వితీయ మేధాపాండితీగరిష్టులును సగు శ్రీ ఆచార్యులవారు ను యేకాభిప్రాయుల య్యేయున్నారు. మనయనుభవమునకు మాత్రము పారపాటున, రసము నటునియందుండమాడదా యని తోచుచున్ను. దీనిని విచారిత రసము, నాయకనిష్ఠము; నటనిష్ఠము; సభ్య నిష్ఠము. ఇదిగాక యింకమరి యెట్టి యెట్టి వ్యక్తులయందు నిష్ఠమో యని సంశయము విచారించుకొలది గోప్ప పండితులకు గూడ నేను చూచినంతలో సంశయముగనే తోచినది. శ్రీ ఆచార్యులవారి వీరులు, నూత్న ఫక్కిరనుసరించిన వ గు ట చే నా కు మి కు ట మ గు నా స ను క లి గి ల చు చు న న్న వి . స ం భా వ యందు, ప్రస్తుతము విచారితపడుచున్న ముఖ్యాంశములు ముగిసిన వెంటనే రసవిచారణమును శ్రీ ఆచార్యులవారు ప్రారంభింతురని కొంత నావిశ్వాసము. ఇంతలో కళాభిలాషులకు పెద్దలు యావిషయమును శ్రీదేశోధారకుల ప్రసాదరత్న మును ఆంధ్రపత్రికలో చర్చించి, నానంటి కళాభిలాషులకును, నట సోదరులకును, విమర్శకసోదరులకును శ్రీ ఆచార్యుల వారి వాద దుర్లభాగముల ముఖముగా గ్రహించు చిన్ని చిన్ని కాశీ ప్రోవలకు, మార్గములను తెచ్చి తోడ్పడుదురని నమ్ముచున్నాను. శంకలకు తీర్పుటయందు నానంటి జిజ్ఞాసువులకు తోడ్పడుటచే విద్వాంసులకు పెద్దలవరకు శ్రీ ఆచార్యుల వారికే గాక దేశ మంతటికిని మహదానందకరము శ్రీ ఆచార్యులవారి మాతృకావ్యప్రకాశకమును, ఖండనభావ్యమునకును గాక మానంటి కళాధ్యులకును తోడ్పడినవారగుదురని నావిజ్ఞాపనము.

(ఒకవిలేఖరి)

విజయనగరనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ మదజ్ఞా డాది

భట్ట నారాయణదాసుగారు రచించిన

శ్రీ యథాధిక రామాయణము

పారికథారూపక పద్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీ రామ జననము, శితకశ్యాణము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, ముగ్ధిసఖ్యము, హనుమత్సందేశము, సామ్రాజ్యసిద్ధియను నాజ్ఞాస్వములు. పారికథాకాలక్షేపములకుం బనికవచ్చును. దీనినెల పొన్నేకీగాక రు 2-కి-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం|| జూలై నెల 29-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి	రు 58 0 0	మొదలు 78 0 0 వరకు
లియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి	,, ప 48 గలవి రు	12 8 0 18 0 0
నెల్లూరివి	,, డిటా	,, 14 0 0 15 0 0
డిల్లి	,, డిటా	,, 15 0 0 16 0 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,, 8 12 0 9 0 0
సువ్వులు	,,	,, 20 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	,, 11 8 0	12 8 0
నెనగలు	,, డిటా	,, 12 8 0 13 8 0
పెనలు	,, డిటా	,, 14 0 0 15 0 0
మినుములు	,, డిటా	,, 15 8 0 16 0 0
ఉలకులు	,, ర. 164	,, 8 8 0 9 0 0

3. నూనెపస్తువులు.

సువ్వులనూనె బా 1-కి	,, 150 0 0	152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా 1-కి	,, 59 0 0	62 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	,, 56 0 0 58 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగ బా 1-కి రు 180 మి.కా.నూనె		126 0 0
ఆనుదము బా 1-కి	,,	92 0 0 98 0 0

4. చిల్లరపస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	,, 70 0 0	75 0 0
పూరపసుపు	,,	,, 28 0 0 35 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1-కి	128 0 0	150 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మజుగు 1-కి	రు 40,45	
కాళహస్తపాయకట్టు	,,	,, 50,55
తెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,, 28 0 0	54 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	,, 80 0 0	82 0 0
చదరం	,, 29 0 0	31 0 0
రవుండు	,, 28 0 0	29 0 0

6. బోహములు.

నెండ్లి 100 కులంక	,, 69 8 0	70 0 0
బంగారము, కులము 1-కి	,, 21 4 0	21 8 0
నవరము 1-కి	,,	18 8 0
ఇత్తడి బా 1-కి	,, 248 0 0	252 0 0
రాగి డిటా	,, 257 0 0	260 0 0

7. దూది.

బోండానెయ్యి బారవ 1-కి	రు 300 0 0	
పల్నాడు దూది	,,	,, 145 0 0

8. నూలు.

పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	,, 5 4 0	
నూల్లయేనుగ నెం 20	,, 6 14 0	
నెం 20 తెన్ని సింహం యీటె	,, 7 10 0	
నెం 22	,,	,, 7 14 0
నెం 12½ అలెన్సు	,, 5 8 0	
నెం 12½ పాండిచేరి	,, 6 2 0	
నెం 14½	,, 6 4 0	
నెం 12½ న్యూకాటన్	,, 5 10 0	
నెం 14½	,, న్యూకాటన్	,, 6 0 0
నెం 10½ కోయిలత్తూరు	,, 5 0 0	
నెం 12½	,,	,, 5 8 0
నెం 14½	,,	,, 6 8 0
నెం 12½ చూళ	,, 5 12 0	
నెం 10½	,,	,, 5 6 0

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది

బ్రిటిష్ సర్వేట్ ఆఫ్ అమ్రోనియా షెడరేషన్ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండు దేశములో స్థాపించబడినది)

వశెంటు:- షావాలెస్ అండ్ కంపెని, మదరాసు.

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అమృతాంజనమైన ఎరువును దయచేసి కొంచె ముపయోగించి చూడుడు.

ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫలటలలో ఫలితము కనుపించియున్నది.

ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు. వరిపంటలు, చెఱుకు, ఆకుతోటలు ధాన్యము వగైరా అన్ని పంటలకు దీనిని వుపయోగింపవచ్చును.

ఇతర వివరములకు సమీపమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demonstrator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

డిపో

విలాసము

ప్రతినిధి

తెనాలి ఆర్. బి. పోస్టల్.

ఇ. హెచ్. వి. పి. సుబ్రహ్మణ్యం.

నెల్లూరు ఇ. లక్ష్మీనరసింహం.

ఇ. పట్టాభిరామయ్య.

కడప 126, బదర్ ఖాన్ మశీదుపేథి

యం. సర్వజ్ఞరావు.

హన్మేట్లు హన్మేట్ కో-ఆపరేటివ్ ప్రైవేటు యూనియన్, లిమిటెడ్. డి. వీరాసామి నాయుడు.

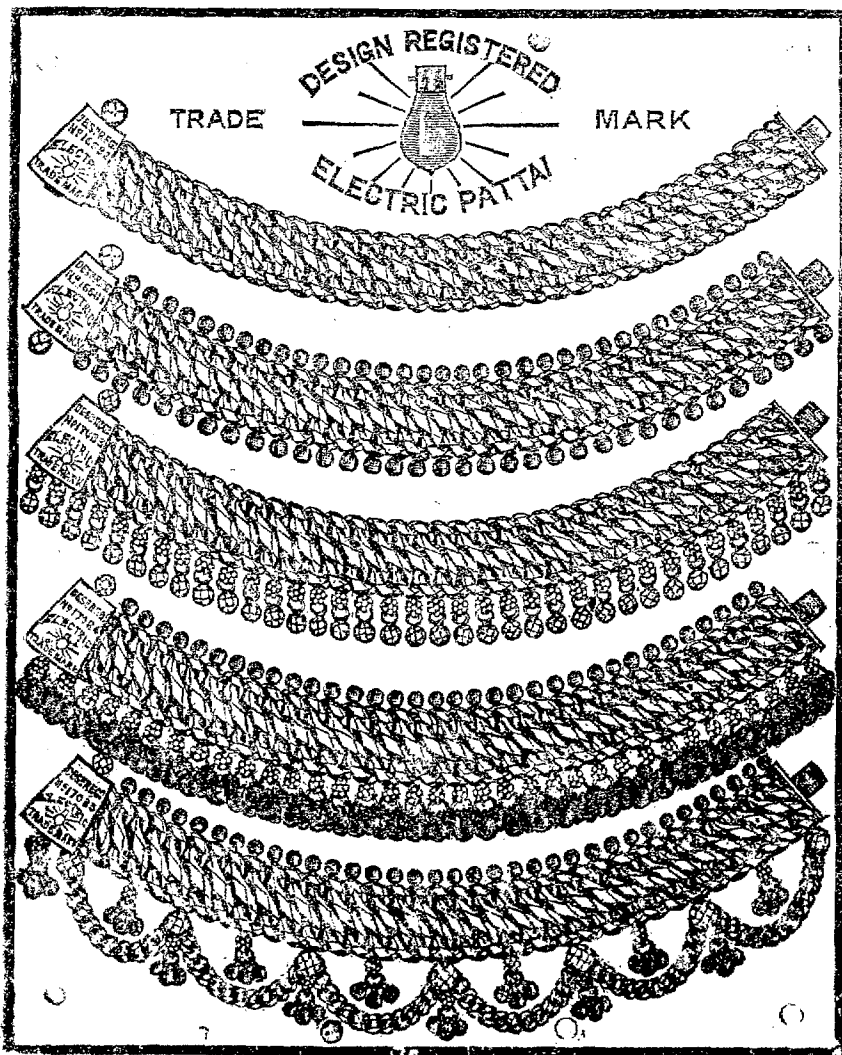
సామల్కోట నెం 36, గోళివారి పేథి

వి. రామశేషశర్మ

బెజవాడ c/o బాలకృష్ణలాల్, హనుమాన్ ప్రసాద్. చెల్లా. వెంకటరత్నం,

ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమ్మకపు ధర 80 పౌనుల బస్తా 1-కి రు 8-8-0.

SULPHATE OF AMMONIA

మాతనముగా ప్రదర్శింపబడిన
“ఎలక్ట్రిక్”

పట్టెగొలుసులు

మొదటితరము

వెండికి గ్యారంటీ

పేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రేమ మార్కు రిజిస్టరు అయినది.

ఆర్డరులపై ని గొలుసులు వి. పి. బ్యారా పంపించ గలము. కాళ్ళకొలయు ఎంత తూనిక వెండితో గొలుసు చేయవలసి వదియు వ్రాయించ కోరవచ్చు. వెండికి నా నాటి ధరల చార్జీ చేయుదుము.

జత 1-కి మజూరి:-

వెడనెజా.	చిన్న సెజా
నెం. 1 రు 6 రు 4	
నెం. 2 " 7 " 5	
నెం. 3 " 8 " 6	
నెం. 4 " 8 " 6	
నెం. 5 " 9 " 7	

సోల్ వశెంటు:-

నారాయణదాస్ శీట్టి,
191. చైనాబజారు, రోడ్.

మదరాసు.

వసుమతి

(గంధక ర్తి) శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు

వసుమతి సాంఘిక, సాంసారి కానర్థములను వివరించు చక్కని సాంఘికనవల. ఆంధ్రయువకుల క్షుమాపకత్తిని పత్తి సురాగమును వెల్లడించుచు, నీనికి తుల్యమున నవల యాంధ్ర భాష యందులేదు. విద్యార్థులచే ప్రశంసింపబడి, టెక్స్టుబుక్కు కమిటీవారిచే నప్రూవును చేయబడి, యున్నతపాఠశాలలలో పత నీయగ్రంథముగా నిర్ణయంపబడుచున్నది. పాపాణ వృద్ధులను సైతము కరగించు వసుమతి కష్టగాధ నాంధ్ర శ్రీపురుష రెల్లరు తప్పక చదివి సానుభూతిని జూపుదురగాక, డిమ్మిపైజా 169 పుటలు వెల రు. 1-0-0

విలాసము, మేనేజరు, సరస్వతి ప్రెస్, గుంటూరు.

శతావధాని చిదంబర శాస్త్రిగారి గ్రంథములు

1. మైమనఠీ విలాసము రు 0-12-0, ఇది సవరసాలంకార భూయిష్టమున నవీన శృంగార ప్రబంధము. పార్వతీ పరిణయ కథ.

2. శ్రీరామాంజనేయ నాటకము 0-12-0 రామాంజనేయల యుద్ధము బహు చమత్కారము.

3 కృష్ణ సందేశ నాటకము 0-12-0 కృష్ణుని రాము బారము అత్యద్భుతము. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

అడసు—చిదంబర గ్రంథమాలా

పొన్నూరు పోస్టు, గుంటూరు జిల్లా

ప్రాముఖ్య ప్రకటన

“హ్యూస్టన్ గారి పండ్లెండు బొంబములు” అను గ్రంథము శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ సేవాశ్రమమువారిచే మహాత్మ్యము మూలాధారములబట్టి సేకరింపబడి రెండవ ముద్రణము లో 1120 పుటలకు పైగా గల రెండుభాగములుగా ముద్రించ బడినది. ఇందు, హోమెంపెక్ట్ శాస్త్రీయ, ఓషధ శాస్త్రీయ తత్వములు చెప్పబడియున్నవి. గ్రంథ విక్రయములలోని లాభము అలహాబాద్ ముదిగంజ్ రామకృష్ణ సేవాశ్రమనిధికి చేర్చబడును. వెల రు 5/- వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము ఈక్రింద కనినవారికి ధర్మదొరుకును.

ది. రామకృష్ణమిషన్ సేవాశ్రమధర్మ బొంబశాల ముదిగంజ్ అలహాబాద్.

హిందీ వుస్తకములు

హిందీ (బాతీయ) భాషను తెలుగుసహాయమువల్ల సేద్య కొనుటకు వీలయిన సులభ తెలిని వ్రాయబడినవి:-

1. హిందీ స్వభోధిని 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు 5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.

హిందీ తెలుగువ్యాకరణము

(తేభములు పం. శివన్న శాస్త్రిగారు)

క్రొత్తగ వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది కోజులలో కుదముగు హిందీభాషను అభ్యసించుటకు వీలగునటులు ఈపుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది సర్వ హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము. వెల 0-14-0. హిందీప్రచారక:- మాష పత్రిక సం॥ చం॥ 1-8-0. పుస్తకముల క్యాటలాగు ఉచితము.

హిందీప్రచారకార్యాలయం,

2805

(టిప్లికేట్. మదరాసు.